

derleme

# Bilen Yoldaş Çok Yaşa!

İşçilerin sesi dizisi 1.

## İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ . . . . .	s.5
2. BİYOGRAFİ . . . . .	s.27
3. TKP MK'NIN 75. YAŞGÜNÜ KUTLAMASI . . . . .	s.35
4. ÜÇ KONUŞMA . . . . .	s 38
A — Konya Konferansı Kapanış Konuşması . . . . .	s.38
B — İşçi Sınıfımız Bugünden Sosyalizmin Yollarını Açıyor . . . . .	s.41
C — 75. Yaşgünü . . . . .	s.44
5. DERLEMELER . . . . .	s.47
A — Parti Tarihi . . . . .	s.47
B — Parti'nin Atılımı . . . . .	s.62
C — Türkiye Değerlendirmesi . . . . .	s.76
D — Türkiye'nin Konumu . . . . .	s.83
6. "İ. BİLEN YOLDAŞ ÇOK YAŞA" — İ. Sesi . . . . .	s 85



## GİRİŞ

Yaşadığımız günleri, olayları doğru ve zamanında kavrayabilmeliyiz. Olaylar tarih olmadan onları tarihsel gelişme içindeki yerlerine oturtabilmeliyiz. Devrimcilik bunu gerektirir.

Bugün TKP'nin genel sekreterliğinde, Türkiye devrim hareketinin önderliğinde Bilen Yoldaş var. Bu, önemi gecikmeden kavranması, değeri bugünden bilinmesi gereken tarihsel bir olaydır. Kendimize devrimci diyorsak, bunu yarın değil bugün anlamak zorundayız.

Bilen Yoldaş, dünyüyle bugünüyle büyük bir Lenincidir. TKP saflarında geçirdiği 55 yıllık savaş yolu özverilerle, zindanlarla, sürgünlerle, akıl almaz yiğitliklerle doludur. Ama yalnızca bu, onun büyüklüğünü belirlemez. Bizde hapis yatan, sürgün giden çok vardır. Bilen Yoldaş'ın büyüklüğünü asıl belirleyen, onun onurlu, özverili, tek sözle efsanevi savaş yolunun partizanlığı, Leninci ilkelerle kopmaz bağı, oportünizmle uzlaşmazlığıdır. O 55 yılı şanlı bir "savaş yolu" yapan da budur.

✕Burjuvazi TKP'ye türlü yollardan saldıragelmiştir. Yasak, baskı, terör, işkence bu yollardan biri, oportünizm, likidasyon ötekisidir ✕TKP bir yandan binlerce şehit verirken, öte yanda içte iki çizgi, özde iki karşıt ideoloji arasında kıyasıya savaşım sürdü. Bilen Yoldaş, burjuvazinin saldırılarına karşı her cephede yiğitçe savaşmıştır. Şefik Hüsnülerin, Kıvılcımlıların oportünist çizgisine karşı, Suphilerin, Hacıoğullarının Leninci savaş yolundan, ta baştan beri, en önlerde yürümüştür. TKP'nin 24 Mayıs 1973'den bu yanaki atılımları da, oportünizme karşı Leninci çizginin 1950'lerden beri yürüttüğü,

Bilen Yoldaş'ın başını çektiği savaşımın filizidir.

1973'den bu yanaki atılımlar yalnızca "örgütü yeniden canlandırmak" diye, ya da "ülkede yükselen sınıf savaşımının kendiliğinden, otomatik bir sonucu" olarak nitelendirilemez. Örgütün yeniden canlanmasının ideolojik temeli oportünist çizgiden Leninci savaş yoluna geçiştir. Ve de bu geçiş, ülkemizde yükselen sınıf savaşımının yarattığı gereksinimin de yardımıyla, ama savaşım olmuştur. 1973'de, partiden çok cepheye önem veren, cephe içinde öncülüğün ortak platform için en iyi savaşmakla kazanılacağını ileri süren, legal çalışmayı tek yol gören ve legal sosyalizme gereksiz değer biçen, cepheye girecekleri "ürkütmemek" için Kürt sorununu hasıraltı eden ve çoktandır kapitalist Türkiye'de kapitalist olmayan gelişme yolu diyen oportünist çizgi kırıldı. Bu noktaya Bilen Yoldaş'ın önderliğinde varıldı. Bilen Yoldaş yalnızca iyi bir örgütçü değildir. Ülkede yükselen sınıf savaşımının gereksinimlerini kendiliğinden yansıtan bir araç da değildir. Bilen Yoldaş, örgütsel, ideolojik, politik, her alanda oportünizme karşı bilinçli, kararlı, inatlı savaş vermiş büyük bir Leninci önderdir.

Türkiye toplumu çalkalanıyor. Ülkede devrimci durum var, olgunlaşıyor. Böyle kritik dönemlerde öznel etkenin rolü büyür. Parti'ye Leninci önderliğin, Parti'nin işçi sınıfına, geniş yığınlara doğru ve atak önderliğinin, işçi sınıfının Marksçı-Leninci birliğinin ve oportünizme karşı acımasız savaşın önemi artar. İşte bu yüz len, bugün TKP'nin önünde Bilen Yoldaş gibi, kor gibi devrimci yüreğiyle, atılımcı, savaşkan, büyük bir Leninci önderin virümesi tarihsel bir olaydır. Büyük bir komünistin önderliğinde TKP, böyle bir TKP'nin önderliğinde işçi sınıfımızın, halkımızın savaşı, bizi nesnel koşulların elverdiği en iyi sonuca ulaştırır. Bu gerçeği yarın değil, bugün anlamalıyız. Anlıyoruz. Bu kitapçığın adı bu nedenle "Bilen Yoldaş Çok Yaşa"dır.

\*\*\*

Bu kitapçık, Bilen Yoldaş'ın kısa biyografisini, 75. yaşgününde TKP MK'nın kutlamasını, konuşmalarından bir derlemeyi ve gazetemiz İşçinin Sesi'nin editörü R. Yürükoğlu'nun Londra'da Bilen Yoldaş'ın 75. yaşgünü toplantısında yap-

tığı konuşmayı içeriyor.

Bilen Yoldaş'ın yaşamını ayrıntılı yazma olanağımız yok. Ama kısa biyografisi bile komünist kişiliğine eşsiz bir örnek oluşturmaya yetiyor. TKP MK'nın tüm parti örgütleri ve komünistler adına kutlaması, Bilen Yoldaş'ın yaşamından çıkarılacak dersleri en iyi sıralıyor. TKP'nin savaş tarihiyle örülü bir yaşam. Proleter direngenlik, devrimci özveri, bolşevik atılımcılık. Marksizm-Leninizm'e, proleter enternasyonalizmine, Kızıl Oktobr'un ülkü ve ilkelerine, Sovyetler Birliği'ne sınıksız bağlılık. Emperyalizme, burjuvaziye, oportünizme karşı ardıcıl savaş...

\*\*\*

Bilen Yoldaş'ın konuşmalarını iki ayrı bölümde topladık. Birinci bölümde, tarihsel önem taşıyan üç konuşması var. Bunların ilki, başta geleni, Konya Konferansı'nda yaptığı kapanış konuşmasıdır.

Kapanış Konuşması baştan sona önemlidir. Bu konuşmada Bilen Yoldaş Konferansı değerlendiriyor Parti'nin artan saygınlığına değiniyor. "Proleter enternasyonalizmini biz Berlin'de, Avrupa Komünist Partileri'nin toplantısında dobra dobra koyduk" diyor. Hep bunlar önemlidir. Ama konuşmanın belkemiği örgüt sorunudur. Bu soruna ilişkin en önemli noktaları ise şöyle sıralayabiliriz:

1. Leninci parti, komünizm savaşına baş koymuş devrimciler ister. "İdealimiz büyüktür. Komünizm uğrunda ölürüz deriz,... Böylesi büyük bir savaştır biz komünistlerin savaşı."

2. Bu savaşta herşeyin başı güçlü bir parti örgütüdür. Öteki tüm sorunların anahtarı budur. Bunun da çekirdeği fabrika örgütüdür. TKP'nin en başta ağır endüstri işçileri arasında örgütlenmesidir. Taban örgütleridir, komitelerdir.

3. Parti örgütleri güncel savaş içinde olmalıdır. Parti çalışmasında, savaştan kopuk boş gevezeliğe yer yoktur. Parti'nin politikasını somut uygulamak, yığınlara iletmek. Parti'yi yığınlara duyurmak.

4. Provokasyon olur diye eylemsizliğe, pasifizme düşmemek, yığınlardan kopmamak, ürkek değil, atılımlı, dalıcı çalışmak.

5. "Gizlilik başını kuma sokmak değil, savaşabilmek biçimidir. Disiplin bizim anamız, babamız, utkumuzun anahtarıdır." Disipline uyulduğu sürece, gizli çalışma, Parti'yi yığınlara duyurmakla çelişmez.

6. Legal ve illegal çalışmayı uyumlaştırmak. "60 yılından sonra TİP çıktı. Bazı kimseler legale alıştı. Bu kimilerini pasifliğe, körlüğe götürdü. İşin illegal yanı ağır. Legal olanağı elbette kullanmak gerek."

7. "Burjuvazi, gericilik bize değil özgürlük, nefes su bile vermez." TKP'nin legalist gözbağları yoktur. Özgürlüğünü bileğinin gücüyle, savaşarak kazanacaktır. Bu da, öteki tüm sorunlar gibi, güçlü, disiplinli, savaşkan bir Parti örgütüne bağlıdır.

8. 'Profilo!... Çok önemli bir olay... Oraya barikata çıkacağız. Barikata zorluyorlar bizi. Bizim savaşımız kan ve ateş içinden geçiyor. Razi olmayacağız işçileri, gençleri sokaklarda, alanlarda vursunlar. Savaşacağız. O da fabrikada olur. 'Fabrikalar kalemizdir' belgisinden ayrılmayacağız.'

Bu son noktaya daha uzunca değinelim.

Devrimciler her türlü savaş biçimine hazır olmalıydılar. Bu, genel teorik bir doğrudur. Lenin, devrimin barışçı yoldan gelişmesini "tarihte son derece ender doğan ve son derece değerli bir olanak, ancak binde bir doğan bir olanak" (Lenin, Toplu Yapıtlar. İngilizce basım, c.25, s.310-311) olarak niteliyor. Gerçekten de, örneğin, Türkiye'nin tarihine, burjuvazinin Osmanlı'dan devraldığı geleneksel barbarlığa, ülkenin bugün emperyalizm açısından çok önemli, 'zor vazgeçilir' olan jeopolitik konumuna, vs., bakılırsa, barışçıl devrim olasılığının ne denli düşük olduğu, her zaman için çekinmeden söylenebilir. Ama özellikle devrimci savaşımın yükseldiği bir sırada, savaşın alacağı biçim konusunda belli bir ön değerlendirme yapmak zorunludur. Böyle zamanlarda genel doğruları papağan gibi yinelemek, Leninizm'e terstir, sonu ihanete dek varabilir.

Bilen Yoldaş, bizim savaşımız kan ve ateş içinden

geçiyor derken, önemli bir değerlendirme yapıyor. Yalnızca Türkiye toplumunun genel özelliklerinden, devrimci hareketin tarihinden hareket etmiyor. Son yılların yükselen devrimci savaş pratiğine işaret ediyor. Profilo, diyor, çok önemli bir olay. Profiler, 1 Mayıslar, kavgada şehit düşen yiğitler. Bilen Yoldaş bunlardan çıkarmamız gereken dersleri gösteriyor. Pratiğin gerçeklerine dayanarak konuşuyor. En önemlisi, söylediğini örgütlenmeyle, fabrikayla, işçi sınıfıyla bağlıyor. Serüvencilikle Bolşevizmin temel ayrılığını koyuyor, "sol" oportünizme ağır bir darbe vuruyor.

Kimileri "sol" oportünistlerin bireysel terör yöntemlerine, şiddeti fetişleştirmelerine karşı savaşırken barışçıl yöntemleri fetişleştirmeye, şiddet kavramından ürkmeye yöneliyorlar. "Sol" oportünizme karşı "savaşı" sağ oportünizme kılıf yapıyorlar. Bolşevikler de serüvencilığe karşı savaştılar, ama ters yönlere savrulmadılar.

1902'de Rusya'da devrimci durum vardı. "Fırtınalı günler yaşıyoruz... Devrimci hareketin şaşılacak bir hızla büyümesi sürüyor..." (Lenin, Toplu Yapıtlar. İngilizce basım, c.6, s.184) diye yazıyordu Lenin. Ama devrimci örgütlenme, yığınlara önderlik, yayımlar, ajitasyon, henüz kabaran devrimci dalgayı örgütlü eyleme sürececek güçte değildi. Öte yandan, serüvencilerin bireysel-terörcü çıkışları harekete zarar veriyordu. Böylesi bir durumda Lenin şöyle diyordu:

"Sosyal demokratlar (komünistler — İ.S.) serüvencilığe karşı her zaman uyarıda bulunacak ve kaçınılmaz olarak tam bir düş kırıklığıyla sonuçlanan gözbağlarını (ilüzyonları —İ.S.) acımasızca sergileyeceklerdir. Akılda tutmalıyız ki, devrimci bir parti, devrimci bir sınıfın hareketine ancak gerçekte yol gösteriyorsa taşıdığı ada yaraşır. Akılda tutmalıyız ki, her halk hareketi sonsuz çeşitlilikte biçimler alır. Sürekli olarak yeni biçimler geliştirip, eskilerini atıyordur. Eski ve yeni biçimlerde değişiklikler yapıyor, ya da bunlardan yeni bileşimler çıkarıyordur. Savaşım araçlarının ve yöntemlerinin yaratıldığı bu sürece aktif olarak katılmak bizim görevimizdir. Öğrenci hareketi keskinleşince biz işçileri öğrencilerin yardımına çağırdık.(...) Ama gösterilerin biçimleri konusunda önceden bir görüş ileri sürmedik... Gösteriler pekişince, onların



örgütlenmesi ve yığınların silâhlendirilmesi yolunda çağrı yapmaya başladık ve halk ayaklanmasını hazırlama görevini öne sürdük. Şiddet ve terörü ilkesel olarak en ufak bir şekilde yadsımadan, yığınların doğrudan katılımını getireceğini kestirdiğimiz, bu katılımı güvence altına alacak şiddet biçimlerinin hazırlığı için çalışma isteminde bulunduk. Bu görevin güçlüklerine göz yummuyoruz. Sıkı ve kararlı bir çalışma yürüteceğiz. Bu 'belirsiz ve uzak bir geleceğin' işidir diye karşı çıkışlardan yılmayacağız." (Lenin, Toplu Yapıtlar. İng. basım, c.6, s.192-193).

Görülüyor ki Lenin serüvenciliğe karşı savaşırken şiddeti ilkesel olarak yadsımadığı gibi, yığınların aktif katılacakları şiddet biçimlerine örgütlü hazırlığı da gözardı etmiyor. İşte Bilen Yoldaş'ın Kapanış konuşmasında örgüt sorunuyla bağlı olarak Profilo'ya verdiği önem de böylesi Leninci bir öz taşıyor.

TKP'nin, Kapanış konuşmasıyla en iyi simgelenen bu Leninci politikası yalnızca "sol" oportünizme ağır bir darbe vermiyor. Sağ oportünizme de inme indiriyor. Sağ oportünistler, doğal olarak, TKP'yi "sol" buluyorlar. Menşeviklerin Bolşeviklere yönelttikleri "suçlamaları" yineliyor, "goşizm", "yeni goşizm" gibi sözler bile geveliyorlar. TKP Marksizm-Leninizm'e bağlı kaldığı için, onu "dogmatik" görüyorlar. Bunlar, Carillo çizgisinin Türkiye koşullarına uydurulmuş uzantılarıdır. Örneğin, Yürüyüş dergisi TKP'nin Türkiye'yi emperyalizmin zayıf bir halkası olarak değerlendirmesine ve buna uygun eylem biçimlerine yönelmesine karşı çıkıyor. Böylece kendi devrim korkaklığını açığa vuruyor.

Devrimci bir yükselişin var olduğu, öznel koşulların da hızla geliştirilmesi gereken bir ortamda Lenin şöyle sesleniyordu: "...Sosyal-demokratlar (komünistler — İ.S) saflarını sıklaştırsınlar, devrimcilerin militan örgütüyle Rus proletaryasının yığinsal kahramanlığını bir bütünde birleştirelim" (Lenin, Toplu Yapıtlar. İng. basım, c.6, s.194) İşte bugün Türkiye'de olan budur. Oportünistler ne derse desin, TKP saflarını sıklaştırıyor. Devrimcilerin militan örgütüyle Türkiye proletaryasının Profilo'larda yansıyan

yığınsal kahramanlığı bir bütünde birleşiyor. Kapanış konuşması hem bu süreci vurguluyor, hem de onun hızla ilerlemesine ışık tutuyor.

Kapanış Konuşması, tarihsel bir konferansta yapılmış olmanın da ötesinde önem taşıyor. Leninci teoriyle, örgüt anlayışıyla Bolşevik savaşkanlığın bölünmez bütünlüğünü dile getiriyor. Bu konuşma hem Türkiye'de, hem de dünyada Bolşevizme açık ya da sinsice, sağlı "sollu" saldıran oportünistlere karşı bir savaş bayrağıdır. Bu bayrağı derleyip dürüp bir köşeye kaldırmayacağız. Kapanış konuşmasını iyice öğrenmek, en geniş biçimde yaymak tüm devrimcilerin boyun borcudur.

\*\*\*

Bilen Yoldaş'ın tarihsel önemde üç konuşmasından ikincisi, Eylül 1977'de TKP'nin Sesi Radyosu'nda yaptığı ve "İşçi Sınıfımız Bugünden Sosyalizmin Yollarını Açıyor" diye adlandırdığımız konuşmadır.

Bu konuşmada Bilen Yoldaş ülkemizdeki devrimci durumu somut belirtileri ile canlı bir biçimde tanımlıyor. Sertleşen çelişiklere, devlet aygıtındaki, üst yapı kurumlarındaki çatlamalara, sarsıntıya, ekonomik bunalıma, burjuvazinin eski yöntemlerle hükümet edemediğine, ve en önemlisi, işçi sınıfının başı çektiği, örgütlemeye çalıştığı geniş yığınsal direnişe değiniyor. Türkiye'nin emperyalizmin zayıf halkası olduğunu bir kez daha sergiliyor. Ama konuşmanın en belirleyici yanı Türkiye'de cephe sorununa Leninci yaklaşımdır. Bu konudaki önemli noktaları şöyle sıralayabiliriz:

1. İşçi sınıfımız sosyalizm için savaşıyor. Sosyalizme giden yolda baş düşman emperyalizm ve işbirlikçi tekelci burjuvazidir. İşçi sınıfımızın bu düşmanları tek başına yenmesi olanağı yoktur. Türkiye'de kent orta katmanları ve köylülük büyük bir çoğunluktur. Bu yığın iyi örgütlenir, savaş alanlarına çekilirse başarı sağlanabilir. İşte UDC böylesi bir örgüt çatısıdır, başarı için de böylesine güncel bir gerekliliktir.

2. UDC ulusaldır çünkü anti-emperyalist görevleri vardır. Demokratiktir çünkü anti-faşist, anti-tekelci ve ağalara karşı

savaşla halkın demokratik istemlerini yerine getirecektir.

3. Sosyalizme giden yolda işçi sınıfımızın baş düşmanı olan emperyalizm ve işbirlikçi tekelci burjuvazi, bütün halkımızın da can düşmanıdır. Bu nedenle UDC bütün halkın, emekçi halkın birliği, başta işçi-köylü bağlaşıklığı temelinde kurulur.

4. Ülkemizde işçi sınıfının cephede hegemonyası yalnızca uğrunda savaşılması gereken öznel bir istek değil, aynı zamanda nesnel bir gerekliliktir. Çünkü işçi sınıfı savaşıyla bütün halkın, ezilen bütün ulusal azınlıkların biricik doğal temsilcisi olarak ortaya çıkmıştır. İleri demokratik bir platformda sonuna dek gitmeye, ileri demokrasiyi de sosyalizme açmaya kararlı, en bilinçli, en örgütlü, devrimci savaş yöntemlerine kaynak olan güç işçi sınıfıdır. Bu nedenle, işçi sınıfının birliği UDC'nin omurgasıdır. Bu birliğin çekirdeği ve en yüksek simgesi ise TKP'dir. Son çözümlemede herşey TKP'nin gücüne, Leninci birliğine, çelik disiplinine bağlıdır. Atılğan, özverili savaşlardan gelen kadrolarla TKP saflarının güçlenmesi egemen güçleri bu yüzden çok korkutuyor.

5. UDC'nin gerçekleşmesi ve başarısı ile sosyalizme giden yolun açılması kopmaz bir biçimde bağlıdır. Bu, UDC taktik bir oyun, gelgeç, yığınları "kandırma" yolu olduğu için değil, tam tersine çözeceği sorunlar, çelişkiler sosyalizm savaşımında can alıcı önem taşıdığı için böyledir. Bu nedenle de işçi sınıfı, UDC'ye dört elle sarılmakla, bunu oluşturmak için savaşmakla bu günden sosyalizmin yollarını açıyor. Komünist Partisi işte bunun için savaşıyor.

Emperyalizme ve işbirlikçi holdingci burjuvaziye, onların faşist tırmanışına karşı UDC'yi gerçekleştirmek güncel bir görev, tarihsel bir sorumluluktur. Ülkemizdeki koşullar, UDC'ye takınılan tutumu ilericiğin bir ölçütü olarak önümüze koymuştur. Atılım'da yazıldığı gibi, "politik alanda ulusal demokratik cepheyi yaşama geçirmek isteyenlerle buna karşı duranlar arasındaki savaşım, işbirlikçi tekelci burjuvazi ile işçi sınıfı ve tüm halk arasındaki savaşımınla çakışmıştır. Bu olgu, ülkemizde şimdiye kadar hiçbir cephe ya da eylem birliği girişiminde görülmeyen bir özelliktir ve nedeni de UDC girişimine gerçek yığinsal güçlerin katılması, bu güçlere

ilk kez işçi sınıfının kendi Marksçı-Leninci partisiyle öncülük etmesi, ilk kez birlik yolunda başarı perspektifinin böylesine açılmış olmasıdır." (Atılım, Aralık 1977).

Küçük burjuva sosyalistleri UDC'ye karşı tutum aldılar. "Sınıf savaşının ulusal demokratik güçlerin birliğini oluşturma eksenini çevresinde olağanüstü sertleştiği, onbinlerce işçinin grev savaşları içinde öne atıldığı, gericiliğin dolu dizgin anti-komünist saldırıya geçtiği bir sırada küçük burjuva elemanlar sınıf yapıları gereği burjuvazinin politik etkisi altında kaldılar, yalpaladılar, gerilediler." (Atılım, Aralık 1977).

TKP, bu özlü konuşmada Bilen Yoldaş, UDC'yi sosyalizm savaşımıyla bağlı olarak ele alıyor. Cephe sorununa Leninci yaklaşımın özü burada yatıyor. İşçi sınıfı hegemonyasının can alıcı önemi de ancak böylesi bir yaklaşımla görülebilir.

Engels 1874'de şöyle diyor: "Alman komünistleri komünisttirler, çünkü, kendilerinin değil tarihsel gelişme sürecinin yarattığı tüm ara istasyonlar ve tüm ödümler arasından son amacı — sınıfların kaldırılmasını ve toprakta ve üretim araçlarında artık özel iyeliğin olmayacağı bir toplum yaratmayı açık olarak görüyor ve sürekli bu amacı güdüyorlar." (Lenin, Toplu Yapıtlar. İng. basım, c.31, s.66) Türkiye komünistleri de komünisttirler çünkü emperyalizm ve işbirlikçi tekeleci burjuvaziyle geniş halk yığınları arasındaki ana çelişkinin gündeme getirdiği ara istasyon ve bunun gerektirdiği UDC arasından sosyalizm amacını hiçbir zaman gözden kaybetmiyorlar. Bu yüzden, UDC'yi yaşama geçirmek için ardıcıl savaşıyorlar.

\*\*\*

Bilen Yoldaş'ın tarihsel önemde üçüncü konuşması 75. yaş gününe ilişkin olarak TKP'nin Ses Radyosu'nun sorusuna verdiği yanıtıdır.

Bu konuşmada Bilen Yoldaş'ın sıraladığı noktalara uymakla, onları her komünistin ardıcıl olarak kendi yaşamına geçirmesiyle ülkemizde devrimin utkusu arasında doğrudan bir orantı vardır. Parti öncü müfrededir diyoruz. Bu işlevi yerine getirmede üyelerin niteliği büyük önem taşır.

1. Üye partiye bütün ömrünü tümüyle, enerjisiyle, yeteneğiyle, düşüncesiyle verecek. Parti disiplinine, Leninci ilkelere, devrime bağlılık bir bilinç, bir onur sorunudur. Ömrü partiye vermekle, Leninci ilkelere bağlılık arasındaki bu sıkı bağı gözden hiç kaçırmamak gereklidir. Acı örnekleri çoktur. Adamın biri tüm ömrünü partiye vermiş, ama bürokratça bir memur gibi yaşamış. Bir gün yöneticisi gelmiş, "artık proletarya diktatörlüğü bizim ülkemiz için geçerli değildir" demiş. O günden sonra adam, yöneticim böyle dedi diye, proletarya diktatörlüğüne karşı oluvermiş. Partiye ömrünü vermek, Leninci anlamda bu değildir. Leninci anlamda partiye ömrünü vermek, komünist kişiliği bilinçli olarak geliştirmeyi, işe bürokratça değil atımlı yaşamayı, partinin Leninci birliğine sıkıca sahip çıkabilmek için Leninizm'i öğrenmeyi, özümsemeyi ve eylemde rehber edinebilmeyi içerir. Parti, üyelerinden girişken, atımlı, uyşukluktan uzak birer Bolşevik, Leninci olarak bütün ömrünü tümüyle istiyor.

2. İşçi sınıfının gücüne, devrimin utkusuna inanmak. Olayları olduğu gibi görmek. Yükselme, gerileme, yerinde sayma, yeniden atılım yapma gibi birbirinden ayrımlı dönemlerde ne dünyayı gül-gülistan, toz pembe görmek, ne de ortalığı kapkara görmek.

Bu da gerçekten Leninci bir gerekliliktir. Lenin'in ölümünden hemen sonra 28 Ocak 1924'de Kremlin Askeri Okulu'nda anma töreni yapılıyor. Törende konuşan Stalin, Lenin'in en karakteristik özelliklerini anlatıyor. Bu özellikler arasında Lenin'in hiç sızlanmadığı, hiç de başarıdan baş dönmesine kapılmadığı vardır. Şöyle anlatıyor Stalin:

RSDİP'nin 1906'da Stockholm Kongresi'nde Bolşevikler yenik düşüyor. Ama Lenin'de ne bir umutsuzluk, ne bir moral bozukluğu. Kimi Bolşeviklerde baş gösteren yılgınlık belirtilerine karşı Lenin "sızlanmayın yoldaşlar, kazanmak zorundayız, çünkü doğruyuz" diyor. Bolşevik yenilgisinin geçici olduğunu Lenin ta içinde duyuyor ve yanındakilere de duyuruyor.

Bir yıl sonra 1907'de Londra Kongresi'nde bu kez Bolşevikler kazanıyorlar. Lenin'in bu başarıdan başı dönmüyor. Tam tersine "Artık Menşevizm bitti" diye böbürlenen kinci

Bolşeviklere kızıyor. "İlk yapılacak şey utku sarhoşluğuna kapılmamak ve övünmemek, ikincisi utkuyu pekiştirmek, üçüncüsü düşmana öldürücü darbeyi indirmektir çünkü vurduk ama ezmedik" diyor.

3. Düşmana karşı olduğu gibi parti içinde her tür oportünizm belirtisine karşı da ardıcıl ve Leninci bir savaş yürütmek zorunludur. Devrime bağlılık, devrimin utkusuna inanmak, Leninci bir partiden bağımsız düşünülemez. Öyleyse herşeyin dibinde partiyi oportünizmden korumak, özde ve sözde, teorisiyle ve pratiğiyle Leninci kalması için savaşmak yatar. Kimileri bu soruna idealistçe yanaşıyorlar. Partinin içinde bulunduğu ortamdan, yeni kazandığı üyelere etkilenemez, cansız ve donuk bir varlık olduğunu sanıyorlar. Oysa burjuva toplumunda her an burjuva ideolojisinin etkisi altında yaşıyorsa, her an oportünizme karşı bilinçli bir uyanıklık ve savaş gerekir.

Kimileri de oportünizme karşı sürekli savaş fikrini bölücülük, "sekterlik" olarak niteliyorlar. Bu gibileri parti birliğinden ilkesiz, belirsiz bir birlik anlıyorlar. Partide birlik Leninci temelde yükselir. Bu Leninci temeli göz bebeği gibi korumadan parti birliği korunamaz.

Bilen Yoldaş'ın 75. yaşgününde yaptığı bu konuşma böylesi Leninci ilkeleri, hem de onlara daha bir güç katarak kapsıyor. Çünkü Bilen Yoldaş kendisi bu ilkeleri ardıcıl yaşama geçirmiş. Boş söz etmiyor. Bütün ömrünü tümüyle partiye vermek diyor, vermiş, veriyor. Hem de nasıl? Parti gerileyince karamsarlığa düşmeden, oportünizme karşı ardıcıl savaşarak, Leninizm'in, proletarya enternasyonalizminin bayrağını hep yükseklerde tutarak ve işçi sınıfına, devrime olan derin inancı bir an bile yitirmeden. Bu inanç en canlı biçimde bu konuşmada da yansıyor:

"Ülkemizde, Türkiyemizde, Anadolu'da da sosyalizm üstün gelecektir. Bunun güvencesi Komünist Partisi'nin sarsılmaz birliğidir. İşçi sınıfına, onun devrimci savaşına sıkı sıkıya bağlılıktır."

İşte böylesi bir yoldan Bilen Yoldaş'ın önderliğinde TKP dar boğazları aşmış geçebilmiştir. Bugün de atılımlarından baş dönmesine kapılmadan emin adımlarla ilerlemektedir.

\*\*\*

Bilen Yoldaş'ın konuşmalarından oluşan ikinci bölümde, konulara göre bir sınıflama yapmaya çalıştık. Konuşmalardan aldığımız parçaları başlıca dört başlık altında topladık.

Birinci başlık Parti Tarihi'dir.

Burada Bilen Yoldaş, 1921 1 Mayıs'ına ilişkin olarak, "işçi sınıfı gücünü, ağırlığını ortaya koyuyordu" diyor.

Kimileri ulusal kurtuluş savaşında burjuvazinin hegemonyasını alın yazgıcı bir biçimde açıklıyorlar. İşçi sınıfı yoktu, hegemonyayı nasılsa alamazdı diyorlar. TKP'nin, burjuvazinin ilerici girişimlerine destek, gerici yüzüne karşı ise ardıcıl savaş politikasını "sekte" buluyorlar. Sanki burjuvazi, TKP onun için "tehlike" oluşturduğundan değil de sekteklik ettiği için bunca baskıyı uyguladı!

Oysa, Bilen Yoldaş'ın da dediği gibi işçi sınıfı vardı. İşçi köylü bağlaşıklığını, işçi sınıfı hegemonyasını gerçekleştirmek için uğraşmaya, bağımsız bir sınıf politikası izlemek için çalışmaya dayanak olabilecek bir işçi sınıfı vardı. Ne var ki işgal bölgeleri işçi sınıfını bölmüştü. Parti gençti. Öznel koşullar gelişmemişti, vb. Olmadı. TKP, hızla örgütlenerek, politikasıyla tarihsel bir olanaktan sonuna dek yararlanmaya, ulusal kurtuluşun köklü bir toplumsal devrime dönüşmesi için var gücüyle çalıştı. Bu gerçekleşmedi. Ama TKP'nin o günlerdeki ateşli savaşımı halkın belleğine oturdu. Sonradan oportünistlerin tüm karalamalarına karşın bu anı silinmedi, dededen toruna geçti. Bugün hızla yayılan TKP sevgisinde, o kuruluş yıllarının savaşlarının da payı vardır.

Partinin ilk yıllarındaki tarihini, ulusal kurtuluş savaşı tarihiyle ayırmak olanaksızdır. O sıralarda Meclis'te komünist sayımlar var. Öte yanda komünist çeteler, gerillalar, orduda komünist alay komutanları, erler var. Türkiye'de çok dede, nine vardır ki, oğluna, kızına, torununa, komünistlerle omuz omuza, Anzavur'a karşı, İzmir'in, Gaziantep'in kurtuluşu için nasıl savaştığını anlatmıştır. Nasıl komünist işçilerle birlikte, aynı çetede omuz omuza İstanbul'da düşman cephaneliğini bastığını, nasıl silâhları Anadolu'ya geçirdiğini... TKP'nin işçi sınıfıyla, emekçi halkımızla derin, köklü bağları var. Bu bağları

bir yandan burjuvazi, öte yandan oportünistler kurutmaya çalışmışlar. Ama ancak üstünü örtebilmişlerdir. Bugün yeni atılımlar içinde TKP tarihin derinliklerindeki bu bağların üstünü açıyor. Bilen Yoldaş, bunu canlı, en güzel yapıyor.

Deneyim, tarih, bilinçlenme sürecinde en önemli etkenlerden biridir. Gericiler, faşistler bu yasayı halkın bilinçlenmesini önlemede, tersinden kullanıyorlar. Rus çarlığı ile Osmanlı İmparatorluğu arasındaki çekişmeler var. Bu tarihsel bir gerçek. Buradan başlayıp Rus-Türk, Sovyet-Türkiye düşmanlığı yolunda propaganda yapıyorlar. Maocular da bunun üzerine gelip oturuyorlar.

Tarihte yalnızca Osmanlı'nın baskısı, talanı, Rus çarlığıyla Osmanlı İmparatorluğu arasındaki çekişmeler yoktur. Bunlar egemen sınıfların tarihidir. Buna karşı Şeyh Bedrettinler, Pir Sultanlar var. Daha yakına gelince, en önemlisi Ekim Devrimi var, ulusal kurtuluş savaşı var, Sovyet ülkesinin kardeşçe yardımları var. Kurtuluş savaşında elde silâh dövüşerek can vermiş binlerce komünist var. Sosyalizmin, proleter enternasyonalizminin ülkülerini yayarken dayanak alacak, halkın bildiği, yaşadığı somut deneyler var. Hem tarihte, hem bugün. Lenin buna "sergileme" diyor ve çok önem veriyor. Bilen Yoldaş bu Leninci yöntemi uyguluyor.

Yine Parti Tarihi bölümünde oportünizm konusunu buluyoruz. Bilen Yoldaş bunu da açıklıyor. Türkiye küçük burjuva denizi diyor. Oportünizm işçi sınıfı hareketine, partisine sızma yollarını buluyor. Ve sızarken de ben oportünistim diye açıkça söylemiyor. Kimileri bunu bir türlü anlamıyorlar. Örneğin, Şefik Hüsnü'nün oportünist-likidatör olduğuna yeterli "kanıt" yok diyorlar. "Ben oportünistim" diye Şefik Hüsnü imzalı kâğıt bekliyorlar! Oysa kanıt çok. Likidasyonun teorik de pratik de kanıtı var. Partinin fabrikalarda, iş yerlerinde kurulmasına karşı çıkıyor. Likidasyonun bundan daha açık teorik anlatımı olamaz. Böylesi bir anlayışın pratikte yansımalarına kanıt daha da çok.

TKP 1920'de kuruluyor. Şefik Hüsnü 1924'de bakın ne yazıyor: "İşçilerimiz bugün mesleki dernekler çevresinde toplanıp ekonomik çıkarlarını savunacaklar, yarın da yoksul köylülerle birlikte bir sınıf partisi kurarak ulusal egemenliği



boş bir terkip olmaktan kurtaracaklar..." (Şefik Hüsnü, Türkiye'de Sınıflar. Ülke yayınları, s:309) Neden yarın? İşçiler sınıf partisini kurmuşlar bile. Ama Şefik Hüsnü yalnızca legal partiye parti diyor. Duruşmalarda TKP üyeliğini "gizleme" eğilimi böylesi bir anlayıştan kaynaklansa gerek. Evet, bu yazdıkları legal yayındadır. Ama bu, işçilere henüz bir partileri olmadığı yolunda yalan bilinç vermek için yeterli bir gerekçe değildir.

Yine Şefik Hüsnü, 1923'de şöyle diyor: "Ulusun ortak çabalarıyla doğacak zenginliklerin — belirli vadelerle fertlere ve şirketlere yararlanma hakkı tanınsa bile — kesinlikle yerli ve yabancı ellerde kalmayıp ulusun kullanımına verilmesi en esaslı hukuk kuralı olarak benimsenmelidir.

"Bu kuraldan hareket edecek olan milletvekillerini, bir yandan yoksul işçi ve köylünün bir yandan da orta halli esnaf ve zanaatçının durumu sürekli olarak uğraştıracaktır. Bu durum çok geniş bir örgüt çabası gerektirir. Ta ki çağırduğumuz kendisine birçok ayrıcalıklar ve çıkarlar bağışladığımız yabancı sermaye ülkemize girdiği zaman alanı boş bulmasın ve her alanda kendisiyle ortak çalışacak aciz kişiler değil organlaşmış, örgütlenmiş toplumla karşılaşsın." (Şefik Hüsnü, a.g.y., s.178-179) Bu hırsıza yol gösterme dir. Bu ulusal burjuva ağzıdır.

Yazdıklarıyla da, yaptıklarıyla da artık açıkça görüyoruz ki Şefik Hüsnü legalistti, oportunistti. Şimdi basit ve açık görünen bu gerçeğin önündeki perdedeyi Bilen Yoldaş kaldırdı. Şefik Hüsnü'nün gerçek kimliğinin gün ışığına çıkmasında Bilen Yoldaş'ın bu katkısı tarihsel önem taşıyor. Çünkü ideolojik çizgisiyle, parti düşmanı pratiğiyle Şefik Hüsnü'yü tanıyınca Türkiye solunun bugünkü durumunu da daha iyi anlayabiliyoruz. Boy gösteren birçok sol grup arasında kaybolmuyor, ağaçlardan ormanı gözden kaçırmıyoruz. Sorun Şefik Hüsnü'nün kişiliği değildir. Şefik Hüsnü bir çizginin simgesidir.

Kimileri Türkiye komünist hareketi dağınık diyor. Oysa, bakıyoruz ki TKP her geçen gün biraz daha güçleniyor, Leninci birliğini biraz daha pekiştiriyor, işçi sınıfıyla etle tırnak gibi kaynaşıyor. Görüyoruz ki Bolşevik hareket dağınık değildir.

Bilen Yoldaş'ın vurguladığı, "düşmana karşı olduğu gibi parti içinde her tür oportünizm belirtisine karşı da ardıcıl ve Leninci bir savaş yürütme" anlayışını başa aldıkça, Bolşevik hareket dağılmaz.

Türkiye komünist hareketi dağınık değildir ama ortalıkta Marksizm-Leninizm'den, Mustafa Suphi'den, TKP'nin 50 yıllık geçmişinden söz eden, birçok grup vardır. Dağınık bir görünüm vardır. Öyleyse bu nedir? Bu dağınık görünüm Türkiye Menşevik hareketinin görünümüdür. Türkiye Menşeviklerinin toplumsal tabanı küçük burjuvazi, kökü, odağı, parolası ise Şefik Hüsnü'dür. Odağın çevresinde öзде bir, sözde belli ayrıntılar taşıyan, kimi sağ, kimi eline silâh aldığı için "sol" görünümlü sayısız grup var. Kıvılcımlı, Belli, Perinçek, Aybar, Boran, Sargın... Eskiden acaba hangisi doğru diye düşünürdük. Boluk kafaları karıştırırdı. İşte 1973'de TKP'nin Bilen Yoldaş önderliğinde giriştiği atılımlarla birlikte kafalar açılmaya, bulanıklık durulmaya başladı. TKP Suphilerin, Hacıoğullarının çizgisine, Leninci yörüngeye yeniden oturmaya başlayınca, hepsi TKP düşmanlığında birleştiler. İ. Bilen'e saldırmaya başladılar.

Menşeviklerin dağınıklığı aldatmasın. Onlar bir ağacın dalları gibi dağınıktırlar. Aynı kökten çıkmış, kimi sağa, kimi sola büyümüş. Her yerde olduğu gibi, Türkiye'de de "sol" birçok grup, ince kabuklu kırmızı turp gibidir. Bir tırmakta beyazı ortaya çıkar. Örneğin bütün "aşırı sol" denilen gruplar, Türkiye'de kapitalizmin gelişmesini olduğundan az gösterme çabasındadırlar. Kimisi yarı-feodal diyerek kapitalizmi tümünden temize çıkarıyor. Ötekisi finans-kapitali reddederek tekelleri temize çıkarıyor. Hepsi bir noktada birleşiyor. Devrimi geriye çekmek, burjuvazinin kuyruğuna takılmak. Yani öзде yine sağ.

Lenin iki türlü "sol" sapma arasında ayırım koyar. Biri işçi sınıfına dayanan "sol" dur. Lenin buna saygıyla yanaşmıştır. Bu "sol" öзде hep doğruları söyler ama bu doğruları henüz yığınların görmediğini dikkate almaz. Politik yanlış yapar. Ötekisi küçük burjuva kaynaklı "sol" dur. İşte bu, öзде sağ oportünizmle aynı, görünüşte farklıdır. Lenin buna acımasızca saldırır. Ama bu "sol" a saldırırken bile sağ oportünist görüşlere

daha çok vurur. Böylece sağ günaha duydukları tepki nedeniyle bu solların yanına kaymış iyi niyetli devrimcileri kazanmaya yönelir. Türkiye'deki "sollar" bu ikinci türdendir. Küçük burjuva "soludur" Bu nedenle, sağ oportünist görünümü de olsa, "sol" görünümü de olsa ortalıktaki gruplar aynı ağacın, Menşevizmin dalları olabiliyor.

Menşevizm ağacından söz ederken, buradan bile kopup da iyiden iyiye karşı devrimin saflarına geçmiş dalları da unutmamak gerekir. Buna da en canlı örnek Maoculuktur. Maocular artık Menşevik bile değildiler. Artık açık sosyal faşist oldular. Maocu bozkurtlar sözü boş değildir. Maocular oportünizmin evriminin doğal ürünleridir. Nasıl Kautsky evrim geçirip, olgunlaşım savaş gelince sosyal şovenist olduysa, Maocular da aynı yere vardılar. Ama Maoculuk karşı devrimciliktir deyip geçemeyiz. Buna karşı ardıcıl savaşı sürdürmek, hem de yoğunlaştırmak gerekiyor. Maoculuğun ibret verici evrimini sergileyip, er geç bu noktaya ulaşacak "öteki" çizgilerin tabanını koparmak gerekiyor.

Bugün binlerce devrimci genç soldaki grupların yarattığı kafa karışıklığından kurtulabilmiş ise, bunda Bilen Yoldaş'ın tarihsel katkısı vardır. Parti tarihini, çarpışan iki çizgiyi, dışarı atılan safraları Leninci bir konumdan sergileyerek gerçeklerin önündeki perdeyi kaldırdı. Artık işçi sınıfı sosyalizmiyle küçük burjuva sosyalizmi arasındaki sınır belirdi. Bugün damgayı vuran işçi sınıfı sosyalizmidir, TKP'dir.

Küçük burjuva sosyalistleriyle birlik artık ancak cephe çerçevesi içinde düşünülebilir. Ama bunun için de onların TKP düşmanlığını bırakmaları, işçi sınıfı partisiyiz, "partileşme süreci" gibi safsatalardan dönmeleri gerekir. Bu nedenle bir yandan işçi sınıfı hareketinin küçük burjuva etkilerden arılığı uğrunda, öte yandan küçük burjuvazinin bu sol temsilcileriyle UDC içinde birliği için savaş önümüzde duruyor.

\*\*\*

Bilen Yoldaş'ın konuşmalarını ikinci olarak Parti'nin Atılımı başlığı altında topladık. Bu bölüm de kuşkusuz Parti tarihiyle içiçedir. Ayrımlar görecelidir.

Burada, 1 Mayıs 1973 konuşmasından alınan bölümde Bilen Yoldaş önce 1925'lerde likidatörlerin partiyi nasıl yığınlardan kopardıklarını, "gereksiz" bulduklarını anlatıyor. Sonra 1973'e geliyor ve partinin dar boğazdan geçmekte olduğunu açıklıyor. Leninci ilkeleri göz bebeği gibi korumanın önemini vurguluyor. Likidatörlere... karşı savaş günün savaşıdır diyor.

Gözle görülüyor. Likidatör oportünist akım, ta 1925'lerden 1973'e dek partiyeye takıntı olmuştur. Partiyi kemirmişür. Yine Bilen Yoldaş'ın belirttiği gibi, Parti 1934-1940 arası bir ara belini doğrultmuş ama sonra yeniden likidatörlerin eline düşmüşür.

Burada bir parantez açalım. Şefik Hüsnü'nün 1934-1940 arasında Parti adına yaptığı bir konuşma var. 1925 sonrası partinin durumunu değerlendirirken oportünizme-likidasyona değinmekten dikkatle kaçınıyor. Bilen Yoldaş'ın açıklamaları ışığında bu konuşmayı okuyunca bir gerçek göze batıyor. Parti'nin belini doğrulttuğu 1934-1940 arası dönemde Şefik Hüsnü takımı pusudadır. Bazı önemli noktaları yuvarlak sözlerle geçiştirip, partiyi yeniden likidasyona sürükleyebilmek için olanak bekliyorlar. Parantezi kapayalım.

Likidasyon nedir? Kimileri sanıyor ki her likidatör Şevket Süreyyalar kadar açıkça partinin gerekliliğine karşı çıkar. Hayır. Öyle olsa iş çok kolay olurdu. Likidasyon çok çeşitli biçimlerde ortaya çıkabilir. Partiyi programsız, tüzüksüz bırakmak, yığınlara duyurmaktan "utanmak", yığın örgütlerini partiden üstün tutmak, cephede hegemonyayı "unutmak" pasiflik,....

Parti'nin Atılımı bölümü, parti tarihinden kopuk değildir. Bu bölümdeki ana konu likidasyon ve Leninci parti anlayışıdır. Bu iki karşıt anlayış ülkemizin bugünkü koşullarıyla da kıyaslamalı olarak ele alınıyor. "...Leninci tipte örgütlenmek. En önemlisi savaşçı kadrolar yetiştirmek. Kırık dökük, derme çatma kadrolarla hiçbir şey yapılmaz. Kadrolar laklaklarla yetişmez. Devrimci kadrolar savaşların içinde yetişir" derken Leninci parti anlayışıyla likidasyona vuruluyor. Bu bölümde Leninci örgüt anlayışı, Program, bütün ömrünü veren devrimci kadrolar, yayın, yığın çalışmaları, oportünizme savaş hepsi

var. Bilen Yoldaş'ın ağdalı aydın ukalâliğinden uzak akıcı proleter dili içinde, bu bölüm büyük teorik değer taşıyor. TKP'nin 1973 sonrası atılımlarının teorik temelini veriyor.

Bu temelle bağlı olarak, TKP'nin tarihinde çatışan iki çizginin en belirleyici ayırım noktalarından biri cephe ve hegemonyadır. Bilen Yoldaş, "TKP'nin yakın amacı, önünde duran somut ödevi: memlekette işçi ve komünist hareketini güçlendirmektir. Onu örgütlemektir. Örgütlü savaş yürütmektir. İşçi köylü bağlaşıklığını kuvvetlendirmektir. Çünkü demokratik ve sosyalist devrimlerde söz konusu proletaryanın hegemonyasıdır" diyor. TKP'nin 1973 atılımlarından önce sürekli cephe çağrısı yapıyordu ama partiyi güçlendirmek sorunu unutuluyordu. Bu da hegemonyayı pratikte reddetmektir. Bazan da öncülükten söz edildiği olurdu. Ama öncülük derken, "ortak cephe programı uğrunda onun dışına çıkmadan en iyi savaşan öncü olur" anlayışı getirilirdi. Bu "protokolcu" cephe anlayışıdır. Leninci devrimi ilerletme teorisiyle çelişir. Proletaryanın ellerini bağlar. Likidasyonun somut yansımasıdır. Gerçekten de, özellikle Kürdistan'da bunun olumsuz yönde köklü etkileri olmuştur. Kurulduğu günden bu yana TKP'nin Kürt halkının kurtuluş direnişini ardıcıl desteklemesine karşın, Kürtlerin varlığını bile kabul etmeyenleri "cepheden kaçırmamak"(!) için bu destek, "taktik gerekçelerle", "ortak programı"(!) çiğnememek için hasıraltı edilmiştir. Böylece hem parti, hem de gerçek bir cephe yolunda atılabilecek adımlar, zarara uğramıştır. 1973 sonrası atılımlarıyla, bugün TKP Kürdistan'da da hızla güçleniyor. Ve bu, ulusal çelişkilerle sorumsuzca oynayan küçük burjuva "sosyalistleri"ne rağmen, Kürt halkının kurtuluşu için biricik güvencedir. Bu nedenle Parti'nin Atılımı bölümüne Bilen Yoldaş'ın Kürt halkına ilişkin sözlerinden de kattık.

Yine söz konusu bölümde, işçi sınıfının bilinçlenmesi, kendiliğinden çıkışlarla Marksçı-Leninci fikirlerin kaynaşması, örgütlenmeyle ve ideolojik savaşla bağlı olarak ele alınıyor. TKP'nin var gücüyle yerine getirmeye çalıştığı bu tarihsel görev, ülkemizin koşullarıyla çok canlı bağlanıyor. Devrimi gerçekten isteyen herkes bu bağlantıyı gecikmeden, iyi

kavramalıdır.

Devrimci yükseliş işçi sınıfı partisinin önüne ikili görev ve olanak çıkarır: Güçlenmek ve yığınları devrime yöneltmek. Bu iki görev ve olanak birbirine bağlıdır. Bir kez, Bilen Yoldaş bu bağı koyuyor. Nesnel olanakların varlığını, bu olanakları kaçırmamak için örgütsel ideolojik güçlenmenin, yığın çıkışlarını bilinçli savaşa çevirmenin can alıcı önemini koyuyor. Devrimin utkusunu bununla bağlıyor. Biz olmazsak, oportünisti, iti köpeği yığın çıkışlarını soysuzlaştırır diyor. Partinin önündeki görevi, tarihsel sorumluluğu açık yüreklilikle koyuyor. Sonra Bilen Yoldaş tarihsel önemde böylesi bir döneme TKP'nin örgütsel ve ideolojik likidasyondan çıkarak eski uyuklamaların mahmurluğunu daha yeni atarken girdiğini söylüyor. İşte bunu iyi anlamalıyız. TKP likidasyondan yeni çıktım diye devrimci yükselişin yüklediği sorumluluklardan kaçamak yolları aramıyor. Devrimci yükselişin, devrimci durumun varlığını, açık bir gerçeği böyle taktik gerekçelerle külemeye çalışmıyor. Devrimden korkmuyor. Dalıyor, atılıyor. Olağanüstü bir çaba içinde. Uzun atlayan bir atlet en uzağa atlamak için nasıl son damlasına dek enerjisini kullanır, nasıl her bir kası atılım içinde olursa, bugün TKP de öyledir. Atılım gazetesi bu atılımın organıdır. Böylesi bir durumda ben devrimi istiyorum diyen her devrimciye de bir görev düşüyor: TKP'nin çevresinde kenetlenmek.

Devrimci hareket içinde bugün bir olgu var. Küçük burjuva sosyalistleri tabanlarındaki iyi niyetli devrimcileri TKP'den uzak tutmak için özel bir çaba harcıyorlar. TKP'nin Leninci savaş yolunun tabanda öğrenilmesini engelliyorlar. TKP'ye karşı "savaşıyoruz" diye, kendilerinin TKP'ye yakıştırdıkları yalan fikirlere karşı "savaşıyorlar". Örneğin ileri demokrasi CHP iktidarıymış. TKP devlet aygıtını parçalamayacakmış. TKP reformcuymuş.... Bunlar gülünçtür.

Böyle yollardan TKP'nin Bolşevik savaş ilkeleri uzun süre gölgelenemez. Özellikle gençlik içinde, bugün küçük burjuva sosyalist çizgide olan birçok iyi niyetli devrimci işçi sınıfının yoluna girecektir. Ancak bu süreci hızlandırmak için, TKP'nin Leninci savaş ilkelerini yaymak da bize düşen önemli bir görevdir.

Parti'nin Atılımı bölümüne, Bilen Yoldaş'ın Berlin Konferansı'ndaki konuşmasından bir bölüm de kattık. Konu ilgisiz değildir. TKP'nin Berlin Konferansı'nda proleter enternasyonalizmini dobra dobra savunması, 1973'den sonraki atılımlarının ayrılmaz bir parçasıdır.

Dünya komünist hareketinin birliği Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi temelinde yükselir. Proleter enternasyonalizmi, dünya işçi sınıfının devrimci dayanışmasıdır. Proleter enternasyonalizmi dünya devrimine yönelik ortak savaştır. Bunu yalnızca uluslararası dayanışmaya indirmek dünya işçilerinin birlik temelini demokratik, ekonomik istemlerle kısıtlamaktır. Proleter enternasyonalizmini yadsıyanların kendi ülkelerindeki pratiği de bu gerçeği açıkça ortaya çıkarıyor. Onlar, kendi ülkelerinde de işçi sınıfının sosyalizm savaşını erteliyor, bu savaşın temel ilkelerini yadsıyorlar.

Proleter enternasyonalizminin bugün de en belirleyici ölçütü Sovyetler Birliği'ne tavidir. Sovyetler Birliği, Ekim Devrimi'nden bu yana dünya işçi sınıfının en ileri kalesi dünya devrimci merkezidir. Sovyetler Birliği'ni yalnızca Sovyet halkı özverili, kararlı, yiğit, gerçekten sevicecek bir halk olduğu için savunmuyoruz. Sovyetler Birliği, nesnel olarak dünya devrimci sürecinin ana gücü, temel dayanağı olduğu için savunuyoruz. Bize uluslararası burjuvaziyle, emperyalizmle birlikte saldıran işbirlikçi burjuvazinin karşısına, biz de dünya işçi sınıfının bir parçası olarak çıkıyoruz. İşte bu nedenledir ki Bilen Yoldaş, biz proleter enternasyonalizmi silâhını elden bırakmayacağız diyor.

\*\*\*

Üçüncü başlık Türkiye Değerlendirmesidir.

Bu bölümün en sonunda Bilen Yoldaş'ın Berlin Konferansı'nda söylediği, büyük önem taşıyan bir fikir var: Türkiye emperyalizmin zayıf halkasıdır. İşte bu bölüm, bu fikrin ana mantığını içeriyor.

Emperyalizm çağında, ulusal kurtuluş savaşlarıyla kazanılan politik bağımsızlık, kapitalizm geliştikçe, burjuvazi palazlandıkça yeniden yitilir. Türkiye'de de böyle oldu.

Burjuvazi palazlandıkça, emperyalizme önce ödün vermeye başladı, 1940'larda ise, yurdun kapılarını ardına dek açtı. Türkiye'de tekeller, emperyalizme böylesi bağımlı bir süreç içinde, yabancı tekellere sırt dayayarak, onlarla bütünleşerek gelişti, egemen oldu. Bu nedenle emperyalizm ve işbirlikçi tekelleri burjuvazi birbirinden koparılmaz, iki başlı ama tek gövdeli düşmandır. Bunlar tek bir sömürü mekanizmasında birleşmişlerdir.

Emperyalizm ve işbirlikçi holdingci burjuvazinin tek bir sömürü mekanizması içinde bütünleştiğini görmek çok önemlidir. Bunun sonucudur ki, işçi sınıfımız, halkımız hem yerli holdinglerin, finans oligarşisinin, hem de onların parçası olduğu koca mekanizmanın aşırı kâr hirsını doyurmak "yükümlülüğüyle" karşı karşıya bırakılmıştır.

İşbirlikçi holdingci burjuvazinin dış kârı yoktur. İşçi sınıfımıza, halkımıza akıl almaz bir sömürü dayatmaya uğraşılıyor. İşçi sınıfının, halkın direnişi karşısında hükümet edemiyor, sıkıyönetimlere gidiyor, faşizme tırmanıyor, emperyalizme, NATO'ya, IMF'e daha da sırt dayıyor.

✘ İşbirlikçi holdingci burjuvazi ülkeyi daha da bağımlılaştırdıkça, ilk bakışta Türkiye, emperyalizmin daha güçlü bir halkası oluyormuş gibi görünebilir. Oysa bağımlılık arttıkça, dayatılan NATO harcamaları, IMF faizleri, emperyalizmin kâr istekleri de artıyor. İşbirlikçi holdingci burjuvazi eskisinden de daha kanlı bir sömürüye, talana yöneliyor. Buna karşı direniş yükseliyor. Ülke iki kampa daha kesin çizgilerle bölünüyor. Çelişkiler, savaşlar sertleşiyor. Bu süregen ve giderek azıtan bunalım temelinde devrimci durum oluşuyor, gelişiyor. Ve Türkiye, 1 Mayıslarıyla, DGM direnişleriyle, Profilo'ları, Maden-İş grevleriyle şanlı sınıf savaşlarıyla, anti-emperyalist, anti-faşist, işbirlikçilere karşı yığınsal savaşlarla sarsılıyor, emperyalizmin zayıf halkası oluyor. ✘

✘ Bu zayıf halkayı iki kamp iki yandan çekiyor. Bir yandan emperyalizm ve yerli ortakları, Demireller, Türkeşler, Koçlar, faşizmi dayatıp, zayıf halkanın kopmasını önlemeye çalışıyorlar. Öte yandan, proleter enternasyonalizmi bayrağıyla, partisiyle, TKP'yle işçi sınıfı, geniş halk yığınlarını, sosyalizme açılan ileri demokrasi savaşımında,



UDC'de örgütlenmeye, birliğe çağırıyor.

Bilen Yoldaş, Türkiye emperyalizmin zayıf halkasıdır derken, hem ülkenin en bilimsel, Marksist-Leninist çözümlemesini getiriyor, hem de işçi sınıfı partisinin Leninci ustalığını simgeliyor. X

\*\*\*

**Son başlık Türkiye'nin Konumudur.**

Türkiye emperyalizmin zayıf halkasıdır diyor Bilen Yoldaş. Ama bunu derken, ülkeyi dünyadan, çağımızdan yalıtılmıyor. Sovyetler Birliği'nin, sosyalist ülkelerin devrimci gücünü, bu gücün emperyalizmin üzerindeki yıkıcı etkisini görmezlikten gelmiyor. İkinci Dünya Savaşı'ndaki büyük utkuyu, Vietnam'ı unutmuyor. Dünya işçi sınıfını, ulusal bağımsızlık hareketlerini, onların emperyalizme etkisini bir yana atmıyor.

Sonra, Bilen Yoldaş emperyalist zincirin öteki zayıf halkalarını da gösteriyor. Örneğin, Avrupa'dan, bölgemizden söz ederken, Portekiz'e, Yunanistan'a özel yer veriyor. "Devrim süreci, demokrasi ve sosyal kurtuluş hareketi Avrupa'nın bu başında hızla gelişiyor" diyor.

\*\*\*

Bilen Yoldaş doğruları veriyor, doğruları gösteriyor. Bu onun Leninizm'e, proleter enternasyonalizmine bağlından, TKP'de 55 yıllık savaşından, Suphilerle, Hacıoğullarıyla ortak Bolşevik yolundan ayrılmaz. Bilen Yoldaş, işçi sınıfımızın biricik partisi TKP'nin Leninci önderi, atılımlı, en genç savaş eridir. "Bilen Yoldaş Çok Yaşa" — Bu belge TKP'nin, bu belge işçi sınıfımızın, tüm halkımızın belgisidir.

**BİLEN YOLDAŞ ÇOK YAŞA!**

## BİYOĞRAFI

Bilen yoldaş 18 Ekim 1902'de Rize'de doğdu. Küçük yaşta annesini yitirdi ve babasıyla birlikte İstanbul'a, Haliç-Kulaksız'a yerleşti. Orta öğrenimini bitirdikten sonra Haliç tersanesinde makinist olarak çalışmaya başladı. Akşamları da motor-makine derslerine gitti. Bu, Bilen Yoldaş'ın atılgan kişiliğinin daha o günden bir göstergesidir. Var olanla yetinmeyip hep ileri gitmek.

Bilen Yoldaş 1. Dünya Savaşı'nın getirdiği yıkımı daha çocuk yaşta gördü. Haliç'te genç bir işçi olarak sömürüyü yaşadı. İşçinin azabını, ümidini, sevgisini, kinini ilk kez Haliç fabrikalarında tattı. Haliç'de demirlemiş düşman gemilerini gördü. Halkı emperyalistlere satanların varlığını bildi. Geniş yığınlar gibi, Bilen yoldaş da baskı, sömürü ve yıkımdan kurtuluş yolunu arıyordu. İşte Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi bu dönemde utkuya ulaştı ve tüm ülkelerin işçi ve emekçilerine olduğu gibi Türkiye halkına kurtuluş yolunun sosyalizm olduğunu parlak bir biçimde gösterdi. Bilen Yoldaş'ı da derinden etkiledi. Bilen Yoldaş'ın Lenin'e, Oktobr'a ve onun anayurdu olan Sovyetler Birliği'ne sarsılmaz inancının ve bağlılığının kökleri böylesine gerilere gider. Bilen Yoldaş şimdi Türkiye Komünist Partisi'ni, işçi sınıfını Büyük Oktobr

Devrimi'ne bağlayan canlı bir köprüdür. Günümüzde çok az Komünist Partisi böylesine canlı köprüyle Kızıl Oktobr'a bağlıdır. Türkiye Komünist Partisi bununla haklı olarak övünüyor.

\*\*\*

Kurtuluş Savaşı'nı, oluşan komünist grupların da katıldığı halk çeteleri başlattı. Oktobr'un doğrudan etkileri altında ve Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın ateşleri içinde Türkiye Komünist Partisi kuruldu. TKP'nin silâh elde, çete birlikleri örgütleyerek Kurtuluş Savaşı'na katılması, ulusal burjuvaziyi ürküttü. Burjuvazi, savaşta hegemonyayı elden kaçırmamak için daha ilk adımda TKP'ye saldırdı. Parti'nin önder kadrosunu, Mustafa Suphi, Ethem Nejat ve arkadaşlarını boğdurdu. Ancak, böyle kanlı saldırılarda bile TKP'yi savaş yolundan döndüremedi. Parti, örgütlenmeyi, savaşımı sürdürdü.

Ateş gibi bir delikanlı olan İ. Bilen, Haliç tersanesindeki komünist işçilerle birlikte çalışmaya başladı. Sınıf savaşının uzlaşmazlığını ilk kez burada öğrendi. O'nu komünistlerin öncülüğünde kurulan bir çeteye aldılar. Çok geçmeden Anadolu'da çete savaşına katıldı. Emperyalistlere bağlı padişah ordularına, Anzavur'un hıyanetine karşı elde silâh savaştı. Bilen Yoldaş, komünistlerle omuz omuza sınıf savaşımında, çete savaşında yetiştii, Marksizm-Leninizm'i benimsedi.

Bir vuruşmada yaralanınca yeniden İstanbul'a döndü. Artık çetin savaşıardan geçmiş, genç yaşında başarılı bir sınav vermişti. Birlikte çalıştığı komünist işçilerin sonsuz güvenini kazanmıştı. Parti'ye boş saatlerini değil, bütün ömrünü vereceğini göstermişti. Kelleyi koltuğa aldığını kanıtlamıştı. 1922'nin Mart ayında bir gün, Haliç Tersanesi Fabrika Komitesi'nin sandalıda yapılan toplantısında İ. Bilen TKP üyeliğine alındı. O'na sordular: "Büyük önderimiz Lenin'in savaş yolundan ayrılmayacağına söz veriyor musun?" Bilen Yoldaş, "Yüce Leninizmin savaş yolundan ayrılmayacağıma işçi yüzümle and içerim" dedi. Bilen Yoldaş'ın gerçek doğum günü işte bu gündür.

Aradan 55 yıl geçti. Bilen Yoldaş Leninci savaş yolundan bir gün bile ayrılmadı. Yaşamını tümüyle Partisine, işçi sınıfına,

komünizm ülküsüne adadı. Komünist disiplini bozmadı. Komünist morale leke sürmedi. TKP saflarında, yorulmak bilmez bir çabayla, özveriyle savaştı. Komünist sözünün eridir. Bilen Yoldaş sözünü tuttu. O'nun yaşamı ve savaşımı komünistler için örnektir.

\*\*\*

10 Eylül 1920

Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın sonlarına doğru, 15 Ağustos 1922'de Türkiye Komünist Partisi'nin 2. Kongresi Ankara'da önce açık, sonra yasaklanınca gizli olarak toplandı. Bu kongre, Parti'nin, başta Mustafa Suphi olmak üzere 15 önde gelen yöneticisinin Karadeniz'de boğdurulmasıyla ortaya çıkan boşluğu doldurmak ve partinin önünde duran görevleri saptamak amacını taşıyordu. Genel Sekreterliğe Salih Hacıoğlu seçildi. Parti, bütün halkı emperyalizme karşı savaşı utkuya ulaştırmaya çalıştı.

Ulusal Kurtuluş Savaşı, çeşitli nesnel ve öznel nedenlerle, burjuvazinin hegemonyasında yürüyordu. Burjuvazi savaşın utkuya ulaşacağını görünce, gerçek savaş yiğitlerine, emekçi halka karşı döndü. En başta da Türkiye Komünist Partisi'ne saldırıya geçti. Türkiye Komünist Partisi 1922 yılının Eylül ayında yasaklandı. Burjuvazinin yasaklamasına karşı Parti, daha sıkı örgütlenmeye yöneldi. Parti üyelerinin Marksçı-Leninici eğitimini tamamlamak, yetenekli, bilgili komünistler yetiştirmek işine koyuldu. Bu amaçla birçok parti üyesi Kızıl Oktobr'ın anayurdunda, Parti Okulu'nda okumaya gönderildi. Bilen Yoldaş da işte bu dönemde Parti kararıyla Sovyetler Birliği'ne gitti. Moskova'da Doğu Emekçileri Komünist Üniversitesi'nde okumaya başladı. Doğu Emekçileri Komünist Üniversitesi'ndeki yıllar Bilen Yoldaş'ın Marksizm-Leninizm bilgisini arttırmasına, Oktobr Devrimi'nin pratik kazanımlarını derinden kavramasına, Bolşeviklerin savaş deneylerini yakından tanımasına olanak verdi. Yalnızca sosyalizmin yenilmez gücünü tanımakla kalmadı. Devrimin bağrında boy veren oportünist akımlara karşı verilen ardıcıl savaşımı da yakından gördü.

Bilen Yoldaş eğitimini bitirdikten sonra 1925 yılında memlekete döndü ve hemen tutuklandı. Ne var ki, hapis, Bilen Yoldaş'ı devrimci eyleminden alıkoyamadı. Bu komünist

bilincin ilk örneklerini o zaman verdi.

Türkiye Komünist Partisi'nin 3. Kongresi Salih Hacıoğlu'nun hapiste bulunduğu bir sırada toplandı. Bu kongrede yönetime gelen Şefik Hüsnü grubu, partiyi yığınlara duyurmaktan ürken, burjuvazinin kuyruğuna takan oportünist, pasifist, legalist bir politika izledi. Bilen Yoldaş o yıllarda parti örgütü içinde yönetici katlarda çalışıyor ve likidatörlere karşı kıyasıya bir savaşım veriyordu. O, oportünizmin, kariyerizmin ve fraksiyonculuğun ne denli yıkıcı olduğunu kendi deneyleriyle gördü ve anladı. Leninizme daha da sıkı sarıldı.

X 1929 yılında Bilen Yoldaş'ın da tutuklanmasına yol açan Türkiye Komünist Partisi tutuklamasına, partiye baş kaldıran Kıvılcımlı'nın fraksiyonculuğu neden oldu. Bilen Yoldaş, Kıvılcımlı ve grubunun, partinin onurunu kirletmesine izin vermedi. Tutukevi hücrelerinden yargı salonuna dek her yerde Türkiye Komünist Partisi'nin politikasını, ilkelerini savundu. Bilen Yoldaş ve öteki komünistler bu tutuklanmanın sonucunda ağır hapis cezalarına çarptırıldılar. Memleketin dört bir yanındaki zindanlara atıldılar. Bu baskılar ne komünistleri yıldırıldı, ne de onlara inanan işçi ve emekçileri savaştan geri çevirebildi.

Cumhuriyetin 10. yılında hükümet bir af çıkardı. Komünistlerin bir bölümü, aralarında Bilen Yoldaş da olmak üzere bu aftan yararlandırılmadılar. Ne var ki, baskının göreceli olarak gevşemesinden yararlanan Bilen Yoldaş, Sinop kalesine sürgün edilirken yolda jandarmaların elinden kaçtı. X

Türkiye Komünist Partisi'nin 4. Kongresi 1932 yılında Haliç'te illegal olarak toplandı. Bu kongre Parti'nin yeni koşullarda, özellikle evrende savaş tehlikesinin belirlediği, faşizmin emperyalist ülkelerde yönetime geldiği, Türk burjuvazisinin, gözlerini faşizme doğru çevirdiği bir dönemde toplandı. Böylesi bir dönemde Parti'nin önündeki görevlerin üstesinden gelebilmesi için yeni koşullara uygun bir programa gereklilik vardı. Kongre somut görevleri saptadı ve Merkez Komitesi'ni yeni bir program taslağı hazırlamakla görevlendirdi. Çok sonra Bilen Yoldaş'ın önderliğinde toplanan Konya Konferansı bu görevi yerine getirdi.

Kongre sırasında yeniden tutuklamalar oldu. O nedenle 1934 yılında Merkez Komitesi'nin Plenumu toplandı. Plenum a hapisten kaçan Bilen Yoldaş da katıldı. Parti içindeki küçük burjuva oportünist çizgiye karşı savaşın başını çekti.

Merkez Komitesi, Şefik Hüsnü'nün Komintern'de Türkiye Komünist Partisi'ni temsil etmesine karşı çıktı. Yönetimde yenilikler yapıldı. Buna göre Reşat Fuat Baraner ve Bilen yoldaşlar, değişimli olarak Genel Sekreterlik ve Komintern temsilciliği yapacaklardı.

Bu yıllarda Bilen Yoldaş'ın örgütçülük ve konspiratörlük yeteneklerinin üstünlüğü kanıtlandı. Bilen Yoldaş 1938 yılında Komintern'de Türkiye Komünist Partisi temsilcisi olarak göreve başladı.

Bilen Yoldaş'ın Komintern'de çalışmaları Türkiye Komünist Partisi'nin o yıllarda ulusal ve enternasyonal görevlerini başarıyla yerine getirmesinde belirleyici rol oynadı. Bilen Yoldaş, Dimitrov, Pik gibi uluslararası komünist hareketin önde gelen yöneticileriyle çalıştı. Davos, Marat ve Erdem adlarıyla Komintern'in verdiği bütün görevlerin başarıyla üstesinden geldi. Faşizmin kudurgan biçimde insanlığın üstüne atıldığı 2. Dünya Savaşı yıllarında Bilen Yoldaş, barış için ve faşizmin yenilgiye uğratılması, ülkemizin kurtarılması için yorulmak bilmez çabalar harcadı.

\*\*\*

Sovyetler Birliği faşist savaş makinesini ezdikten sonra insanlığın ilerlemesinde yeni aşama başladı. Sosyalist Dünya sisteminin oluşmasıyla, sömürge sisteminin dağılmaya başlamasıyla, kapitalizmin bunalımı daha da derinleşti.

Emperyalist ülkeler sosyalist ülkelere karşı soğuk harp dönemini başlattılar. Bu dönem Türkiye için acı sonuçlar doğurdu. Truman doktrini ve Marshall Planı, Türkiye'nin Amerikan emperyalizmine bağımlı kılınmasına yol açtı.

Daha savaş yıllarında Hitler faşizmine yalıtılma politikası nedeniyle geleneksel Türk-Sovyet dostluğuna sırt çeviren burjuvazi, bu kez açıktan açığa anti-Sovyetizmi dış politikasının temeli haline getirdi. Emperyalistlerin Kore halkının kurtuluş savaşını boğma girişimlerine Türkiye de sokuldu. Daha sonra ise, bugün de halkımızın, ekonomimizin

belini bükem, ulusal güvenliğimizi sürekli tehdit altına sokan NATO'ya girildi.

Türkiye Komünist Partisi Kore harbine ve NATO'ya bağlanmaya karşı kesin bir tutum aldı. Anti-komünizmin kanlı terörüne karşı İskenderun ve başka yerlerde barış savaşımı, işçi sınıfının direnişleriyle örüldü. Amerikan emperyalizminin kuklası Bayar-Menderes grubunun erki ele geçirdiği bu yıllarda burjuvazi yine Türkiye Komünist Partisi'ne yüklendi. Gerçi uzun yıllardan beri hapiste yatan Nâzım Hikmet, özellikle Bilen Yoldaş'ın örgütlediği uluslararası dayanışmanın ve ülke içindeki demokratik güçlerin savaşımının sonucunda serbest bırakılmıştı. Ama burjuvazi terörden vazgeçmedi. 1951 yılında Türkiye Komünist Partisi'nin çok sayıda üyesi tutuklandı. Kimisi işkence altında öldürüldü. Çoğunluğu hapis cezasına çarptırıldı. Türkiye Komünist Partisi'ne karşı yönelen bu darbe birçok tutuklanmaya oranla daha yıkıcı sonuçlar doğurdu. Çünkü parti yönetiminde bulunanlar partiyi yığınlardan koparmış, onu dar bir aydınlar örgütü durumuna sokmuş, zayıflatmışlardı. Tutuklamada parti yöneticilerinin konspirasyon kuralını çiğnemeleri, devrimci uyanıklığı elden bırakmaları büyük bir neden olmuştur.

Bilen, Yoldaş, komünist harekete vurulan bu darbenin etkilerini kırabilmek için yoğun bir çalışmaya koyuldu. Bu çalışmaların sonucunda terörün hiçbir zaman susturamayacağı bir propaganda—ajitasyon aygıtı ortaya çıktı. 1958 yılında ülkemizin tüm ulusal, demokratik güçlerinin sesi olan Bizim Radyo kuruldu. TKP'nin 1973 sonrası atılımlarının, yeniden Leninci yörüngeye oturmasının kökü kaynağı, işte, Bilen Yoldaş'ın ta yıllar önceki bu çabalarıyla doğrudan bağlanır. Süreci aynıdır.

Menderes-Bayar diktasının devrilmesinde, komünistlerin, öteki yurtsever güçlerin karanlık, anti-komünist teröre karşın yeniden ayağa kalkmasında bu çabaların büyük bir rolü oldu. Barışın, demokrasinin, özgürlüğün sesinin kısılmayacağı kanıtlandı.

\*\*\*

Bilen Yoldaş 1957 yılında yapılan Komünist ve İşçi Partileri Konferansı'nda TKP'yi temsil etti. Partinin dağıldığını

sanan işbirlikçi burjuvazi, bu durum karşısında oportünizmi yeniden canlandırdı. Kıvılcımlı ve grubunun aynı yıllarda ortaya çıkması raslantı değildir.

Bilen Yoldaş, 3 yıl sonra, 1960 yılında Dünya Komünist ve İşçi Partilerinin Konferansı'na Saydan yoldaşla birlikte katıldı. Bu Konferans, uluslararası durumdaki köklü değişimleri çözümledi, emperyalizme ve gericiliğe karşı savaşımın çerçevesini çizdi. Komünist ve İşçi Partileri arasındaki birliği perçinledi.

1960 yılında ülkemizde bir askersel devirmeye Demokrat Parti hükümeti alaşağı edildi. Bu hareket köklü bir değişim getirmedi. Anti-komünist politika ortadan kalkmadı. Ama yine de bazı sınırlı demokratik özgürlükler kazanıldı. Türkiye işçi sınıfının ve demokratik güçlerin nice yıllardır kalın barajlar gerisinde biriken gücü bu cılız demokratik özgürlüklerle bile bir çırpıda çığ gibi büyümeye başladı. TIP'in kurulması, sonra da DİSK'in örgütlenmesiyle memlekette ileri adımlar atıldı. Ama bu adımlar kuşkusuz yeterli değildi. Komünist Partisi'nin önderliği olmaksızın işçi hareketinin kalıcı kazanımlar elde etmesi, hele kurtuluşa kavuşması olanaksızdır.

TKP'nin gelişen koşullardan yararlanarak daha iyi örgütlenmesi, yeni bir parti programı ve tüzüğüyle önderlik görevini üstlenmesi gerekiyordu. Bu görev, 1973 yılına dek, Bilen Yoldaş'ın çetin savaşımına karşın yerine getirilemedi.

Bilen Yoldaş, 1969 Komünist ve İşçi Partilerinin Danışma toplantısına katıldı. Bu toplantı, emperyalizme, harpçiliğe, gericiliğe, faşizme ve ırkçı rejimlere karşı savaşta anti-emperyalist ve barışçı güçleri ortak savaşa çağırıldı. Komünist ve İşçi Partilerinin önünde duran sorunları aydınlattı, sağcı ve solcu revizyonizme karşı komünist hareketin birliğini savundu.

12 Mart faşist biçimi yönetim, serüvenciliğin, Maoculuğun işçi sınıfına düşman karakterini, faşizmin aracı olduğunu ve legal sosyalist akımın dayanaksızlığını gösterdiği gibi Parti yönetimindeki uyumsuzluğun, beceriksizliğin zararlarını da gözler önüne serdi. Bu koşullarda, 24 Mayıs 1973 günü toplanan TKP Politik Bürosu Parti yönetiminde değişiklik yaptı. TKP Genel Sekreterliğine Bilen Yoldaş getirildi. Bu



tarihsel kararlar, Türkiye işçi sınıfının savaşımında yeni bir aşamayı başlattı. TKP bütün alanlarda bugüne dek görülmeyen bir atılım içine girdi. Bilen Yoldaş adım adım hazırladığı bu atılım dönemini simgelemek üzere MK organına bu nedenle Atılım adını verdi.

TKP'nin hızla geliştiği bir aşamada Avrupa Komünist ve İşçi Partileri'nin Berlin Konferansı 29-30 Haziran 1976'da toplandı. Bilen Yoldaş bu toplantıda dünya komünist ve işçi hareketinin birliğini savundu. Proletarya enternasyonalizminden her türlü sapmayı, özellikle anti-Sovyetizmin her türlüünü kesin bir dille suçladı. Proletarya enternasyonalizmini dobra dobra savundu. Konferans TKP'nin uluslararası saygınlığının hızla arttığını gösterdi. Ortak belgede TKP üzerindeki yasağın kaldırılması istendi, ülkemizdeki tüm ilerici güçlerle dayanışma dile getirildi.

TKP, Bilen Yoldaş'ın Leninci önderliği altında kısa zamanda yeniden örgütlendi. Bunun ilk sonucu 26 Şubat 1977 günlü MK bildiriyle açıklanan TKP Konya Konferansı oldu. Bütün Parti örgütlerini temsil yeteneğinde bir delegasyonla toplanan TKP Konferansı, parti'nin yeni program ve tüzüğünü, Genel Sekreteri, Parti yönetim organlarını onayladı. Bilen Yoldaş bu tarihsel konferansa MK adına bir rapor okudu.

Şimdi TKP Bilen Yoldaş'ın önderliğinde çetin savaşların içindedir. Partimiz bu çetin savaş yolundan, Mustafa Suphilerin, Salih Hacıoğullarının geleneğinden gelen ve her türlü zorluğu yenmeyi bilen yeni kuşaklarla sıralarını her gün biraz daha kabartıyor.

Büyük Ekim Devrimi'nin 60. yılında TKP Lenin'in partisi SBKP'yi, büyük Sovyet ülkesinin yeni kazanımlarını coşkuyla selâmlıyor! Partimiz Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi yolunda ilerliyor! Bu ilerleme TKP'nin Leninci Genel Sekreteri Bilen Yoldaş ile kopmazcasına bağlıdır.

Yaşasın TKP!

Yaşasın TKP'nin Leninci önderi Bilen Yoldaş!

(TKP'nin Sesi Radyosu'ndan 18 Ekim 1977)

**TKP MERKEZ KOMİTESİ'NİN  
GENEL SEKRETER BİLEN YOLDAŞ'IN  
75. YAŞGÜNÜNÜ KUTLAMA MESAJI**

**Çok değerli İ. Bilen yoldaş,**

TKP Merkez Komitesi, bütün parti örgütleri,bütün Türkiyeli komünistler adına, 75. doğum yıldönümünü en derin, yoldaşça duygularla içtenlikle kutlar.

**Değerli yoldaş,**

Senin yaşamın,TKP'nin savaş tarihiyle sıkı sıkıya örülüdür. Ömrünün 55 yılı, Türkiye Komünist Partisi'nin sıralarında yaşamakla geçmiştir. Genç bir işçi, Türkiye halkının yiğit bir evladı olarak emperyalist salgıncılara, yerli işbirlikçilerine karşı ulusal kurtuluş savaşının çetelerinde, ateş boylarında yer aldın. Bundan 55 yıl önce İstanbul—Haliç örgütünde, Türkiye işçi sınıfının savaşkan öncü kolu Türkiye Komünist Partisi'nin partimizin sıralarına katıldın.

Ulusal bağımsızlık,barış, demokrasi ve sosyalizm için TKP'nin savaşı, senin savaş yolun, ağır baskı, terör altında, "hapis, zindan, kan" içinde geçmiştir. Yükselen işçi sınıfının güç kaynağına dayandın, proleter direngenlik, devrimci özveri, bolşevik atılımcılık gösterdin, böylelikle bu çetin engellerin üstesinden gelmeyi bildin. Her zaman Marksizm-Leninizm'in ülkü ve ilkelerine, proletarya enternasyonalizmine sıkı sıkıya bağlı kaldın. Komünist moralini tertemiz tuttun. Türkiye

Komünist Partisi'ni işçi sınıfının savaşını , halkımızın ulusal çıkarlarını Ağır Ceza'da , zindanlarda, her yerde, her zaman savundun. Komintern'de dünya komünist hareketinin sıralarında yılmaz bir savaş eri olarak görev aldın, Türkiye Komünist Partisi'ni temsil ettin.

Anti-komünizmin, anti-Sovyetizm'in her türüyle sürekli savaşın. Partimizin, yüce Lenin'in partisi SBKP ile sarsılmaz kardeşliği, kopmaz dayanışmasını göz bebeğin gibi korudun. Dünya devrim hareketinin, barışın yıkılmaz kalesi, büyük komşumuz Sovyetler Birliği ile, Sovyet halkıyla halkımızın dostluğunu sürekli savundun. Dünya komünist hareketinin 60. yılını kutladığı Kızıl Oktobr'un ülkü ve ilkelerine şaşmaksızın bağlı kaldın. Anti-komünizmin ve anti-Sovyetizmin eski ve yeni biçimlerine karşı, Maoculuğa, Troçkizme, TKP düşmanlığına karşı savaş partimiz bugün senin önderliğinde yürütüyor, bundan böyle de yürütecektir.

TKP sıralarına girdiğin günlerden beri, partimizin emperyalizme , işbirlikçi burjuvaziye karşı olduğu gibi sağ ve "sol" oportünistlere karşı verdiği savaşımın da içinde, en önlerinde yer aldın. Partimizin ideolojik arılığını, Leninci birliğini her şeyin üstünde tuttun. Bu savaşımında işçi sınıfına güvendin, ona dayandın. Parti yıkıcılarının, bozguncuların, likidatörlerin her dönemde amansız düşmanı oldun. Partinin değişik düzeylerinde illegal ve legal savaş biçimlerini ustalıkla, yaratıcılıkla uyguladın. Parti kadrolarının eğitilmesi, yetiştirilmesi için canla başla savaşın.

Değerli yoldaş,

TKP Merkez Komitesi Politik Bürosu'nun , partimizin yaşamında tarihsel bir dönemeç olan 24 Mayıs 1973 günlü kararlarında, bu kararların uygulanmasında, partimizin atılım dönemine geçmesinde sonuçlandırıcı bir rol oynadın.

TKP bugün yığınlara iniyor, işçi sınıfının, halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluş savaşını örgütüyor. "Fabrikalar kalemizdir!" belgisini yaşama geçiriyor. Emekçi yığınlar partimizin sesine kulak veriyor. "ATILIM" savaş bayrağı oluyor. TKP sert sınıf savaşları içinde gelişip güçleniyor. "TKP'ye özgürlük!" artık ulusal bir sorun olmuştur. Partimizin saygınlığı, etkinliği sürekli artıyor. O ülkemizin

geleceğinde artık tek politik seçenek oluyor. Bütün bu gelişmeler, değerli yoldaş, Senin Leninci önderliğinde gerçekleşiyor.

Bugün Türkiye derin ekonomik, politik, sosyal bunalımların burgacında kıvranıyor. İşçi sınıfı burjuvazinin egemenliğine karşı savaşır duruma gelmiştir. İşçi sınıfı, emekçi yığınların savaşına öncülük ediyor. İşbirlikçi burjuvazi eskisi gibi kolay kolay hükümet edemiyor. Faşist tehlikenin başgösterdiği böylesi bir durumda TKP'nin sorumluluğu artıyor. Partimiz, işçi sınıfının birliği, işçi-köylü bağlaşıklığı, bütün anti-emperyalist, anti-faşist güçlerin eylem birliği, Ulusal Demokratik Cephe'nin oluşturulması için savaşıyor. TKP, bu savaşın başarıya ulaşması için, işçi sınıfından Lenin'ci kadrolar yetiştirilmesi işini başa alıyor.

Değerli İ. Bilen yoldaş,

TKP, Senin Leninci önderliğinde, Genel Sekreterliği'nde bu görevlerin üstesinden gelecektir. Türkiye Komünist Partisi, komünistler böylesi bir durumda, Senin gibi bir yöneticisiyle kıvanç duyuyor.

TKP Merkez Komitesi, Sana sağlık dolu nice yıllar, uzun uzun ömürler diler.

Komünist selâmlarımızla  
Türkiye Komünist Partisi  
Merkez Komitesi

18 Ekim 1977

## ÜÇ KONUŞMA

### A — KONYA KONFERANSI KAPANIŞ KONUŞMASI

Yoldaşlar!

Gerçekten Parti Konferansı, çok zor koşullar altında ama düzenli ve uzun boylu bir çalışmayla hazırlandı. Fire, açık vermemek için elden gelen bütün konspirasyon, gizlilik yöntemleri uygulandı. Saat gibi işleyen bir konferans düzenlendi. Bu, Partimizin gelişmesini en iyi gösteren somut olaylardan biridir.

Partimizin tarihinde kongreler olmuş, ama kongrelerin bir çoğu doğru kararlar aldığı halde, — bu kararların — bir çoğu uygulanamamıştır. Acemilikler olmuş. Daha doğrusu, tüzüğün konspirasyon ilkeleri çiğnenmiş, bu yüzden Parti Kongrelerinin kararları uygulanmamış, seçilen MK, örneğin 4. Kongre'den bir hafta sonra içeri düşmüştür. Bu oldu...

Parti adına, asılan Mesutlar, kurşuna dizilenler adına, parti üyelerine şunu bir kez daha yinelemeliyiz. Parti gizliliğine uyulmazsa, bu olmazsa, yapılanlar oyun kâğıdından evler gibi yıkılır gider. Hepsi, — Konferansa katılanlar — kellesini koltuğunun altına almış yoldaşlardır. Parti tüzüğünü, disiplini bilirler. Bunu yineliyorsak ağırmıza gitmesin. Legale bir gün çıkacağız. Bizim yurdumuzda da güneşli günler gelecek, o

zaman kongrelerimizi, forumlarımızı önceden halka, kamuoyuna, duyuracağız, sere serpe istediğimiz gibi açıkta konuşacağız... Gizlilik başını kuma sokmak değil, savaşabilmek biçimidir. Disiplin bizim anamız, babamız, utkumuzun anahtarıdır.

Yoldaşlar değişik illerden geldiler. İdealimiz büyüktür. Komünizm uğrunda ölürüz deriz, halka özgürlük getirmek için, insanın yaşayacağı özgürlük için canımızı esirgemiyoruz. Böylesi büyük bir savaştır biz komünistlerin savaşı.

Konferans hazırlıkları uzun sürdü. Herkes belgeleri inceledi. Bu da büyük bir başarı. Burada alınan kararların hepsi açıklanamaz. Çoğu açıklanacak. Basına verilmesi yararlı ve konspirasyonu bozmayan kesimleri, halkımıza, basına açıklanacaktır. İşçi sınıfı, partisinin, TKP'nin ne yaptığını duymalıdır, bilmelidir. Biz ona hesap veriyoruz. Halk bilmezse, o zaman bu kararlar işe yaramaz.

Buradaki bütün konuşmaların hepsinde bir nokta, bir düğüm yeri var ki önemli. Hepsi bir şey üzerinde duruyor. Hepsi örgüt sorununa geliyor. Örgüt olursa herşeyi yaparız. Bunu biraz daha somutlaştırmalı. Örgüt havada değil. Bu "fabrikalar kalelerimizdir" sloganı ile bağlı. Ağır endüstri kollarında, bu işçiler arasında temel örgütler kurmak, onları eylemlere sürmek. Taban örgütleri (hücreler), komiteler partinin temel örgütleri, dayanaklarıdır. Eskiden olduğu gibi olmamalı. Bazan temel örgüt kuruluyordu fabrikalarda. Toplanıyorlardı haftada bir defa. Adem babadan başlarıydı konuşmaya. Bir defa, bir hücre toplantısında, baktım, bir işçi yoldaş dedi ki: "Ben sekreterim, (toplantılara) taş devrinden başladık, geldik derebeyliğe". Fabrikanın ne zaman kurulduğunu sordum. "Yeni" dedi Ben de: "sen hâlâ taş devrindesin" dedim. Fabrikada ne oluyor? Kim nasıl davranıyor? Ne yapıyor? Güncel savaş nedir? Somut ne yapmalı? Komünist, komite bunlar üzerine eğilmelidir. Partinin politikasını somut uygulamak, yığınlara iletmek...

Profilo!... Çok önemli bir olay. Yineliyorum. Fazla gelmesin. Oraya barikata çıkacağız. Barikata zorluyorlar bizi. Bizim savaşımız kan ve ateş içinden geçiyor. Rız olmayacağız işçileri, gençleri sokaklarda, alanlarda vursunlar. Savaşacağız.

O da fabrikada olur. "Fabrikalar kalemizdir!" belgisinden ayrılmayacağız. Bu tepegözlük değil. Anarşist değiliz. Serüvenci değiliz. Örgüt kuracağız. Kuruyoruz. Grevlerde, gösteri yürüyüşlerinde işçilerin yanında olacağız. Komünist sözünün eridir.

Yığının olduğu yere polis burnunu kolay kolay sokamaz. Provokasyon her zaman yapılabilir. Bize uyanık olmak düşer. 1928'de iki arkadaş, İstanbul'da, İstiklâl caddesinde 1 Mayıs çağrısı dağıttık. Hem dağıtıyor, hem koşuyor, kaçıyoruz. El kadar bir kâğıt için, bir bildiri için 5 yılı göze alıyorduk. Şimdi olanaklar başka. Ama işin çekirdeği fabrika örgütüdür. Parti büyüyor. Sorunlar da. Hâlâ yoldaşlarla çekişiyoruz: Legal ve illegal çalışmayı uyumlaştırmak için. 60 yılından sonra TİP çıktı. Bazı kımseler legale alıştı. Bu, kimilerini pasifliğe, körlüğe götürdü. İşin illegal yanı ağır. Legal olanağı kullanmak elbette gerek. Gençlik, kadın, sendika örgütleri var. Hepsi dalcı olmalıdır. Türk-İş'de, sendikalarda, yığın örgütlerinde çalışmayı bilmeliyiz. Orduda olmalıyız. Orada çalışmanın biçimi daha başka elbet.

Yoldaşların en çok değindikleri örgüt sorunudur. Kürt sorunu da var. Ne olursa olsun. Ama her şeyin başı yine de parti örgütüdür. Onunla başarılı oluruz. Bu, kararlara geçmelidir.

İkinci özellik. Konferans, Komünist Partisi'nin giderek Leninci ilkelere oturduğunu, lâf değil, iş yaptığını gösterdi. Bu, büyük bir kazanım. Bunu geliştireceğiz.

Sonra proleter enternasyonalizmi sorunu vardır. Proletarya enternasyonalizmini biz Berlin'de, Avrupa Komünist Partileri'nin toplantısında dobra dobra koyduk. Partimizin varlığını biz kendi savaşımızla diğer komünist partilere ispat ediyoruz. Daha da edeceğiz.

Üzerinde kıvançla durulan bir sorun da, Partimizin saygınlığının arttığıdır. Parti belgelerinin yığınlara malolması gökten inmedi, savaşım, savaşım oldu. Savaşacağız. Düşmana diz çöktüreceğiz.

Burjuvazi, gericilik, bize değil özgürlük, nefes su bile vermez. Cezaevlerinde öyledir. Politik alanda da öyle. İşçi sınıfı 5 milyonu aştı. "TKP'ye özgürlük" belgisi yayıldı.

Demirel bağırp çağırıyor. Elinde olsa bizi boğar. Faşist komandoları, elindeki bütün ezgi araçlarını üzerimize sürdü. Biz örgütlülükle, Leninci disiplinle buna karşı yürüyoruz. İlerledik, ilerliyoruz!

Böylesi bir Konferans'tan yüz akı ile çıktık...

(1977)

\*\*\*

## B -- İŞÇİ SINIFIMIZ BUGÜNDEN SOSYALİZMİN YOLLARINI AÇIYOR

Burjuvazi istediği hükümeti kuramamıştır, kuramıyor. Bu durum halkımızla egemen sınıflar arasındaki çelişkilerin daha da sertleştiğini, özellikle işçi sınıfıyla burjuvazi arasındaki çelişkilerin keskinleştiğini gösteriyor. Burjuvazi eski yöntemlerle hükümet edemiyor. Meclisin, bugünkü hükümetin durumu burjuvazinin gücünü değil zayıflığını gösteriyor. Bugün devlet düzeni öylesi bir duruma geldi ki devlet çarkları birbirini yiyiyor, birbirini dinlemiyor. Yüksek mahkemeler karar veriyor, hükümet uygulamıyor. Sarsıntı polise, orduya kadar uzanıyor. Bugünkü hükümet ortakları tıpkı birer belediye gibi bakanlıkları kullanıyor. Demirel, Erbakan, Türkeş birbirini bir yana itiyor, biri öbür yana çekiyor, her biri kendisine bir çıkar kaynağı buluyor, arıyor.

Bunalım var. Hızla derinleşiyor. NATO'ya bağlılık, silâhlanma yarışı sürekli gidiyor. Borçlanma, döviz darlığı, enerji bunalımı, ekonomik yıkım daha da artıyor, halk yoklara kuyruk oluyor. Hükümet bu sorunların üstesinden gelemiyor, gelemeyecektir. Hükümetin karşısındaki güçler boyun eğmiyor



kurşuna, teröre, baskıya. En başta işçi sınıfı bu karşı koyuşu sürdürüyor, yürütüyor. Durum şu: İşçi sınıfı bütün halkın, ezilen bütün ulusal azınlıkların biricik doğal temsilcisi olarak ortaya çıkmıştır. Ve biricik Leninci partisi TKP, yığınları örgütlemeye, düzenli savaşa sürmeye çalışıyor. İşte bu güçler, bu gelişme işbirlikçi burjuvazinin politikasını engelliyor. Karşılıklı güçlerin yerahımında oransal değişimler oluyor. Seçimlerin sonuçları bugün iç çelişkilerin kalkmadığını, arttığını gösterdi. İşçi sınıfının, demokratik güçlerin konumları daha da güçlendi. İşbirlikçi burjuvazi yenilmez değildir. Yenilir. Bu hükümeti, işbirlikçi-tekelci burjuvazinin hükümetini, faşizme tırmanan bu hükümeti devirme olanağı vardır. Cephe için olanaklar gereğince vardır.

Ne ile alaşağı edilecek bu hükümet? Nasıl kurtulacak Türkiye? Bu ancak işçi sınıfının çevresinde bütün ilerici ulusal demokratik güçleri toplamakla olur. Bir birlik cephesi kurmakla olur. Bu da Ulusal Demokratik Cephe'dir. UDC neden ulusaldır? Çünkü ulusun büyük, ezici çoğunluğu bu hükümeti devirmek, felâketlerin kaynağı olan emperyalizmden kurtulmak, ulusal onurunu çiğnetmemek, halkın genliğini, gelişmesini sağlayacak bir hükümet, bir düzen istiyor ve bunun için savaşıyor. Yabancı boyunduruktan kurtulmak, NATO'dan çıkmak, ikili anlaşmaları yırtmak, tarafsız bir politika izlemek için savaşım yürütüyor. Ulusal varlık yokluk sorunu. Bu savaşım ulusal niteliği buradan geliyor.

UDC neden demokratiktir? Gözü dönmüş Demirellerin, Türkeslerin faşizme tırmanışına son vermek, tekellerin, ağaların baskısına, talanına son vermek, yurttaş haklarını eksiksiz sağlamak, ulusal azınlıklara hak eşitliği sağlamak, demokratik toprak reformunu gerçekleştirmek, halka eklemek, iş, okul vermek, işçi sınıfına demokratik özgürlüklerini, onun öncü partisi TKP'ye legal çalışma hakkını sağlamak. Bütün bunlar halkımızın demokratik istekleridir.

Tekelci burjuvazinin ne yurdu, ne ulusu vardır. Onun dini imanı kârdır, paradır. Bugün işçi sınıfı, bu işbirlikçi-tekelci burjuvazinin karşısında grevlerdedir. Bunun en fazla yabancı sermayeye bağlı örgütüne, MESS'e karşı aylardan beri yığılmasına süren savaşım sertleşiyor. Tunçlar bile genel

grevden söz ediyor. Yapmak istemiyorlar ama tabanın atılımını da engelleyemiyorlar. İşçi sınıfının bu atımları içinde egemen sınıfları korkutan bir başka şey daha vardır. TKP'nin gelişmesi, güçlenmesi. TKP'nin legale çıkması ulusal bir sorun oldu. Eskiden "yok" diyorlardı. Şimdi "herşeyi o yapıyor" diyorlar. TKP emekçi yığınlarına iniyor, daha da inecek. "Fabrikalar kalemizdir" belgisi gerçekleşiyor. Savaşkan yeni kadrolar en başta işçi sınıfının sıralarından geliyor. Bu kadroları yetiştirmek, yetiştirmek. Bunlar atılgan, özverili grevlerden, 1 Mayıs alanlarından, savaşlardan gelen kadrolardır. Egemen güçlerin korkuları bunlardandır.

Bugünkü düzen kökünden çürüktür. Yıkılacaktır. Burjuvazinin en sömürgeci, en gerici, emperyalizme en bağlı kesimi uzun süre ayakta kalamaz. Egemenliği zorla Sancarlarla, o da bir süre sürdürür ancak. 41 milyonu Demirel, Türkeş kıyıp oturacaksa söz yok. Ama bunu ne Hitler ne Musolini yapabildi. Şimdi sosyalist bir dünya, güçlü bir uluslararası komünist ve işçi hareketi var. Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 60. yılını kutluyoruz. Çağımız ne 1. ne de 2. Dünya Harbi öncesidir. Lenin 1905'de şöyle diyor: Partinin önünde ikili bir tek ödev duruyor. Bütün halkın başında demokratik cumhuriyet için savaşmak, bütün emekçilerin ve sömürülenlerin başında sosyalizm için savaşmak. Komünist partisinin önünde duran görev, bugün ulusal bağımsızlığı ve demokratik anayasal bütün hakları savunmak ve onları gerçekleştirmektir, yığınların savaşlarını bu yöne yöneltmektir. İşçi sınıfının birliği, UDC'nin omurgasıdır. İşçi sınıfının tek başına düşmanları yenmesi olanağı yoktur. UDC bütün halkın, emekçi halkın birliği, başta işçi-köylü bağlaşıklığı temelinde kurulur. Türkiye'de kent orta katmanları ve köylülük büyük bir çoğunluktur. Bu yığın iyi örgütlenir, savaş alanlarına çekilirse başarı sağlanabilir. Gençlik, kadın hareketi, barış hareketi gelişiyor. Burjuvazinin ilerici kolunu cepheye çekmek için koşullar olgunlaşıyor. UDC'nin oluşma olanakları bugün her zamankinden daha fazla. UDC'nin böylesine birden yaygınlaşması, halk yığınlarının hızla bilinçlendiğini gösterir. Bu, işçi sınıfının savaşkan kolu TKP'nin yürüttüğü savaşların sonucudur. TKP bu belgiyi kurulduğu günden beri savunuyor,

bunun için savaşıyor. Kuvayi Milliye de özünde ulusal bir cepheydi. Böyle olduğu için partimiz onu destekledi. Cephe bozuncuları ne derse desin, cepheyi engellemek isteyen işbirlikçi burjuvazi ve onun hükümetleri ne yaparsa yapsın bütün legal sosyalist partiler, CHP, sosyal-demokratlar, bütün yurtsever politikacılar, düşünürler, din adamları, yurdunun taşını, toprağını seven herkes, halkın yoksulluğuna razı olmayan, sokakta insanların kurşunlanmasına karşı çıkan herkes, bu cepheye yerini almalıdır. Alacaktır. UDC'de Maocuların, faşistlerin, işbirlikçilerin yeri yoktur. Bu cephe onlara karşıdır. UDC günceldir, ama kimilerinin sandığı gibi gelgeç değildir, taktik bir oyun hiç değildir. Partimizin önünde duran sorunlar en köklü çözüm bekleyen sorunlardır.

Emperyalizme bağımlılıktan kurtulmak, halk düşmanı rejimi devirmek, faşizmi yenmek, halktan yana demokratik bir hükümeti işbaşına getirmek, halka genlik sağlamak, bir halk kıyımı tehlikesini önlemek, kalıcı bir barış için sürekli savaşmak ve böylece ileri demokratik bir düzenin yollarını açmak ve bu yoldan sosyalizme gitmektir. İşçi sınıfı, Ulusal Demokratik Cephe'ye dört elle sarılmakla, bunu oluşturmak için savaşmakla, bugünden sosyalizmin yollarını açıyor. Komünist Partisi işte bunun için savaşıyor.

(10 Eylül 1977)

\*\*\*

## C – 75. YAŞGÜNÜ

Soru: Bilen Yoldaş,... yaşamınızın 55 yılını TKP'ye adadınız. Bu 55 yıllık savaşın sizce belirleyici dönemi nedir? Genç kuşaklar bu savaş deneyinden ne gibi sonuçlar çıkarabilir?

Yanıt: En başta partiye girişim gelir. Partiye ben dünyayı kökünden sarsan Kızıl Oktobr'un etkileri altında gelişen Ulusal

Bağımsızlık Savaşı içinde, işçi sınıfının sıralarından gelerek girdim. İşçi sınıfının devrimci gücünü savaşlar içinde tanıdım. Partimiz beni bu savaşlar içinde yetiştirdi. İşçi sınıfına, Komünist Partisi'ne, Lenin'e, proletarya enternasyonalizmine bağlılığı partinin sıralarında öğrendim. Partinin dışında komünist olamaz.

Partimizin tüzüğündeki birinci madde Lenin'in partililik ilkelerini tümüyle içerir. Yalnız parti programını, kararlarını tanımak yetmiyor, yalnız kesenek ödemek yetmiyor. Partiye bütün ömrünü tümüyle verecek. Bu tartışılmaz, su götürmez, devrimci bir gerçektir. Partiye zorla girmiyor. Partiye bir örgüt içinde gönüllü giriyor. Parti disiplinine, Leninci ilkelere, devrime bağlılık bir bilinç, bir onur sorunudur. Ben, bir komünist olarak, üyelere ilişkin bu Leninci, devrimci ilkeyi her komünistin, her parti üyesinin kendi yaşamına ardıcıl olarak geçirmesi ve onu sonuna kadar savunması zorunluğuna inanıyorum.

Partinin genç kuşaklarına salık vermek istediğim ikinci bir nokta da şudur: İşçi sınıfının gücüne inanmak. Devrimin utkusuna inanmak. Olayları olduğu gibi görmekle sıkı sıkıya bağlanmak. Savaşta diklikler vardır. Biz bunu yaşadık. Partinin yükselme, gerileme, yerinde sayma, yeniden atılım yapma gibi birbirinden ayrımlı dönemleri olmuştur. Böylesi dönemlerde ne dünyayı gül-gülistan, toz pembe görmek, baş dönmesine kapılmak, ne de ortalığı kapkara görmek, kana yuvarlanmak. Her ikisi de bir komüniste yabancıdır. Partimiz böylesi dönemleri yaşadı. Bununla bağlı daha bir olay var. Düşmana karşı olduğu gibi parti içinde her tür oportünizm belirtisine karşı da ardıcıl ve Leninci bir savaş yürütmek zorunludur. Partimiz bugün kalkınma ve atılımlar içindeyse, biz bunu, dünya sosyalist sisteminin güçlenmesi ve Türkiye işçi sınıfı hareketinin yükselmesine, bunların yanısıra, böylesi bir savaşım anlayışını başa almamıza borçluyuz.

Partimizin en güçlü yönü, onun proletarya enternasyonalizmine bağlılığı, Leninizme bağlılığı, Sovyetler Birliği Komünist Partisi ile sıkı, kardeşçe dayanışmaya bağlılığıdır. Partimizin kurucuları Mustafa Suphi, Etem Nejat, Salih Hacıoğlu yoldaşlar bu ilkeleri gözbebeğimiz gibi

korumakla bizi görevlendirdiler. Bu uğurda canlarını verdiler. Partimizin en güçlü yanı işte budur. Uluslararası komünist ve işçi hareketinin kopmaz parçası olmasıdır.

Genç partili yoldaşlarım, TKP'nin genç kuşakları, gerici-faşist güçlerin ateşleri altında her boydan ve her soydan oportünistlerin saldırıları altında çetin bir savaş yolundan yürüyorsunuz. Partimizin savaş yolu, Leninci yoldur. Suphilerin, Hacıoğullarının yoludur. Bunu unutmayın! Ülkemizde, Türkiye'mizde Anadolu'da da sosyalizm üstün gelecektir. Bunun güvencesi Komünist Partisi'nin sarsılmaz birliğidir. İşçi sınıfına, onun devrimci savaşına sıkı sıkıya bağlıdır. Onun daha da güçlendirilmesidir. 55 yıllık savaş yaşamım bana bu gerçeği öğretti.

(18 Ekim 1977)

## DERLEMELER

### A – PARTİ TARİHİ

Başımızı azıcık Türkiye işçi sınıfının, halkımızın savaş tarihine, gözlerimizi Sakarya'nın kan aktığı, Ankara'da "İmalâtı Harbiye" işçilerinin, topların çaplarına uyması için obüsleri, tapalarını çıkarmadan, torna tezgâhlarına koydukları, düşmanın ateş yağmuru altında, ateş boylarında, makineli tüfekleri onardıkları o kahramanlık günlerine çevirelim. Komünistler, işçiler o günlerin 1 Mayıslarına – ulusal kurtuluş savaşına, Haymana ovalarında, Kütahyalarda, Dumlupınarlarda, Afyonun yalçın tepelerinde silâhla kanlarını akıtarak katıldılar. Köylü Kara Fatmaların, Tayyar Rahmiyelerin yanında, çalaçakmak savaşan analarımızın, bacılarımızın yanında, yaralıları sırtında taşıyan komünist Zekiye yoldaşları görüyoruz. Ve, o zaman, o günlerde Sakarya'dan geçen bir tren istasyonunun duvarlarına, kırmızı boyayla yazılmış bir belgeyi okuyoruz: "Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!" Marks ve Engels'in bundan 125 yıl önce, "Komünist Manifesto"nda dünyaya haykırdıkları bu slogan, dünya proletaryasının bu parolası, 1921 yılında, Sakarya'da ölüm kalım savaşlarının gittiği, o tren istasyonunun birkaç defa elden ele geçtiği günlerde o duvarlara yazılmıştır. Belki bu olay, genç yoldaşlara, o günleri yaşamamış, o günlerin savaş tarihini

izlememiş, onunla ilgilenmemiş olanlara bir "imge" gibi gelebilir.

"Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!" parolası, Türkiye işçi sınıfının tarihine kurtuluş savaşları içinde ateşle yazılmıştır. Bunun nedenlerini gözden kaçırmamak gerek. Birinci, ulusal kurtuluş savaşı, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin doğrudan doğruya etkisi altında geçmiştir. Bu, yalnız Çarlık Rusyasının yıkılıp yerine, yeryüzünde ilk sosyalist devletin kurulması değildir. Bütün bir eski dünya, emperyalist sistem, sömürgecilik sistemi, bir baştan yıkıldı. Yer yerinden oynadı. İkincisi, Lenin'in ülkelerini, somut proleter devriminin, Sovyet egemenliğinin etkilerini Türkiye'ye taşıyan, Anadolu'ya dönen savaş esirleri vardı. Bunlar 1 Mayıs geleneğini de yaymaya başladılar. Sonra, gene o yıllarda, Almanya'dan dönen Türk işçileri, hele Almanya'da devrim çıkışına, Spartaküstlere katılan komünist militanlar, hem kurtuluş savaşına, hem işçi hareketine, emekçi yığınların bilinçlenmelerine somut katkıda bulundular. Bunlardan kimileri hem Almanya'da, hem Macaristan'da, 1919 yılında, barikatlara girmiş, Alman, Macar işçileriyle omuz omuza, düşmana karşı çakmak çalmıştı. Birçokları 1 Mayıs yürüyüşlerinde kızıl bayraklar taşımıştı.

Önemli başka bir olaya, yeri gelmişken parmak basalım. TKP'nin 1. Kongresi 10 Eylül 1920 yılındadır. Ama, örgüt olarak kuruluşu, kökleri daha derinlerde. Biliyorsunuz, ilk komünist örgütler, komiteler, 1918 yılının sonlarında kurulmaya başlamıştır. Bunlardan bir tanesi 1920 yılının Mayıs ayında, Eskişehir'de: "Türkiye Komünist Partisi" adıyla kurulmuştur. Burada önemli olan noktalardan biri *komünist* sözünün partinin temel taşına yazılmış olmasıdır.

1 Mayıs için savaş hem kapitalizme, sömürü düzenine karşı savaşla, hem emperyalizme karşı, ulusal bağımsızlık için giden savaşla bağlıdır. Bazı örnekler verelim: Yıllardan 1921. İstanbul İngilizlerin, Fransızların, Amerikalıların, İtalyan ve Yunanlıların elinde. Her biri bir semti kesmiş, almıştı. Gericiler, kukla padişah hükümeti ve polisi de yabancıların yanındaydı. Böylesi bir durumda, TKP, komünistler, halkın

direnış gücünü etkileyen bir çıkış yaptılar, 1 Mayıs yürüyüşü tertipleddiler. Kentin bir çok semtlerinden gelen işçi kolları Saracanebaşı'nda toplandılar. Ve, yürüdüler İstanbul'un bu başından ta öte başındaki Hürriyet-i Ebediye Tepesine kadar. Bu, düşmana karşı bir gövde gösterisiydi. İşçi sınıfı, gücünü, ağırlığını ortaya koyuyordu. Yürüyüş kolları kızıl bayraklar, ulusal bayraklar, hem işçi sınıfının, hem Türkiye halkının ana istekleri yazılı pankartlar, transparanlar taşıdılar. Yaşasın 1 Mayıs! Yaşasın "milli istiklâl"—ulusal bağımsızlık! haykırışları ortalığı çınlattı.

... 1 Mayıs çıkışları TKP'nin savaş tarihiyle pek bağlıdır. 1922 yılı. Nisan ayının son günleri. Fransız donanması Mersin limanına demir atıyor, toplarını çeviriyor kentin üzerine. Gelen Fransızlar dayıyor ultimatomu: "Teslim olun". Kentte ana baba günü başlıyor. Komünistler, Komünist Partisi, böylesi bir durumda kendini gösteriyor. Komünist Partisi, o sırada, Mersin'de yarı legal durumdaydı. "Doğru Söz" adında legal bir gazete çıkarıyordu. Bir "Kızıl Sendikalar Federasyonu" kurulmuştu. Sonradan bu federasyon "Profintern'e girdiydi. Komünist Partisi: liman, demiryolu, fabrika işçilerini, esnafı dükkâncıları, zanaatçıları, halkı direnişe çağırıyor. 1 Mayıs gösterisine halk katılıyor. Bu gösteri başarı kazanıyor. Fransızların donanması çekiyor, gidiyor. Bu emperyalist saldırıya karşı direniş örgütleyenlerin başında, TKP'nin kurucularından Salih Hacıoğlu ve Affan Hikmet gibi yürekli devrimciler-komünistler vardı.

... 1923 yılı. İstanbul tramvay, telefon, tünel, gazhane işçileri greve geçiyor. 1 Mayıs günü sokağa çıkıyor. Ankara hükümeti, hemen işçilerin üzerine polis ve ordu birliklerini sürüyor. Komünistleri tutukluyor. Gene o yıl, İngiliz kumpanyasına karşı greve geçen İzmir-Aydın demiryolu işçilerinin üzerine, hükümet bir kolordu ile yükleniyor. Greve giden işçilerin isteklerinde: Yabancı kumpanyalara devletin el koyması, bunların kamulaştırılması vardı. Ayrıca işçi hakları sayılıyor. 1 Mayıs'ın resmen tanınması isteniyordu. Bu grev, kanlı, çatışmalı geçti. İşçiler, karlılarıyla, çocuklarıyla rayların



üzerine yattılar. Ankara hükümeti yabancı kumpanyaları savundu. Pek çok işçiler, bunlar arasında komünistler tutuklandı. Bu çıkışı örgütleyenlerin başında "Modelci" Kerim Soyka gibi komünistleri görüyoruz.

Düzenli, örgütlü, legal yapılan 1 Mayıs yürüyüşü, 1924'te, Ankara'da olduydu. Kampanyayı TKP'nin Ankara İl Komitesi düzenledi. Kurtuluş Savaşı günlerinden beri Ankara'daki "İmalât-ı Harbiye" ordu donatım fabrikası, Komünist Partisi'nin kalelerinden biriydi. Bu fabrikadaki Parti komitesinin eylemleri hem bu fabrika işçilerini, hem demiryolu işçilerini, hem yapı işçilerini, aşağı yukarı Ankara'nın emekçi, zanaatçı, esnaf ve aydınlarını etkiliyordu. 1 Mayıs günü, gösteri yürüyüşünün başını komünistler, işbaşı gömlekleriyle, ellerinde bayraklarla fabrika işçileri çekiyordu. Gösteri kolları, Ankara'nın ana caddelerinden, Meclisin önünden geçtiler. Taşıdıkları pankartlarda: 8 saat iş. Hafta tatili. Serbest sendika, grev hakkı. İşçi haklarını savunan iş kanunu. 1 Mayıs işçinin dayanışma günüdür. Halka demokratik bütün hakların sağlanması. Ulusal Kurtuluş Savaşı'yla elde edilen kazanımları, ulusal egemenliği geri vermemek.

...

TKP'nin, 1 Mayıs savaş geleneği vardır. Komünistler, 1 Mayıs'tan çok önce eyleme, kampanyaya geçiyor. Ama polis te uyumuyor. O da, çok önceden harekete geçer. Bir defa, tanınmış bütün komünistler, atılgan, öncü işçiler, 1 Mayıs'tan iki hafta önce, kimi zaman üç hafta önce polise, karakollara alınır. Burjuvazi, komünistlere karşı terörün en kanlısıyla, en sertlikle saldıragelmiştir. Bugün gençlere, ilericilere, komünistlere poliste "özel villalarda", garnizonlarda uygulanan işkence yöntemleri yeni değildir. "Tabutluklara" ilk tıklanlar komünistlerdir. Bin mumluk elektrik lambalarının karşısında eritilenler onlardır. Saçlarından tavana asılanlar onlardır. Falaka, kızılçık sopası, cımbızla etlerini koparma, elektrikle şok, hepsini polis uygulamıştır ötedenberi.

...

Komünistler bütün bu cenderelerden geçtiler. Aşkale kampında da yattılar, Diyarbakır kalesinde de. Sürgünlerin çeşidini gördüler. Yılmadılar. Onlar çelik disiplinli Leninci

partinin üyeleri olduklarını unutmadılar.

(İ. Bilen Yoldaş'ın 30 Nisan 1973'de "Türkiye'de 1 Mayıslar" üstüne yaptığı konuşmadan)

\*\*\*

TKP, Anadolu'nun içinde, kurtuluş savaşının göbeğinde kuruldu. Kuranlar arasında Salih Hacıoğlu vardır. Affan Hikmet vardır. Ahmet usta vardır. Fatma, Cemile yoldaşlar vardır. Listeleri uzundur. Bunlar savaşa, ateş boylarında girmişlerdir. Salih Hacıoğlu da, Affan Hikmet de subaydılar. Affan İstanbullu, Karagümrüktendi. Salih Hacıoğlu Harp Okulu'ndan çıkmıştı. İsmet İnönü'yle bir sınıftandı. İsmet, padişahın jurnalcısıydı. Onun yüzünden, Salih Hacıoğlu Basra'ya sürülmüştü. Orduyu yakından bilirdi. Affan, 1919'da, daha Mustafa Kemal Samsun'a çıkmadan, Bandırma'da liman, demiryolu işçilerinden kurduğu 30-40 kişilik bir gerilla ile, Maydos'ta İngiliz silâh depolarını bastı. İngilizlerle, Anzavorlarla savaşa savaşa, aldığı silâhları Anadolu içlerine götürdü. Halkın eline verdi bu silâhları.

Salih Hacıoğlu, İstiklâl Mahkemeleri'nin tutanaklarında: "Yeşilordu örgütünün kurucuları" arasında gösteriliyor. Bu örgüt, tüzüğünün birinci maddesinin temel taşına şu ilkeyi yazmıştır: "Yeşilordu, Avrupa emperyalizmini Asya'dan kovmak üzere kurulmuş bir savaş örgütüdür." Bu örgüt, diyor ikinci maddesinde: "Türkiye de emperyalizmin her tür egemenliğini, sermayelerin zorbalıklarını yıkmak, kaldırmak için savaşır." Yeşilordu, köklü toprak reformu, demokratik bir düzen, sosyal kurtuluş, halk egemenliği hükümeti için savaştığını 32 maddelik bir programla halka sunmuştur.

50 bin gerilla-çete vardı. Bilindiği gibi, 1. Dünya Savaşı'nda ordudan kaçanların sayısı milyonu buluyordu. Halk, emperyalist savaşa karşı olduğunu ordudan kaçmakla ortaya koydu. Kaçanların çoğu silâhiyle dağa çıkıyordu. İdamlar, kurşuna dizmeler, hiç bir şey bu direnişi kıramadı. Yeşilordu örgütü, gerillalar, çeteler, çoğu bunlardan kuruldu. Emperyalist savaşa gitmeyenler, kurtuluş savaşına seve seve

atıldılar. Esirlikten dönenler, Sovyetler'de, devrim sırasında gördüklerini, köylerinde, kasabalarında yer yer uygulamaya koyuldular.

Böylesi bir politik hava içinde, yepyeni oluşmalar başladı. Kütahya'da, 1920 yılı başlarında, bir Gönüllü Halk Alayı kuruldu. Bu alayı halk herşeyiyle, her yandan destekledi. Alay Komutanı Topçu İsmail Hakkı'ydı. Suphilerle öldürüldü. Merkez Komitesi, Politik Bürosu üyesiydi. Bu alay, Yeşilordu'nun bir koluydu. Ateş boylarında sonuna kadar savaştı. Onlar, Kızılordu'da gördükleri savaş yöntemlerini, savaş disiplini, halk ordusu ilkelerini uyguladılar.

× Gene böylesi bir gelişme içinde, 1920 yılının Mayıs-Temmuz ayları arasında oluşan Türkiye Komünist Partisi kuruldu. "Parti" sözü ilk kullanıldı. Türkiye'de komünist gruplar, komiteler daha 1918 yılının sonlarında kurulmaya başlamıştı. Komünist Partisi adıyla, gizli, Eskişehir'de 14 Temmuz 1920'de ortaya, savaş alanına çıkmıştır. Kurucuları kimdi? Salih Hacıoğlu, Affan Hikmet, Cete Ahmet, Zinetullah Nevşivan, Tersaneli Ahmet usta ve eski bir Bolşevik, İstanbul Üniversitesi'nde okumuş, Lenin'i çok yakından tanıyan Serif Manatov. Komünist Partisi hemen, özel bir çağrıyla: "İşçilere, köylülere, bütün halka" başvuruyor. Tüzük ve Programını açıklıyor. "Türkiye Komünist Partisi kapitalizme, emperyalizme karşı, bunların boyunduruğunu kırmak, egemenliklerini yıkmak, devrim ve sosyalizm uğrunda savaşacaktır. Halk cumhuriyeti hükümeti vücuda getirmek, sosyalizmi yerleştirmek için işçi sınıfını, emekçi yığınlarını örgütleyecektir" diyor. ×

Gerillalar, çeteler iyice canlandı. 20 Temmuz 1920'de, çeteler Bursa kapılarında ölesiye savaşlara girdiler. Çeteler taşa, toprağa sarılıyor, karşı koyuyor. Bu haberi İngilizlerin "Times" gazetesi veriyordu. Düzenli ordu birliklerinin çekilip gittiklerini bildiriyordu.

Kurtuluş Savaşı dar boğazlara girmişti. Ulusal bağımsızlık ve sınıf savaşları içiçe giriyordu. Bir yandan düşman bindirmişti. Bir yandan geric, padişahlıkla, emperyalizmle bağlı güçler iyice baş kaldırmıştı. Yer yer ayaklanmalar birbirini izliyordu. Düzee, Zile, Yozgat, Konya,

Delibaş, Anzavor ayaklanmalarını Ankara hükümeti, elindeki düzenli ordu birlikleriyle bastıramadı. Çeteler, özellikle komünistlerin etkisinde, akıncı, atlı birlikler, Yeşilordu'ya bağlı silâhlı, vurucu güçler gericilerin ayaklanmalarını bastırmada kesin rol oynadılar.

Ortaya yeni bir sorun çıktı, daha doğrusu çok önemli ve birbirine aykırı iki istem güncel konu oldu. Düzenli ordu kurulması! Egemenliğini kurmak yolunu izleyen burjuvazi, eski ordunun kasmağı üzerinde, eski kadrolardan, komutanlardan, dağınık tümenlerden, kolordulardan ordu çıkarmak planını yürürlüğe koydu. Öte yandan, ilerici güçler, komünistler, gelişmeleri gözönüne alarak, yepyeni, devrimci bir Halk Ordusu, demokratik bir halk hükümeti kurulması istemini ileri sürdüler. 1920 yılının Temmuz ayında, Erzurum'da çıkan "Albayrak" gazetesi: "Bir halk hükümeti, bir halk ordusu kurulması zorunluktur", diye yazıyordu.

M. Kemal (Atatürk), daha 1920 yılının başlarında: "Sosyal bir devrime yanaşmadığını", "devrimlerden sakınmak gerektiğini" açıklıyordu. O günlerin belgeleri, halk ordusu kurma akımının Meclise kadar girdiğini gösteriyor. Halkın eski ordudan yüz çevirdiğini, "bıktığını" söyleyenler oldu. Atatürk, çok sonraları, Meclisteki bir söylevinde bu olayı doğruluyor:

✗ "Batı cephesinde, ordunun içinde, Millet Meclisi'nde eski düzenli orduyu kaldırmak akımı o kadar kuvvetlendi ve genişledi ki, her yandan: Bize eski ordu lâzım değil, onu dağıtmalıyız. Hepimiz Kuva-i Milliye'ye (halk ordusuna) girelim şesleri gelmeye başladı" diyor. ✗

Mecliste 80'in üstünde üyesi olan bir "Halk Zümresi" vardı. Komünistler, Yeşilorducular bunlarla bağıydılar. Yeşilordu, Kızılordu'ya yakınlığını gizlemiyordu. Onunla sonsuz kardeşlik, bağlaşıklık kuracağını tüzüğüne yazmıştır.

Biliyorsunuz, Yeşilordu'nun ileri gelenlerinden biri Çerkez Etem'di. Korkunç bir provokasyona getirildi, kötü tuzaga düşürüldü. Bu olay, M. Suphilerin kahpece öldürüldükleri günlere rastlar. Aslında rastlama değildir. Genel bir planın ayrı dalları, başka bir yönüdür. Çerkez Etem Sovyetler Birliği için, o zamanki Türk-Sovyet ilişkileri için çok ilginç açıklama yapmıştır. Diyor ki:

X "Hakikaten Sovyet Rusya memleketimize maddeten ve manen çok ciddi ve samimi yardım ediyordu. Ankaramızın, ihtilâl merkezi Moskova'yla münasebetleri günden güne artıyordu. Bolşeviklerin bize mühim, hatta nakti muavenetleri, dostlukları inkâr edilemez. Bu dostluk her iki taraf için de gerekliydi. Lenin'in ilân ettiği, çekici hürriyet prensipleri boş lâf değildi. Ben Sovyet dostluğunun zaruretine inanıyor ve samimi taraftarlarından bulunuyordum."X

Böylesi bir görüşü savunan bir gerilla komutanına burjuvazi hiç dayanamazdı. Üstelik, halk arasında seviliyordu. Çoğu yerde halk Başkomutanı değil, onu alkışlıyordu. Başkomutan da böyle bir şeyi hiç çekemiyordu. Gericiler, Etem'e karşı ver yansın ediyordu. Çerkez Etem'in, onun komutasındaki atlı-akıncı birliklerin ağalara, zenginlere baskı yaptıklarını, kimi yerlerde eşraftan kimseleri kurşuna dizdiklerini, "bolşeviklerin dört yana yayıldığını" ortalığa saldılar. Bütün bu söylentiler kasıtlı yapılıyor, bir kaynaktan geliyordu. Amaç, halk ordusu kurmak eğilimini kırmaktı.

...

Yeri gelmişken, ilginç bir olayı belirtelim. Bir yandan ateş boylanında savaşlar sertleşiyordu. Öte yandan Mecliste politik hava gerginleşiyordu. Burjuvazi egemenliği olduğu gibi avuçları içine almak için değişik ayak oyunlarına, zorbalıklara başvuruyordu. O günlerde Mecliste bir "patlama" oldu. Meclis, 98 oyla, çoğunlukla Tokat sayılabı Nâzım'ı İçişleri Bakanı seçti. Bu sayılabı Yeşilordu'yu ve Halk Komünist Partisi'ni tutuyordu. Meclis-hükümet başkanı M. Kemal (Atatürk) hemen dayatıyor: "Ya o, ya ben" diyor. Seçilen İçişleri Bakanı'nı yanına uğratmıyor. Çekilmeye zorluyor. Yeşilordu ve Komünist Partisi kapatılınca Tokat sayılabı da "İstiklâl Marşemesi" ile yargılandı.

Bunca baskılara ve yeni kurulumuş olmasına karşın Komünist Partisi adım adım geliyor, yeni yeni konumlar kazanıyordu. Partinin 1. Kongresi toplandı. 10 Eylül, 1920 yılı. Kongre bütün parti örgütlerini tek çatı altında birleştirdi. Türkiye işçi sınıfının, halkımızın tarihinde bu olay olağanüstü bir önem taşır. Marksçı-Leninci, tek amaca bağlı, çelik disiplinli, eylem programı ve tüzüğüyle yepyeni tip bir parti

ortaya çıktı.

Ankara hükümeti, önce kongrenin yeni başkentte yapılmasına yanaştı, sonradan bundan caydı. İzin vermedi. Oysa parti legaldi. Merkezi Ankara'daydı. Böyle olunca, Azerbaycan Sovyet Cumhuriyeti'nin Ankara'daki temsilcisi, hükümeti adına, Halk Komünist Partisi'nin kongresini Bakü'de yapabileceğini bildirdi. Delegeler, Türkiye'nin her yanından Bakü'ye gittiler. İstanbul'dan giden delegasyonun başında E. Nejat yoldaş vardı. Bu son zamanlarda, MİT ajanı, Maocuların pek şişirdikleri, kendilerine "lider" tanıdıkları doktor Şefik Husnû (Değmer), ne 1. ve ne de 2. Kongrelerde bulunmuştur. Üstelik, 1922'de Ankara'da toplanan İkinci Kongreyi sabote etmiştir. Bu adam TKP'nin "kurucusu" murucusu değildir. Adı geçmez kurucular arasında. Onun adı başka türlü geçer TKP'nin tarihinde.

Sıramızı bozmayalım. Kurtuluş Savaşı'nın daha yüksek bir aşamaya, demokratik bir devrime doğru gitme eğilimleri, Komünist Partisi'nin oluşması burjuvaziyi iyice kuşkulandırdı, kaygıya düşürdü. M. Kemal (Atatürk) o günlerdeki konuşmalarında, sık sık: "Memleketimizde sosyal bir devrim yapmak, komünist örgütünü yaymak için olağanüstü bir eylem başlamıştır. Fikir ve devrim taraftarları da bu örgütün yayılmasını kolaylaştırıyorlar" diye yakınmıştır.

✕ Buraya kadar saydığımız veriler, Komünist Partisi'ne, gerillalara, Yeşillord'u'ya karşı burjuvazinin gizlice hazırladığı "Genel Plan"ın kalıbını ortaya koyar. Bu plan, üç aşamayla, bir ay içinde uygulanmıştır. Plan gereğince, baştan, cephenin değişik kesimlerinden, atlı, yaya, topçu birliklerini İsmet (İnönü), Refet (Bele) paşaların komutasında, arkadan, gerillaların, çetelerin üzerine sürdüler. İki ateş arasında kalan halk çetelerinin çoğu kırıldı, kimi kaçabildiği tarafa kaçtı. Bu provokasyon, bu haince saldırı kurtuluş savaşının daha yüksek bir aşamaya, demokratik devrime dönüşmesi olanağını burjuvazinin topla, tüfekte, kan ve ateşle ezmesidir. ✕

Arkasından, legal kurulan Halk Komünist Partisi'ne baskın yapıldı. 19 Ocak 1921'de başta, Saffi Hacıoğlu, Affan Hikmet yoldaşlar olmak üzere parti militanları, Yürütüm Komitesi üyeleri tutuklandı. "İstiklal Mahkemesi" bunlara

15'er yıl kürek cezalarını dayadı. Sürdü hepsini Anadolu'nun kalelerine.

"Planın" en kanlı bölümü 28 Ocak 29'a bağlayan gece uygulandı. M. Suphiler barbarca öldürüldü. Karadeniz'e döküldü. Oysa, Ankara'dan haber göndermişlerdi. M. Kemal mektup yazmıştı. M. Suphi yoldaşa, Ankara ya gelebilir, yerinizi alabilirsiniz demişti...

Komünist Partisi yeni boy atarken gelen bu kanlı saldırı korkunçtu. Ama, burjuvazi tarihin çarkını geri çeviremedi. İşçi sınıfının direnişlerini kıramadı. Komünist Partisi'nin gelişmesini durduramadı. Bu olacak bir şey değildi.

15 Ağustos 1922'de TKP'nin 2. Kongresi Ankara'da yarı legal-çık, yarı gizli, Küçükesat bağlarında toplandı. İçişleri Bakanlığı izin vermişti. Kongre Millet Bahçesi'ndeki tiyatro salonunda açılacaktı. Polis salonu yaktı. Ama bu provokasyon kongrenin yapılmasını durduramadı.

Kongre'nin gündemi, bir ay önceden bütün il örgütlerine gönderilmişti. Gazetelerde yayınlanmıştı. "Bolu" gazetesi, 18 Temmuz 1922 sayısında gündemi olduğu gibi basmıştı. 12 madde vardı gündemde: Genel Kurul'un raporu. Parti Program ve Tüzüğü'nde değişiklik. Ankara hükümetinin iç ve dış politikası. Emperyalizme ve gericilere karşı savaşta komünistlerin, sosyalistlerin, halkçıların cephe birliği. İşçi ve sendika sorunları. Toprak reformu. İşçi, köylü ve aydınların bağlaşıklığı. Komintern'in 3. Kongresi'ne gidecek delegelerin seçilmesi. Yeni Genel Kurul'un, Genel Sekreter'in seçilmesi. Kongre, Salih Hacıoğlu'nu Genel Sekreter seçti. Kongreye kardeş komünist partilerinden konuk delegeler gelmişti. Fransız Komünist Partisi'nden Jak Sadul yoldaş konuştu. Komintern'in temsilcisi Zorn yoldaş, Alman Komünist Partisi Merkez Komitesi'nden bir yoldaş söz aldılar. Kongre 5 gece sürdü.

Kongre tarihsel bir dönüm, bir dönüşüm yapıyordu. Böyleyken, İstanbul örgütü çağrıldığı halde katılmadı. Neden delege göndermedi? Şefik Hüsnü niye gitmedi? Zorluk mu vardı? Yok. Oysa Kongre tarihsel kararlar aldı. Ulusal kurtuluş savaşını utkuya ulaştırmak, düşman ordularını, emperyalistleri Anayurdumuzdan silip atmak için bütün ulusal güçlerin ateş

boylarında omuz omuza vermesini, bu savaşı daha yüksek bir aşamaya, demokratik devrime yükseltmek için Ulusal Demokratik Cephe belgisini ileri sürdü. Doktor bey buna yanaşmadı. Hesaplarının çok başka olduğu sonraları ortaya çıktı.

TKP'nin savaş tarihini yeni kuşaklar, yeni parti kadroları çok az biliyor. Parti 52 yıldır yasaklanmış, illegaliteye itilmiştir. Gizli çalışma zordur. Bir çok olaylar ya gölgede kalıyor, ya derinlere gidiyor.

TKP, kurulduğu günden hem burjuvaziye, emperyalizme karşı, hem işçi sınıfı içinde, kendi içinde başveren küçük burjuva akımlarına, her soydan ve boydan likidatörlere, polis ajanlarına karşı, sapık burjuva ideolojilerine karşı savaşmıştır. M. Suphi yoldaş, Temmuz 1920 yılında, Parti Okulu'nda yaptığı konuşmasında: "Komünist Partisi içine sızan burjuva akımlarına karşı kesin davranmak, partimizi temiz tutmak, onu gözbebeğimiz gibi korumak her komünistin borcudur", diyor. Biz, M. Suphi yoldaşın bu Leninci uyarısını, öğütünü kulağımıza küpe yapmışızdır. M. Suphi yoldaş, bununla birlikte işçi sınıfının, Komünist Partisi'nin, bütün ilerici güçlerin savaş birliğini, bu güçlerin bölünmezliğini, işçi-köylü bağlaşıklığını, bu uğurdaki savaşta TKP'nin kesin rolünü her zaman belirtmiştir.

1. Kongre'de bütün delegeler TKP'nin birliğini savunmuştur. Kongre, ulusal kurtuluş savaşına komünistlerin geniş ölçülerde katılmasını şart koşturmuştur. Bu savaşın işçi sınıfı, geniş halk yığınları yararına sonuçlanabilmesi için Marksçı-Leninci ilkelere sımsıkı bağlı, çelik disiplinli bir Komünist Partisi'nin varlığını gerekli saymıştır. Kongre partinin önüne tarihsel ödev ve görevler koydu. "Emekçilerin en yakın ve canlı sorunlarını, halkın demokratik istemlerini çözmek, bunlar için savaşmak, emperyalistlerin memleket içinde destekleri olan sömürücü sınıfların, burjuvaların, ağaların, asalakların sömürsünden, ezgisinden bu geniş yığınları kurtarmak için savaş başta gelen ödevdir", dedi. Kongrenin bu kararları bugün de geçerlidir.

Ulusal kurtuluş savaşı çetin, bileşik bir savaştır. Ulusun, halkın değişik sınıfları, katmanları bu savaşa katılıyor. TKP,



belirttiğimiz gibi ulusal kurtuluş savaşının içinde mayalandı. Bu savaşa tâ baştan katıldı. Savaşın ileri ateş boylarında yer aldı. Bu parti, yalnız ulusal kurtuluş değil, köklü sosyal kurtuluş, yepyeni bir dünya-sosyalizm uğrunda devrim savaşına atıldı. En başta işçi sınıfının birliğini sağlamak, köylüyle bağlaşıklığını kurmak, geniş yığınları bu savaşa çekmek ve savaşta işçi sınıfının hegemonyasını kurmak için öteden beri direnegelmiştir.

Türkiye'de Ulusal kurtuluş savaşı doğrudan doğruya Büyük Oktobr'ın etkileri altında başladı. Yepyeni bir dünya, Türkiye'nin başı ucunda kuruldu. Sosyalizm ülkü ve ilkeleri hızla yayılmaya başladı. Türkiye küçük burjuva denizi. Böylesi sosyal bir ortamdan gelen değişik akımlar, sürekli işçi sınıfına, onun partisine sızmak için kanallar bulmuştur. Bu katmanlardan gelenler, burjuva ideolojisini, kendilerinin sapık, yanlış, zararlı görüşlerini de sırtlarında taşımışlardır. Bunlar, burjuva, küçük burjuva düşünce giysilerini kapının önünde bırakıp, Komünist Partisi'ne girmemişlerdir. Bu ters akımlara karşı savaş sürekli ve sürdürülecektir. Bu tarihsel zorluktur. İşçi sınıfının ideolojisini, Marksizmi-Leninizmi temiz tutmak!

Komünist Partisi'ne burjuvazi bir yasak koymuştur. Onu illegaliteye itmiş, gizli çalışmaya zorlamıştır. Sonra, 55 yıldır aralıksız, sürekli, sert bir baskı vardır işçi sınıfına karşı, onun partisine, TKP'ye karşı, ilerici güçlere karşı. Aralıksız tutuklamalar, yargılamalar, sürgünler, hapisler sürüp gidiyor. Evet, bu kanlı, kansız sert baskılar ne işçi sınıfının savaşını durdurabiliyor, ne Komünist Partisi'ni ortadan kaldıracabiliyor. Bu burjuvazinin elinde değildir. Ama etkisiz de değildir. Bu tutuklamalar, baskılar, yargılamalar, aynı zamanda Komünist Partisi kadrolarını bir bakıma kalbura vurmak gibi bir nitelik te taşıyor. Yarı yoldan dönenler, korkaklar, dönecekler sapır sapır dökülüyor. Bunlardan kimileri burjuvazinin ayaklarına kapanıyor. Kimi ajan oluyor. Kimi çekip gidiyor. Kimileri de "sosyalist", "komünist" rozetini zaman zaman çıkarıp gösteriyor. Likidatörler, bozguncular, provokatörler bunların arasında eksik değildir.

Son zamanlarda, bu gibiler iyice baş kaldırdılar. Bu da

rastlama değildir. Sınıf savaşları, işçi hareketi, sendika, gençlik, öğrenci direnişleri yoğunlaşıyor. Komünist Partisi bu gelişmelerin içinde güçleniyor, hareketleri etkiliyor ve savaşın ön sıralarında yer alıyor. Bundan ötürü, Maocusu, Troçkisti, likidatörü, bozguncusu, burjuvaziyle birlikte, polisle birlikte, TKP'ye saldırıyor. Perinçekçisi, Emin Sekünü, Mehmet Oktayr, Kivilcımhcısı, her soydan ve boydan provokatoru TKP'nin savaş geleneklerine, birikimlerine pis urnaklarını uzatıyor. Kendilerine "sosyalist" diyenlerden kimileri, sahte partiler kuranlar, "işçi sınıfının partisi yoktur", "herkes darmadağınaktır" diye tutturmuşlardır. TKP'yi "yok" sayıyorlar. Herbiri bir parti kurmak gösterisi yapıyor. Bunlardan kimileri, örneğin Perinçekçiler, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ni oluşturanlar, ölüler diriltiyor. Katmerli, kaşerlenmiş, ölmüş gitmiş Kivilcım'ı, Şefik Hüsnü Değmer i kendilerine bayrak yapıyor. Komünist Partisi'nin karşısına bu donekteri, mevtaları çıkarıyor.

Şefik Hüsnü Değmer. Varlıklı bir ocaktan, kökenden gelme. Fransa da okumuş. Eski Fransız sosyalistlerinin etkisi altında gelişmiştir. Hiç bir zaman Marksist-Leninist olmamıştır. Bölücüydü. Oportünistti. Ve kariyeristti. Eline fırsat geçtikçe, parti içinde zorbalık yapmıştır....

İstanbul TKP'nin ana yuvalarından biridir. Parti komiteleri daha 1919 yılında kurulmuştur. Haliç fabrikaları TKP'nin ilk kalelerinden biridir. 1919 Ekim ayında 2 binlik tersane işçilerinin grevini Haliç Komitesi yönetmiştir. Bu komiteyi, M. Suphi yoldaşın yetiştirdiği, İstanbul'a gönderdiği komünistler kurmuştur. Partinin 1. Kongresi'nin raporunda, M. Suphi yoldaş, bu komite üzerinde duruyor, çalışmalarını örnek olarak gösteriyor. Şefik Hüsnü'nün bu tarakta bezi yoktur.

... X Ş. Hüsnü, hiçbir zaman M. Suphi'yi partimizin kurucusu olarak tanımamıştır. Onu hiçbir zaman sevmemiştir. Şefik Hüsnü, partinin kurucularından Salih Hacıoğlu'na, Affan Hikmet'e, Vanlı Makinist Kâzım'a, pırl pırl bir komünist olan Seyfi ustâya karşı, partinin bir çok işçi sınıfından gelme militanlarına karşı en zebanice davranmıştır. Bu adam, parti

kadrolarını kırmakla polise, burjuvaziye yardım etmiştir. Salih Hacıoğlu'nu partiden atmak için en çirkin entrikalara başvurmuştur. Salih Hacıoğlu'na ve diğer gerçek komünistlere karşı entrikalar çevirirken, açıkça "Türkiye'de Komünist Partisi'ne lüzum yok" diyen, provokatörlüğü ortaya çıkan ve partiden kovulan Şevket Süreyya Aydemir'le birlik olmuştur. Komintern'in Kontrol Komisyonu, Salih Hacıoğlu'nu temize çıkarmış, Şefik Hüsnu'yü "küçük burjuva entrikacısı" olarak nitelemiştir.

Komünist Partisi'ne: Vedat Nedim Törleri, Mihri Bellileri, Hasan Ali Edizleri, Hikmet Kıvılcımlıları getiren odur. Hepsi provokatör. Hepsi döneç. Bir Viyana kongresi'nden söz ediyor provokatörler. Bir kez, 1926'da, Viyana'da partinin konferansı toplandı. Bu konferansta: Nâzım Hikmet, Baytar Mehmet, Hamdi Şamil, Faik usta ve Şefik Hüsnu yle yamağı Vedat Nedim Tör vardı. Konferans çatışmalı oldu. İki birbirine aykırı görüş, akım karşı karşıya geldi. Nâzımlar Leninci ilkeleri savundular. Parti programı ve tüzüğü üzerinde görüşler birbirinin tersiydi. Ş. Hüsnu, konferansta oportünistliğini açıkça ortaya koydu. Leninci parti ilkelerine, parti örgütlerinin üretim alanında, fabrikalarda, iş yerlerinde kurulma prensibine karşı çıktı. Partinin yüzeyde, yığınlardan kopuk bir örgüt olarak kalmasını savundu. O, partiyi burjuvazinin kuyruğuna takma yolunu tutmuştu. İleri sürdüğü tezler, program taslağı Leninci hesaba kitaba uymuyordu. Örgüt görüşleri, fabrikalarda yuvalanmak, örgüt temellerini buralara dayama ilkelerine aykırıydı. Ajitasyon, propaganda da öyle. Adamın elinde iler tutar tarafı olan bir belge yoktu. Ne yaptı. Herşeye: "Evet", "olur" dedi. Ve Vedat Nedim Tör'ü sekreter yaptı. Vedat Nedim, 1927 tutuklamasında bir polis gibi davrandı. Bildiği herşeyi, örgütleri ele verdi. Provokatörlüğünü gösterdi. Bundan sonra Yapı Kredi bankasına kapılındı. 1927 komünist tutuklamaları, yargılamaları Ş Husnu'nün bütün bölücü, entrikacı niteliğini de ortaya koydu.

Ş. Husnu, hiçbir duruşmasında çıkıp, Ben Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesiyim, hatta parti üyesiyim dememiştir. Hep: "Amele işçileriyle uğraşırım" sözünü gevelemiştir. Komünist Partisi'nin politikasını, savaş

platformunu, programını açık seçik savunmamıştır. 1946 tutuklamasında, polisin eline, iki çuval dolusu partinin gizli belgelerini vermiştir. Bir çok komünist o zaman bu belgeler yüzünden korkunç işkencelere uğradı, uzun yıllar hapis cezası giydi. Sonra, daha 1937'de, Merkez Komitesi'nin ve Komintern'in özel bir kararıyla, Şefik Hüsnü Politik Büro'dan çıkarılmış, yöneticilik görevi yapamayacağı kendisine bildirilmiştir. Ş. Hüsnü partinin bu kararını da çiğnemmiştir. Baş olmak hastalığı onu mezara kadar bırakmamıştır.

...

Hikmet Kıvılcımlı'ya gelince. Komünist Partisi içinde ayrıcalık, bozgunculuktan başka birşey yapmamıştır. 1929'daki büyük tutuklanma onun yüzünden olmuştur. Merkez Komitesi'nden gizli gruplar kurmuş, lümpenlerden, dejenere öğelerden, provokatörlerden örgütler kurmuştur. Pek çok komünistlerin canını yakmıştır. Ve sonra İzmir'de açık yapılan duruşmada, TKP'yi savunmak şöyle dursun. Marksizmden uzak, boşboğazın biri olduğunu ortaya koymuştur. Bu adam manyaktı. Kalpazandı. Zıppırın biriydi. Komünist morali yoktu. Bu yüzden TKP'den kovulmuştu. Diyorlar ki, uzun yıllar yattı hapislerde. Bu hiçbir şey değiştirmez.

(İ. Bilen Yoldaş'ın 28 Ocak 1975'de yaptığı konuşma - Çetin Savaş)

\*\*\*

Son zamanlarda, partimizin geçmişine, savaş birikimlerine pis ellerini uzatanlar vardır. Bunlar, Ş. H. Değmer'i kendilerine bayrak yapıyorlar. "Türkiye İşçi-Çiftçi Partisi"ni kurmuştur diyorlar. Sonra TKP'yi de, 1925 "kongresinde" "o ayağa kaldırmıştır" diyorlar. Kimisi de, partiyi "o kurmuştur" diyor. Bu gevezelikleri bir yana atalım. Yalnız bir olayı belirtmek yerinde olur. "TİÇP'nin yönetiminde kimleri görüyoruz? Vedat Nedim Tör. Provokatör. Fazlı Taylan. Tüccar, fabrikatör olmuştur. Falih Rıfkı Atay. Azılı komünist düşmanıydı. Ölünceye kadar sattırdı durdu Komünist Partisi'ne. Faşist yanlıydı. Nafî Atuf Kansu CHP Genel Sekreteri olmuştur. Ötekilerin kimi Sumerbank Genel

Müdürü, çoğu bu partiden sayılab çıkmıştır.

Ş. H. Değmer, TKP'ye hep böylelerini taşımıştır. İşçiyi her zaman aşağılamıştır. "Amele" deyip işçi komünistleri horlamıştır. Adam işçi sınıfına, devrimci Marksçı-Leninci ülkü ve ilkelere yabancıydı...

Başka bir örnek verelim. Türkiye İşçi Partisi'ni alınız. Devşirme, 'naylon örgütlere' dayanan bir partiydi. Bu partinin kapıları önüne gelene açıldı. Şişirme birşey oldu. Partinin içi cadı kazanına döndü. Provokatörü, polis ajanı, ne kadar küçük burjuvaziden gelme profesör, yazar, avukat varsa hepsi doldular kadrolara. Bunlardan kimilerinin gözleri Meclisteki sandalyelerde kaldı. İç kavgalar yedi bitirdi onu. Bir 12 Mart alıp götürdü bu partiyi.

Bütün bu olaylardan partimiz kendisine ders çıkarmıştır. Yalnız partimizin kendi deneyleriyle kalamayız, kalmıyoruz.

(İ. Bilen Yoldaş'ın 10 Eylül 1975'de "TKP'nin 55. Kuruluş Yılı" üstüne yaptığı konuşmadan - Çetin Savaş)

\*\*\*

## B -- PARTİ'NİN ATILIMI

✗ 1925'ten sonra TKP çalışmalarını yeniden ayarlamak zorundaydı. Durum değişmişti. Bununla birlikte yeni zorluklar belirliydi. Partinin yönetimi, Merkez Komitesi'nde çoğunluk oportünistlerin eline düşüyordu. Bunları partiden temizlemek çetin ve uzun sürdü. Likidatörler Komünist Partisi'nin yığınlara duyurulmasına karşı çıktılar. Onlar Merkez Komitesi adına bildiri, çağrı çıkarmaktan boyuna kaçınıldı. Bunlardan S. S. Aydemir: 'Komünist Partisi'ne lüzum olmadığını', 1927'de İstanbul'da, Ağırceza'da yargılanan 58 komünistin

bir duruşmasında, yüksek sesle söyledi. Likidatörlüğü ilân etti.

Komünist Partisi, likidatörlere karşı savaştan, program ve politikasını yığınlara yaymaktan geri durmadı. Hem Merkez Komitesi, hem il ve bölge komiteleri propaganda ve ajitasyona özel bir önem verdiler. Gizli gazeteler, dergiler, çağrılar, duyurular gittikçe yaygın bir nitelik aldı.

...

TKP geniş yığınlarla, halkımızla ne kadar sıkı bağlanırsa, bu yığınları savaşa hazırlar, onları savaşlarda örgütlerse, tarihsel ödevini o kadar kolay yerine getirir. Partimizin durumu zordur. Partinin Leninci ilkelerini, birliğini gözbebeğimiz gibi korumak, dar boğazlardan onu geçirmek her üyenin, her parti örgütünün vazgeçilmez görevidir.

Likidatörlere, sağ, "sol" oportünistlere, Maoculara, polis ajanlarına, sapık akımlara karşı savaş günün savaşıdır.

...

TKP tarihsel ödevini görebilmesi, eylem programını, politikasını gerçekleştirebilmesi için yığınların savaşlarıyla bağlanmak zorundadır. Fabrikalar, iş yerleri TKP'nin kaleleri olmalıdır. Her yerde temel parti örgütleri-komiteler kurmak.

(İ. Bilen Yoldaş'ın 30 Nisan 1973'de "Türkiye'de 1 Mayıslar" üstüne yaptığı konuşmadan)

\*\*\*

TKP Merkez Komitesi, yeni bir Eylem Programı Tasarısı hazırladı. Program ve Tüzük tasarılarını parti örgütlerine, parti üyelerine sundu. Bütün parti örgütleri bu tasarımı incelediler, toplantılarında tartıştılar, önerilerini ileri sürdüler. TKP'nin tarihinde böylesi bir uygulama ilk defa oluyor. Parti komiteleri, parti üyeleri program ve tüzük hazırlama eyleminin böylece olanaklar oranında demokratik ilkelere dayanarak sunulmasını bir başarı ve kollektif çalışmanın bir örneği olarak nitelemektedirler. Tasarıların bu yolda sunulması parti kadrolarını canlandırdı. Onlara bir girişim getirdi. Bütün örgütler, tartışmalardan, eleştirilerden sonra aldıkları kararlarda bir olayı iyice belirtiyorlar: "TKP'nin varlığı, politikası, ne yapacağı, nereye gideceği, stratejisi, taktiği

artık aydınlığa kavuşmuştur. Büyük bir eksikliğin üstesinden gelinmiştir" diyorlar. "Artık TKP'ye girenler onun program ve tüzüğünün ne olduğunu bilerek giriyor." ✕

✕ Tartışma ve incelemelerde, çok az da olsa, yanlış, ters yorumlara kaçanlar da vardır. Örneğin, "Niye yakın ve uzak amaç deniyor? Neden proletarya diktatörlüğü ön plana alınmıyor?" gibi. Burada "sola" kaçma gibi birşey var. Ama pratikte bakıyorsunuz, bu soruyu soranlar, temel örgütler kurmaya gitmiyor, legal eylemlerle yetinmek çabası gösteriyor. TKP'nin duyurulması girişimlerini "yersiz" sayıyor. Bu tür görüşleri, davranışları hemen sıcağı sıcağına düzeltmek, hemen göğüslemek zorunludur. Parti kadrolarını, parti üyelerini bu tür belirtilere karşı hemen uyarmak gerek. ✕

Lenin yakın ve uzak amaç için der ki: "Toplumu yeni baştan kurmak için ödevimiz proletaryanın sınıf savaşını örgütlemektir. Bu, sonunda, politik egemenliği proletaryanın ele geçirmesi, sosyalist toplumu kurması savaşdır."

✕ Yakın ve uzak amaçları altüst edenler, "Eylem Programı" deyimine takılıyorlar. Fakat sınıf savaşlarının, devrim hareketlerinin somut aşamalardan geçtiğini göremiyorlar. Derme çatma bir örgütle işçi sınıfının savaşı başarıya ulaşamaz. Böylesi bir şey serüvenlik olur.

TKP, partimiz, derbederlikten, program ve tüzüğüne uymamaktan çok çekmiştir, büyük zararlar görmüştür. Yıkımlar geçirmiştir. Artık bu tür başıbozukluğa son verilecektir. Örgütlenmek. Yığınlarla bağlanmak. Parti tüzüğünün gösterdiği biçimde, o tipte, Leninci tipte örgütlenmek. En önemlisi savaşçı kadrolar yetiştirmek. Kırık dökük, derme çatma kadrolarla hiçbir şey yapılamaz. Kadrolar laklaklarla yetişmez. Devrimci kadrolar savaşların içinde yetişir.

Sıkı disiplin ve sıkı konspirasyona önem vermeyen bir parti örgütü, olsa olsa bir mahalle kahvesi olur. Biz, böylesi bir tutuma, böylesi bir gidişe kesinlikle son vereceğiz. Ters tutumlara, ters görüşlere, pasifliğe, tembelliğe dayanacak yanımız kalmamıştır ✕

Yeni kadrolar geliyor. Bu oluşma süreci gittikçe

hızlanıyor. Yeni parti üyelerini yetiştirmek, onları olanaklarına göre, yeteneklerine göre çalıştırmak, onların girişimlerini geliştirmek zorunluktur. TKP'ye, işçi sınıfından, yığınlarla bağlı, onların içinden yeni yeni elemanlar, militanlar geliyor. "Fabrikalar TKP'nin birer kalesi olmalıdır" sloganı üyelerin kafalarında yavaş yavaş yer ediyor. Grevleri, toplantıları, gösteri ve yürüyüşleri, yavaş yavaş yönetmeye, bu savaşlarda öncü olmaya çalışıyorlar.

✕ Örgütler, 1 Mayıs'a oldukça örgütlü, düzenli çıkıyorlar. Başı çekiyorlar. Proleter enternasyonalizmi ilkesini somut olarak uyguluyorlar. Avrupa'da Türk işçileri, Yunanlı, İtalyan, Alman, İngiliz, Fransız, İspanyol, Felemenk, bütün Avrupa ülkeleri işçileriyle birlikte sokaklarda, meydanlarda 1 Mayıs gösterilerine hazırlanıyorlar. Bu olayın önemini değerlendirmek gerek. Türkiye işçi sınıfı, burjuvazinin, cuntacıların, faşistlerin, Demirellerin, azıllı komünist düşmanlarının bunca zorbalıklarına, yasaklarına bakmayarak, Avrupa ülkeleri işçi hareketleriyle, sendika hareketleriyle, barış, demokrasi ve sosyalizm uğrunda giden savaşla bağlanıyor. "Bütün ülkelerin proleterleri, birleşiniz!" sloganı Türkiye işçi sınıfı için artık gerçek oluyor.

Yoldaşlar, bu konu üzerinde durmaya değer. Kimileri, memleket dışındaki Türkiyeli işçilerin arasında TKP'nin örgüt kurmasını pek anlamıyor. Bu görüşün iler tutar yanı yoktur. Bugün 1 milyon Türk işçisi, horantalarıyla birlikte, Avrupa'ya yayılmıştır. Türkiye burjuvazisi, Avrupa'nın tekellerine ucuz iş gücü, sudan ucuz, bedava iş gücü satıyor. Memlekette işsizlik, geçim, yaşam bir cehennem olmuştur. Bu iş gücü göçüne karşı TKP'nin kesin tutumu vardır. Bu, 1 milyon bir ordudur. Niye biz bu orduyu örgütlemeyelin? Niye onların savaşlarına öncülük etmeyelim? Niye, onların içinden aktif, militan kadrolar yetiştirmeyelim? Niye onların arasında parti örgütleri kurmayalım? Neden! Neden! Komünist Partisi bu köprü başını daha da kuvvetlendirecektir. Bu kadroları yurt içindeki örgütlerle bağlayacaktır. ✕

Partinin yeni organı "Atılım", bu bakımdan çok önemli bir rol oynayabilir. İlk gelen verilere göre, bu iyimser umut somutlaşacağına benziyor. Bütün parti örgütleri, bütün parti



üyeleri, "Atılım"ı yayma, okutma, böylelikle yeni örgütler kurma eylemine önem veriyorlar. Bir çok örgütlerin kendi organları vardır. Alıyoruz. Okuyorsunuz. Olumlu, verimli bir gelişme vardır. Bütün bu gazete ve dergilerin aylık tirajı, şimdilik, 40 bini buluyor. "Bizim Radyo" geniş halk yığınlarının dili, gözü, kulağı olmuştur. "TKP'nin Sesi"ni parti örgütleri can kulağıyla dinliyor. Ve ona göre çalışmaları ayarlıyor.

Bütün bu çalışmalarda, zincirleme, basamak basamak, tüm parti örgütlerinin, militanlarının somut payı vardır. Eylemlerimizi daha da iyileştirmek, geliştirmek, yığınlarla daha sıkı bağlanmak ödevimiz, görevimizdir.

Yığınlara, yığın örgütlerine inme girişimini yanlış anlayanlar yok değildir. Kimi yoldaşlar, tek tek de olsa, sendikaları, genellikle yığın örgütlerini parti örgütünden üstün tutma eğilimi gösteriyor. Böylesi bir yanlış görüş TIP'te de vardı.

...

TKP'nin yakın amacı, önünde duran somut ödevi: Memlekette işçi ve komünist hareketini güçlendirmektir. Onu örgütlemektir. Örgütlü savaş yürütmektir. İşçi-köylü bağlaşıklığını kuvvetlendirmektir. Çünkü demokratik ve sosyalist devrimlerde sözkonusu proletaryanın hegemonyasıdır. Komünist Partisi'nin çabaları, emperyalizme, Amerikan hegemonyasına, gericiliğe, işbirlikçi burjuvazinin egemenliğine karşı savaşta bütün demokratik ve ilerici güçleri, ulusal burjuvazinin sola açılan kanadının direnişlerini, Ulusal Demokratik Cephe kanalına yöneltmektir. Güç birliği kurmaktır.

Ama bunu yaparken, burjuva ideolojilerine, sağ, "sol" oportünizme, likidatörlere, Maoculara, Troçkistlere, bölücü akımlara karşı amansızca savaşmak zorundayız. Başkaca çıkar yol yoktur.

Ancak böylesi bir savaşla parti içinde devrimci, güçlü bir kadro yetiştirebiliriz. Kadro yetiştirme politikası boydan boya önümüzde duruyor. Biz, partimize, işçi sınıfının kurtuluşu savaşına, komünizm davasına bütün ömrünü veren devrimciler yetiştirmek peşindeyiz. Bu, bir komünist onuru,

savaşıdır. Halk konuşmacıları, yazarları, devrim kürsüleri yaratmak istiyoruz. İstemek demek, yapmak demektir. Yapacağız!

Yoldaşlar! TKP atılımlar içindedir! Sloganlar duvarlara yazılmaya başladı. Lenin'in izindeyiz! Bu sloganlar bize devrimci görevler, sorumluluklar yüklüyor. Boş laf edemeyiz. Komüniste yaraşmaz gevezelik! Sözümüzün eri olmalıyız!

(İ. Bilen Yoldaş'ın 30 Nisan 1974'de "Türkiye'de 1 Mayıslar" üstüne yaptığı konuşmadan)

\*\*\*

Leninci ilkelerin en önemli yönü, özü, içerikliği, bilimsel sosyalizmi işçi hareketiyle birleştirmek savaşısıdır. Sosyalist bilinci yığınlara indirmek, iletmek, aşılacak savaşısıdır. TKP'nin, yalnız onun değil, bütün komünist partilerinin tarihsel, mantıksal eylemleri bu sorunu çözümlenmek girişimiyle başlar. Bu sorun, bugün de partimizin ideolojik çalışmalarında kilit taşıdır.

Partimiz yeni atılımlar içindedir. Memlekette sınıf savaşları, ilerici, devrimci, yurtsever güçlerin işbirlikçi hükümete, Amerikan uyduluğuna karşı savaşı sertleşiyor, gelişiyor. Ana devrimci güç olan işçi sınıfı bu savaşta başı çekiyor. Faşist biçimi yöntemlerle hükümet süren, memleketi halk yığınlarına cehennem eden işbirlikçileri, gerici, yobaz, faşist karması erki yıkmak, ulusal kurtuluş direnişini zorlu bir güce çevirmek, ileri demokratik bir hükümeti işbaşına getirmek savaşı duruyor ortada. Böylesine sorumlu bir durumda Marksçı-Leninci bilinci, sosyalist bilinci yığınlara ulaştırmak ayrı bir özellik taşıyor.

...

Komünistlerin ödevi, partimizin programını, politikasını yığınlara götürmek, anlatmak, belgilerini onlara, bu yığınlara, özellikle işçi sınıfına mal etmek, bilimsel sosyalizmi onlara aşılacak, işçi, yığın hareketleriyle birleştirmektir. Partinin günlük eylemleriyle bu ülküyü yaymaktır. Bu eylemlerin ölçüleri ve yoğunluğu sınıf savaşının gelişme derecelerine göre'dir. Ve Leninci partinin girişim, atılım, savaşları örgütlenme

yeteneklerine göredir. Partinin görevi, işçi sınıfının kendiliğinden gelme hareketlerini bilinçli, örgütlü harekete çevirmektir.

Lenin der ki: "Yığınların kendiliğinden gelme yükselişi ne kadar büyükse, hareket te o kadar genişler, sosyal-demokrasinin yığınları hem teorik-kuram, hem politik ve örgütsel bakımdan bilinçlendirme eylemleri, istemleri de o oranda hızlı gelişir". (Lenin, Tüm Yapıtlar, c. 6, s. 52)

TKP böyleleri bir durum karşısındadır. Çarıklarımızı ona göre bağlayacağız. Örgütlerimizi ona göre hazırlayacağız. Bugünkü aşamada devrimci güçlerin ileriye doğru atılımlar yapmasına yol açan nesnel koşullar, olanaklar olgunlaşıyor. Partimiz bu nesnel olanakları kaçırmamak zorundadır. Yoksa kervanın kuyruğunda kalır, nal toplarız. Evet, partimiz yeni girişim ve atılımlarıyla belini doğrultuyor, politik varlığını somut, güncel savaşlarla gösteriyor. Partimizin hem örgütsel, hem moral-töresel otoritesi yığınlar arasında büyüyor. Parti kadrolarını geliştiriyor. Her yanlış bir oluşum içindedir. Ama bu başarıların üstüne yangelmek bizim için değildir. Böyleleri bir eğilim yoktur. Ama eski "uyuklama"ların mahmurluğu da gitmiş değildir. Sonra, boy atma, gelişme süreci yeni yeni zorluklar getiriyor. Savaş, yağdan kıl çeker gibi gitmiyor.

Baştan söyledik. Memlekette sınıf savaşları sertleşiyor. İşçi-sendika hareketi yeni yeni boyutlar alıyor. Ulusal bağımsızlık, demokratik bir düzen, demokratik haklar, ileri demokratik bir hükümet için olan direniş geniş yığınları, toplumun değişik katmanlarını kucaklıyor. İşçiler, grevlerde, kimi yerlerde, fabrikalara el koymalara kadar gidiyor. İşçi sınıfı, demokratik bir düzen için yürütülen savaşa kendi damgasını vurmak, kendi hegemonyasını oluşturmak yoluna yöneliyor.

İşçi sınıfı, halkımız eskinin acı derslerini unutmuş değildir. İşçi hareketini, köylü yığınlarının direnişlerini, gençliğin çıkışlarını köklü dönüşümlere çevirmek, onu daha yüksek bir aşamaya ulaştırmak savaşı, böyleleri devrimci bir savaş önümüzde duruyor. Ortada yalnız biz yokuz. Bu geniş ve gelişen hareketi ana amacından şaşkırtmak, bu seli ana yatağından çıkartmak, yabanlara salmak için bütün halk

düşmanı partiler, bütün ters akımlar, her gün bir boyaya giren Troçkistler, Maocular, "MDD"çiler, MİT ajanları ortalağā dökülmüşlerdir. İşbirlikçi burjuvazi işçi, sendika hareketini, ilerici güçleri parçalamak, binbir parçaya bölmek taktiğini kullanıyor. Burjuvazi sosyalist harekete, devrimci harekete yalnız kaba kuvvetle, faşist komandolarla saldırmıyor. Komünist Partisi'ne karşı her soydan ve boydan provokatörleri, likidatörleri sürüyor. Bu kalpazanlardan kimileri mezarları eşiyor: Değmer ve takımı gibi katmerli oportünistleri hortlatmaya çalışıyor. Onların ölümlere sarılmaları, canlı, devrimci hareketten kovulduklarının en kesin kanıtıdır.

✗ Bununla birlikte, çok önemli bir noktayı hiçbir zaman gözden kaçırmamak gerek. İşçi sınıfının, yığınların, orta katmanların edimliliği, hareketleri, savaşımı Komünist Partisi'nin eylem ve edlimlerini sürekli etkilemektedir. Olana bitene karşı gözlerimizi dört açmak zorundayız. Yığın çıkışları var, geliyor. Bunlara biz sarılmazsak, oportünisti, iti köpeği sarılır. Bundan biz yararlanmazsak başkaları yararlanır. Maocusu, likidatörü onu soysuzlaştırır. Kendiliğinden gelen yığın hareketlerini bilinçli, örgütlü, Leninci politik savaşa çevirmek partimizin görevi, tarihsel ödevidir. ✗

İşbirlikçi burjuvazi, işçi sınıfına karşı, devrimci güçlere, ileri, demokratik örgütlere, özellikle komünistlere karşı, kaba terörle birlikte, yoğun bir ideolojik saldırıya geçmiştir. Bu saldırıya karşı bizim de ideolojik alanda savaşımız ön plana girmiştir. Bu savaş tek yanlı değil, çok yanlıdır. Değişik biçimler, yöntemler almaktadır. Bu savaş kıyasıyadır. Memlekette, bugünkü halk düşmanı hükümete, politik erki elinde tutan gerici, karşı devrimci, emperyalizmle çitişmiş, sarmaşmış çevrelere, egemen sınıflara karşı savaşta bütün halkçı, ilerici güçlerin, örgütlerin elele vermeleri için, daha öngül, daha bekimli girişimleri elden bırakmamıştır Komünist Partisi. Bu güçlerle, örgütlerle dialog-söyleşi kurmak girişimi gündemdedir. Biz, politikamızı savunurken, Leninci ilke ve ülküleri savunurken, bu ilkelere, ülkülere saldıranlarla savaşıyoruz. Biz Marksçı-Leninci ülkülerimizden kimseye en küçük bir ödün vermeyiz. Komünist Partisi'ni tanımak istemeyenlerle, ona arkadan kuyu kazanlarla elbette

anlaşamayız. Söyleşi iki baştan olur.

İdeolojik sorunlara iyice eğilmek, ideolojik savaşa önem vermek zorunluğu başka bir olayla, somut bir durumla da bağlıdır. Parti atılımlar yapıyor. Partiye yeni yeni, genç kadrolar giriyor. Teorik sorunları çözümlenmek, pratikle bilimsel teoriyi güncel savaşların içinde birleştirmek, devrimci teori silâhını kullanmak, onu öğrenmek, geliştirmek sorunu da ortadadır. Kadroların devrimci kaynağı işçi sınıfıdır. Partimiz, bu kaynaktan güç alıyor. Bu kadroları yetiştirmek, onları Marksçı-Leninist bilimle, teoriyle silâhlandırmak planlı, sürekli bir çalışma ister. Bunlar, partimizin savaş tarihini öğrenmek istiyor. Bunlar bizden kitap, yayın istiyor. Partimizin savaş tarihine el uzatmak isteyen bozgunculara, likidatörlere, sahte, düzme "devrimcilere" karşı savaş, partimizin savaş tarihini bilmeyi ister. Bu olumlu gelişimi beslemek günceldir.

Oportünistler, likidatörler partimizi yalnız örgütsel bakımdan değil, ideolojik, Marksçı-Leninist teoriyi geliştirme bakımından da yozlaştırdılar. Bu alanı çöle çevirdiler. Bugün daha çok para kazanmak amacıyla, Marks'ın, Engels'in, Lenin'in, Dimitrof'un yapıtlarını çalاکalem kuşa çeviren yayınevleri piyasayı tutuyor. Bu gibilere karşı savaş kaçınılmazdır.

Partimiz işçi sınıfı hareketleriyle, yığınlarla savaşçı bağlar kurmayı, bunlarla savaş süreci içinde daha sıkı bağlanmayı çalışmalarında başa almıştır. "Her fabrika partimizin birer kalesi olmalıdır!" Bu belgiyi Lenin, bundan 71 yıl önce, "Bir Adım İleri, İki Adım Geri" yapıtında ileri sürmüştür. Lenin'in bu çağrısı, bu öğütü, hele bugün, bizim içindir. Partimizde bu uğurdaki savaş, likidatörlere, burjuva ajanlarına karşı savaştan ayrılmamıştır. Partimiz kalkınma atılımlarına Lenin'in bu belgisiyle girişmiştir. Komünistlerin yeri fabrikalardır, işletmelerdir. Endüstri yataklarıdır. Bugün asıl savaş buralarda gidiyor. Bugün grevcilerin sayıları 100 bini buluyor. Bizim yerimiz bu savaşların içindedir. Bu işçi yatakları ideolojik, ülküsel, örgütsel, politik eylemlerimizin ana kaynağı olmalıdır.

Yanlış anlaşılmalıdır. Tek yanlı, tek yönlü çalışmak yolunda değiliz. İşçi-köylü bağlaşıklığı tek kol üzerine

kurulmaz. Gençliğin savaşları işçi hareketlerinin, genel yığın hareketlerinin, kurtuluş, bağımsızlık, demokratik özgürlükler için giden savaşın dışında değildir. Ama bütün bunları büyük, çözücü bir güç haline getirmek için partimizin bir ana dayanağı vardır. O da işçi sınıfıdır. Elinde en güçlü manüvela, en keskin silâh vardır: Marksizm-Leninizm!

İşçiler, sınıf bilincini yalnız çalıştığı işyerlerindeki savaşlardan değil, toplumsal yaşamın her dalındaki savaşlara edimsel katılmakla, bu süreç içinde, ekonomik, ideolojik edimlerden, bütün sınıfların karşılıklı ilişkilerinden çıkarılan deneylerden alır. Bu bilinci işçilerimiz oportünizme karşı kesin savaşlarla alır. Özellikle Komünist Partisi'nin yönetiminde yürüttüğü savaşlarla alır. Yalnız fabrika içindeki dar savaşlarla, dar sendikal, ekonomik savaşlarla kalmak savaşı, hareketi körletir.

Partimizin gelişmesi, atılımları yığınların içinde temel parti örgütleri kurmakla, komiteleri geliştirmekle, legal-açık, illegal-yeraltı çalışmalarını birbiriyle örmekle, denkleştirmekle olur. Parti örgütü olduğu yerde, parti hareketi yönettiği yerde alınan sonuçlar büsbütün başka oluyor. Genç kadrolar, deneyleriyle bunu görüyorlar. Legal, yarı legal yığın örgütlerini başa aldılar mı, partinin yönetimine önem vermediler mi, işler hemen bozuluyor.

TKP, zorla, zorbalıkla gizli çalışmaya itilmiştir. Partimizin açık, legal, serbest çalışma hakkını elde etmesi için bir savaş gidiyor. "TKP'ye konan yasak kaldırılmalıdır!" sloganı, bu belge yığınlara yayılıyor. Miting, gösteri yürüyüşlerinde, toplantılarda bu haykırış sık sık yükseliyor.

Ama bir olay da var ki, onu da atlayamayız. Memlekette legal, izinle açılmış, kurulmuş "işçi", "sosyalist" adları altında partiler vardır. Bunlar kendilerine göre, daha çok burjuva yasalarının sınırları içinde açık çalışıyor. Kuşkusuz, bunlara bakıp, partimizin örgüt ve çalışma biçimini, yöntemlerini, kimi zaman parti örgütünü arka plana itmek eğilimleri, tek tük göze çarpıyor. Legal çalışmanın avantajları vardır. Ve biz bunu hiç bir zaman kenara itmiş değiliz. Partimiz, demokratik haklar için savaşı bir gün bile kesmemiştir.

Lenin der ki: "Sosyalizme politik demokratizmden

başka bir yoldan gitmek isteyen bir kimse saçma, hem ekonomik, hem politik anlamda gerici sonuçlara varır."

Bugün Türkiye'de demokrasiyi tanımayan, ona saldıran, halkın demokratik haklarını elindeki bütün araçlarla ezen işbirlikçi burjuvaziyle, ona arka olan ve memleketimizin başına ağa kesilen emperyalizmle, özellikle Amerikan emperyalistleri ile demokrasiye atılan geniş yığınlar arasında sert bir savaşım gidiyor.

Böylesi bir savaşım ancak Leninci ilkeler üzerine kurulmuş bir parti, partimiz yönetebilir. Bu parti bugün 55 yaşına girmiştir. Çok çetin bir savaş yolu geçmiştir. Bu işçi sınıfı partisinin, devrimci kuruluş ilkeleri, iç yaşamı, normları: tüzüğü vardır. Tarihsel misyonunu, ödevini başkaca göremez.

Yeni tip parti, komünist partisi, Lenin'e göre nasıldır?

Özetleyelim:

1. İşçi sınıfının partisi, bilinçli, Marksçı-Leninci teoriyle silâhlanmış, yığınlarla sınıksız bağlı, bu yığınların başında yürüyen, tek parça, savaşa yetenekli bir örgüttür.

2. Bu parti devrimci bir partidir. İşçi sınıfının savaşkan öncüsüdür. Bu sınıfı, egemenliği, erki eline almaya hazırlar, eylemlerini bu ana yolda yürütür.

3. Ulusal olduğu kadar enternasyonalist bir partidir. Dünya komünist hareketinin kopmaz bir parçasıdır. X

Partimizin tüzüğü Lenin'in koyduğu kurallara göredir. Hele tüzüğün birinci maddesi. Lenin bunun için ne savaşlar vermiştir. Partiyi oportünistlerden, gelgeç, raslantı, serüvenci öğelerden, kimselerden polis, burjuva ajanlarından korumak savaşıydı bu. Partiyi gerçekten işçi sınıfının devrimci, savaşkan öncü kolu yapmak savaşıydı. Lenin özellikle bir nokta üzerinde kesinlikle ayak diremiştir: "...üyelik keseneğini ödeyen, parti örgütlerinden birinde kendisi edimli çalışan", parti kararlarını, politikasını uygulayan parti üyesidir, diyor

Partimizde oportünistler, bütün dünyada olduğu gibi, hep bu Leninci ilkeyi çiğnemişlerdir. Partinin kapısını han kapısı yapmışlardır. İşçi sınıfına, fabrikalara gitmemişler, ne kadar küçük burjuva varsa, ya da önlerine gelene partiye "üyesin" demişler.

TKP demokratik santralizm ilkeleri üzerine kurulmuştur.

Alt üste, azınlık çoğunluğa bağımlıdır. Lenin der ki: "...unutmamalı, her parti üyesi partinin karşısında sorumludur, parti de her üyeye karşı sorumludur. Yalnız bu kadar değil. Lenin daha bir şeyin üzerinde basa basa durur:

"Biz bir sınıf partisiyiz. Bundan ötürü de hemen hemen bütün sınıf (savaş zamanı, iç savaşlar döneminde kesinlikle tüm sınıf) partimizin yönelimi altında hareket etmelidir, partimize, olanağı ölçüsünde, sıkı sıkıya sarılmalıdır. Ama kapitalizmde hemen hemen veya bütün sınıfın, kendi öncü kolu olan örgütünün bilinç ve eylem düzeyine yukselbilmek durumunda olduğunu düşünmek Maniföçülük (malihülyacılık) 'kuyrukçuluk' olur." (Lenin, Tüm Yapıtları, c.8, s. 245)  
Ne Yapmalı?"

TKP'nin görevi, işçi sınıfının daha geniş katmanlarını kendisinin bilinç düzeyine yükseltmeye çalışmaktır. Ama parti ile yığınları birbirine katmamak, yığın örgütlerini partinin üstünde tutmamak gerek. Bunları birbirine karıştırmak bozgunculuk olur.

Demokratik santralizm sıkı, çelik gibi disiplin ister. Biz illegal çalışıyoruz üstelik. MIT, polis, bu canavarlar karşımızdadır. Partimiz gelişiyor. Üye kadroları büyüyor. Büyük başın büyük derdi olur. Kadroları korumak, gizlilik ilkelerini bozanlara karşı amansız olmak zorunluktur. Burjuvazi bize acımayor. Legal ve illegal çalışmaları birbirine karıştırmamak. Bir üyeye böylesi ikili görev yüklememek. Parti'nin örgütsel kesin çizgileri, sınırları vardır. Bu Leninci sınırların dışına çıkıldı mı, yıkım kaçınılmazdır. Partimizin savaş tarihi bize acı, çok korkunç deneyler öğretmiştir. 1951 tutuklamasını almız. Baştan aşağı parti tüzüğü'nün, Leninci ilkelerin çiğnenmiş olduğunu görüyoruz. Partimizin savaş tarihini iyice bellemeliyiz.

Demokratik santralizm, bürokratik santralizmden, anarşizmden taban tabana ayrı bir şeydir. TKP'de, Değmerlerin tepeden inme "santralizmine" son verilmiştir. O keyfi "santralizm"den partimiz çok çekmiştir. Partiyi kurutmuştur. Gelişmesini engellemiştir. Bu olumsuz "santralizmin" köklerini iyice kazımak görevimizdir. Lenin'in dediği gibi: Proletaryanın, egemenliği erki ele almak için



örgütten başka silâhi yoktur. Onun en modern silâhi da Komünist Partisidir.

Lenin, Bolşevikler partisini kurarken, demokratik santralizme özel bir önem vermiştir. Ve: Tek Program, tek Tüzük koymuştur. Lenin, bakınız o zaman ne demiştir:

"Şimdi biz örgütlü bir parti olduk. Bu da erk kurmak, ülküsel otoriteyi erklik otoritesine çevirmek, partide alt örgütlerin üst organlara bağımlı olması demektir." (Lenin, Tüm Yapılar. c: 8, s: 355)

Partimizin Marksçı-Leninci ülkü ve ilkeleri onun moral-töresel erklığının otoritesidir. Bu otoriteyi gözbebeğimiz gibi koruyacağız. Partimiz bu Leninci otoriteyi çetin savaşlarla kazanmıştır. Onu işçi sınıfına, yığınlara, halkımıza mal edeceğiz!

Olaylar gösteriyor ki, partimiz işçi sınıfının öncülük rolünü ardıcıl oynadıkça, parti yaşamında Leninci ilkelere bağlı kaldıkça, partinin ideolojik, ülküsel, örgütsel birliğini korudukça her zaman savaşta üstün geliyor.

55 yıllık savaş, az bir savaş değildir. Eksikliklerimizi, zorluklarımızı, iyi ve kötü yönlerimizi Leninci kalburdan geçirmek, eleştirmek zorundayız.

Savaşta utku işçi sınıfınıdır, halkımızdır, partimizindir.

(İ. Bilen Yoldaş'ın 10 Eylül 1975'de "TKP'nin 55. Kuruluş Yılı" üstüne yaptığı konuşmadan – Çetin Savaş)

\*\*\*

Doğu illerinde Kürt halkına karşı özellikle uygulanan teröre, baskılara, süngüyle uygulanan "özümseme" politikasına hemen son verilmelidir. Kürt halkına bütün demokratik haklar sağlanmalıdır. Türk ve Kürt halklarının, işçisinin, köylüsünün bütün ilerici güçlerin, yurtseverlerin savaş birliği için savaşmak.

(İ. Bilen Yoldaş'ın 30 Nisan 1973'de "Türkiye'de 1 Mayıslar" üstüne yaptığı konuşmadan)

\*\*\*

Kürt sorunu, bu ulusal konu çok bileşiktir. TKP'nin Kürt halkına karşı tutumu Leninci ilkelere göre parti programına alınmıştır. Komünist Partisi, kurulduğu günden beri Kürt halkının savaşına, savına, davasına var gücüyle yardımcı olmuştur. Kürt halkının kurtuluş direnişini Türk halkının emperyalizme karşı, demokratik bir düzen, barış ve sosyalizm için olan savaşından ayırmamıştır.

TKP nereden gelirse gelsin, şovenizme, burjuva üstüncülüğüne karşıdır. Biz, Türk burjuvazisinin zorla, süngüyle Kürt halkını Türkleştirme, "özümseme" politikasına karşıyız. Kürt halkının haklarını savunuyoruz. Bu politikamızı Lenin'in göstermiş olduğu yolda yürütüyoruz. Lenin der ki: "Ezgi altındaki ulusun burjuvazisi ezen ulusun burjuvazisine karşı savaştığı sürece biz, her zaman, her durumda ve herkesten daha kuvvetle ezilen ulusun burjuvazisinden yanayız. Çünkü biz, zulmün en öngül, en ardıcıl düşmanıyız. Ama, ezilen ulusun burjuvazisi kendi burjuva ulusçuluğunda direndiği sürece, biz, onun da karşısındayız. Ezen ulusun ayrıcalıklarına, zulmüne karşı savaşırken, ezilen ulusun ayrıcalık istemlerine ödün veremeyiz."

Kürt sorunu bizim için somut sorundur. Bu sorun, bir de, Ulusal Demokratik Cephe sorundur. Biz, uydurma, sen, ben, bizim oğlandan derme çatma kurulmak istenen "tek cephe" oyununa karşıyız. Bu, hiç bir zaman gerçek tek cephe politikasından vazgeçtiğimiz anlamına gelmez. Tam tersine!

(İ. Bilen Yoldaş'ın 30 Nisan 1974'de "Türkiye'de 1 Mayıslar" üstüne yaptığı konuşmadan)

\*\*\*

Ana Belge uzun, yorucu ve kollektif bir çalışmanın ürünüdür. Ne yazık ki, belgenin bizim için bazı zayıf tarafları vardır. Örneğin, "proletarya enternasyonalizmi" deyiminin metinden çıkarılmış olması ve yerine "enternasyonalist dayanışma" deyiminin konmasını partimiz gönül hoşluğuyla kabul etmiş değildir. Proletarya enternasyonalizmi bütün ülkler işçi sınıfının devrimci dayanışmasıdır. Marksizm-Leninizm'in başta gelen ilkelerinden biridir. Biz, partimiz,

emperyalizme, tekellerin egemenliğine, sömürü düzenine karşı savaşta bu güçlü silâhi elden bırakmayacağız.

Başka bir örnek, dünya devrimci sürecinin ana güçleri sayılırken Sovyetler Birliği'nin adı anılmıyor. Oysa dünya devrimci sürecinin ana gücü ve temel dayanağı Sovyetler Birliği'dir. Bu tarihsel bir gerçektir. Belgede bunun böylece anılmaması bu tarihsel gerçeği ortadan kaldıramaz.

(TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen Yoldaş'ın 29-30 Haziran tarihlerinde Berlin'de düzenlenen Avrupa Komünist ve İşçi Partileri'nin Konferansı'nda yaptığı konuşmadan)

\*\*\*

## C – TÜRKİYE DEĞERLENDİRMESİ

Cumhuriyet 50 yaşında. Bunun 27 yılı sıkıyönetimlerle geçmiştir. Burjuvazi, sık sık orduyu halka karşı kullanmıştır. Militarist klik, ordunun başını tutan generaller, burjuvazinin egemenliğini, sömürü sistemini, burjuva-ağa ikilisinin çıkarlarını süngüyle savunagelmışlerdir. Militarizm, aynı zamanda, Lenin'in belirlediği gibi: "Proletaryanın her türlü (politik, ekonomik) hareketlerini kırmak için egemen sınıfların elinde bir silâhtır."

Sonra unutmamak gerek. Son 50 yılın 25 yılını Türkiye Amerikan hegemonyası altında yaşıyor. Türkiye'nin NATO'ya bağlanması, emperyalistlerin saldırganlık bloklarına girmesi, yarım milyonluk bir ordunun yabancılar hesabına, emperyalistlerin saldırganlık planlarına göre ayakta tutulması

militarizmi kuvvetlendirdi. Memleket ekonomisi, devlet bütçeleri, uzun yıllardır bu bataklık politikasına göre ayarlanıyor. Bu durum militarist kliğin tekeli, işbirlikçi burjuvazi ile daha sıkı bağlanmasına yardım etti. OYAK'larla, hava ve donanma vakfı dedikleri holdinglerle bu bağlar daha da sıkılaştı. Cumhuriyetin başından beri iri toprak ağalarıyla sarmaşan, emperyalist tekellerle gitgide kucaklaşan, tekelliliğe yükselen, finans oligarşiyle, militarist klikle bütünleşen büyük burjuvazi egemenliğini, işçi sınıfına, emekçi yığınlara, halka karşı zorbalıklarını faşist biçimi yöntemlerle sürdürüyor.

...

1926-1940 arasında, bu dönemde, bir yandan egemen çevrelerin, burjuvazinin gel-gitli durumu, gerici çevrelere, emperyalistlere taviz veren, boyuna ulusal kurtuluş savaşının olumlu geleneklerinden uzaklaşan tutumu, gidişi üzerinde duruluyor. Öte yandan yığınların, halkın direnişleri, istekleri dile getiriliyor.

...

Elbette, o günlerden bu yana köprülerin altından çok sular aktı. Hem dünyada, hem Türkiye'de değişmeler, oluşmalar, gelişmeler oldu. Türkiye'deki gelişmeler iki birbirine aykırı yöndedir. Emperyalist tekellerle çitişen, egemenliği elinde tutan büyük burjuvazinin kendisi tekelliliğe yükseldi. Göbekleri birbirine bağlı kodaman burjuva-ağa ikilisi, bunların hükümetleri, memleketi yabancı boyunduruğuna, NATO'lara koştular. Türkiye'nin ulusal bağımsızlığı, egemenlik hakları ortada kaynadı. Komünist Partisi'nin tâ baştan, daha Kurtuluş Savaşı günlerinden, Mustafa Suphi yoldaşın deyimiyle, burjuvazinin, paşaların gözleri Batılı emperyalistlerin kasalarındadır yolundaki uyarısı doğru çıktı. Bildirgelerdeki sloganlardan da görüyoruz ki, TKP, ulusal bağımsızlığı yitirme tehlikesini, burjuvazinin hiyanet yoluna sapma tehlikesini kesinlikle belirtmiş, kamuoyunun, halkın gözlerini bu tehlike üzerine çevirmiştir. Gerici sınıfların ve hükümetlerinin tuttukları bu hiyanet, soygun, terör, zorbalık yolu memleketi derin bunalımlara sürüklemiştir.

Türkiye'deki gelişmelerin öteki yönü çok daha güçlü, çok daha temellidir. Toplumun en devrimci, ana gücü olan

işçi sınıfı hem nicelik – sayı bakımından, hem nitelik – bilinçlenme, örgütlenme ve girişim bakımından büyümüş, güçlenmiştir. İşçi sınıfı, memleketin politik yaşamına sürekli etki yapan bir güç olmuştur. Bugün, hem askeri faşist biçimi sıkıyönetime karşı, hem yabancı köleliğe karşı ulusal bağımsızlık, demokrasi için giden direnişin, savaşın başını işçi sınıfı çekmektedir. Onun bu girişimi, ilerici gençliği de, aydınlar kesimini de, ulusal burjuvazinin sola açılan kanadını da, ordu içindeki yurtseverleri de etkilemektedir. Bugün süngülerin gölgesinde kurulan AP, CGP karması hükümetçiğe karşı koyuşlar, özellikle CHP'nin tutumu halk yığınlarının açık direnişlerine dayanıyor.

Kodaman burjuvazi ve ağa ikilisi artık egemenliğini eski yöntemlerle, Mecliste "parmak çoğunluğu" oyunları ile yürütemeyecek duruma düşmüştür. Ve açmazlara girmiştir. Bir yandan orduyu halkın üzerine sürdü. Öte yandan, bu davranışıyla halkın çoğunluğunu, ulusal burjuvazinin belli bir kesimini karşısına aldı. Büyük burjuvazi askeri yönetime gitmekle çelişkileri daha da sertleştirdi. Generaller, ordu, halkın gözünden iyice düşmüştür. Faşist biçimi yönetimin sivri ucunu işçi sınıfının göğsüne dayadılar. Bütün bu zorbahklar karşısında işçi sınıfı dipdiri duruyor, savaşıyor.

...

Halkımız, Anayurdumuz çok ağır ve çetin günler yaşıyor. Egemen sınıflar, Türkiye'yi süregen bunalımların burgacına ittiler. Bunalım sertleştikçe sömürgeci, gerici sınıfların hükümetleri devrimci güçlerin üstüne, halk yığınlarına daha amansızca saldırıyor. Süngülerin gölgesinde kurulan hükümetlerin biri düşüyor, biri geliyor. Bu Amerikan uydusu hükümetler halk düşmanı politikalarıyla toplumdaki çelişkileri daha da sertleştirdiler.

(İ. Bilen Yoldaş'ın 30 Nisan 1973'de "Türkiye'de 1 Mayıslar" üstüne yaptığı konuşmadan)

\*\*\*

NATO, bu saldırganlık örgütü, en başta Sovyetler'e, sosyalist ülkeler topluluğuna ve ulusal bağımsızlık, kurtuluş savaşlarına karşı kurulmuştur. Ama somut olarak, NATO

içinde ezilen, köle durumunda olan küçük ortakların arasında Türkiye başta gelişen Bayarlar, Demireller, Sunaylar, Tağmaçlar, Sancarlar, militarist klik, işbirlikçi, holdingçi burjuvazi: Koçlar, Ömerağalar, İş Bankası krallığı halkımıza en büyük kötülüğü, en büyük alçaklığı, hiyanetlerin hiyanetini yaptılar. NATO'ya girme karşılığı olarak onbinlerce Memetçiği Kore dağlarında, Amerikan emperyalistlerinin serüvenlik, yağmacılık, halkları köle etmek savaşları uğrunda kırdırdılar. X

...

Yoldaşlar! Halkımızın karşısında iki başlı bir düşman vardır. Emperyalizm ve onunla çitişen, sarmaşan, uluslararası tekellerle kucaklaşan işbirlikçi büyük burjuvazi — militarist klik ve toprak ağaları vardır. İşbaşındaki ortak hükümet, 14 ekimde halkın istediği hükümet niteliğinde değildir. Halkın baskısı altında programına bazı olumlu şeyler, halkın vazgeçilmez bazı isteklerini koymak zorunda kalmıştır. Genel af. Demokratik haklar. Reformlar. Hükümet sözünü tutmak zorundadır. Halkın direnişlerini geliştirmek zorundadır. Halk yığınları sokaklarda, alanlarda isteklerini dile getirmelidir. Halka bu demokratik olanaklar sağlanmalıdır.

...

Hükümet topaldır. Bir yanıla NATO'ya dayanıyor. "Anlaşmalara bağlıyım" diyor. Halktan çok, Meclis içinde ve dışında ayak oyunlarına bakıyor.

...

Tekelciliğe — holdinglere yükselen, finans oligarşiyle, yabancı — uluslararası tekellerle çitişen işbirlikçi büyük burjuvazi egemenliğini sürdürmek yolundan ayrılmamıştır.

Bugün memlekette sınıflararası çatışmalar, savaşlar böylesi ölçüler almıştır. Memleket iki birbirine düşman uca — iki kampa ayrılmıştır Bu süreç daha da gelişecektir. Veriler, olaylar bunu gösteriyor. Emekle sermaye arasındaki uzlaşmaz çelişki, halkımızla Amerikan emperyalizmi arasındaki, bu emperyalistlere dayanan büyük burjuvaziyle, en gerici güçlerle geniş halk katmanları arasındaki çelişkiler, çatışmalar derinleşmektedir.

(İ. Bilen Yoldaş'ın 30 Nisan 1974'de "Türkiye'de 1 Mayıslar" üstüne yaptığı konuşmadan)

\*\*\*

TKP 55 yıldır, çok zor, kimi zaman kanlı bir savaş süreci içindedir. Türkiye'de sınıf savaşları, özellikle işçi sınıfıyla burjuvazi arasındaki ve halkımızla salgıncı, yayılıcı emperyalist güçler arasındaki savaş kanla, kurşunla, yangınlarla, her tür araçlarla yürütülmüştür. Bu savaş bugün yeni yeni boyutlar, değişik ölçüler ve kesin biçimler almıştır.

...

İşbirlikçi burjuvazi, sömürgeci, egemen sınıflar artık, uzun zamandır, eskisi gibi alışa, kullana geldiği yöntemlerle hükümet edemez olmuştur. Sıkıyönetimsiz edemiyor. Orduyu halkın üzerine sürüyor. Diktatorasını, elindeki bu en örgütlü ezgi aracıyla sürdürüyor. Böylesi bir terör, gerici, egemen çevrelerin halk düşmanı politikalarının, NATO'lara bağlanmanın kaçınılmaz bir sonucudur.

...

Böylesine kanlı bir sınıf savaşını halkımıza, işçi sınıfına burjuvazi dayatmıştır. Ve bunu ulusal kurtuluş savaşının ölüm-kalım günlerinde yaptı. Burjuvazi, bu saldırısıyla, kendisinin iki birbirine aykırı yönünü, olumlu ve olumsuz yönlerini kesinlikle ortaya koydu. Emperyalizme, salgıncılara karşı savaşırken, padişahlığa karşı dururken, neden Anayurdun, toplumun en ilerici güçlerine, örgütüne saldırdı? Aslında, bu kanlı saldırılar, emperyalizmle anlaşmaya doğru atılan ürkek adımlardı. Tarihsel olaylar, olgular bunu fazlasıyla ispatlamıştır. Saldırgan emperyalist bloklara, NATO'lara Türkiye'nin bağlanması, halkımızın, yüzbinlerce şehidin kanlarıyla sulanan Anadolu topraklarının bir "atılma tahtası" olarak emperyalistlere, Türkiye'yi bir devlet ve ulus olarak haritadan silmek isteyenlere yeni baştan bir arpağık olarak verilmesi Komünist Partisi'ne, yurtsever güçlere saldırıyla başlamıştır.

...

Memlekette günden güne ağırlaşan bir durum vardır.

İşbirlikçi burjuvazi, ilerici güçlere, en başta işçi sınıfına, sendikal harekete, gençlik, öğrenci direnişlerine karşı açık baskı, terör yürütüyor. Faşist komandolar, her gün üniversitelere, fakültelere, ilerici öğrencilere silâhli baskınlarını arttırıyor. Faşizm kanla, kurşunla geliyor.

Öte yandan, bu faşist zorbalıklara karşı yığınlar arasından gelen bir direniş vardır. İşçi sınıfı, grevleriyle, ilerici, yurtsever öğrencilerin direnişlerine arka çıkmakla ön sıralarda savaşıyor. Komünist Partisi var gücüyle bu ulusal boyutta, memleket çapında yığınların karşı koyuşlarını destekliyor. Komünist Partisi'nin, komünistlerin yeri bu savaşın içindedir. TKP, bütün anti-faşist güçlerin, örgütlerin, işçilerin, köylülerin, köyde, kentte bütün halk yığınlarının savaş birliğini oluşturmaya çalışıyor. Anti-faşist, ulusal demokratik cephe oluşturulması amacıyla, ilk adım olarak, memleket çapında forumların kurulmasını, toplantılar yapılmasını, grevlere, gösterilere gidilmesini ileri sürüyor. Bu öneri: Demokrasiden, ulusal bağımsızlıktan yana ve faşizme karşı olan bütün güçler birleşiniz! çağrısıdır. Bu belge yığınların, halkımızın haykırışıdır.

(İ. Bilen Yoldaş'ın 28 Ocak 1975'de yaptığı konuşma - Çetin Savaş)

\*\*\*

✕ Türkiye kapitalizmin genel bunalımı içindedir. Türkiye bir yandan az gelişmiş kapitalist bir ülke olduğundan, bir yandan da emperyalizmin bütün politik, ekonomik ve askersel sistemlerine, NATO'ya, CENTO'ya, Ortak Pazar'a bağlı olduğundan, emperyalist tekellerin, işbirlikçilerin egemenliğinde bulunduğu kapitalizmin genel bunalımları ülkemizde daha yıkıcı ölçüler alıyor.

Türkiye bugün enflasyon hızı bakımından %30'la Avrupa'da başta geliyor. Enflasyon geniş emekçi yığınlarının belini gittikçe daha fazla büküyor. Öte yandan yerli yabancı tekellere, holdinglere, büyük toprak beylerine büyük vurgunlar, birikimler sağlıyor. Emperyalizmin ve yerli ortaklarının bu amansızca sömürüsü, soygunu, yağması ve bu düzeni faşist yöntemlerle, kanlı saldırılarla sürdürmeye çalışması, yalnız



işçi sınıfıyla büyük burjuvazi arasında değil, burjuvazinin kendi içinde de ayrışmaları, çatışmaları, zıtları keskinleştiriyor. Tekelci olmayan burjuvazi ile tekelci burjuvazi arasındaki çelişki ve çatışmalar zaman zaman kanlı bir nitelik kazanıyor. Bugünkü Demirel ortak hükümeti, işbirlikçi, tekelci burjuvazinin, büyük toprak beylerinin, en gerici, en saldırgan çevrelerin egemenliğini savunuyor. Bu egemenliği işçi sınıfına, devrimci gençliğe, aydınlara, subaylara karşı kanlı faşist saldırılarla sürdürmeye çalışıyor.

...

Bugün Türkiye'de tipik olan işçi sınıfının nicel, nitel örgütlenme ve bilinçlenme bakımlarından güçlenmesi, gelişmesidir.

İşçi sınıfı, emperyalizme, yerli ortaklarına, sömürücülere, gericiliğe, faşist yöntemlere karşı sınıf savaşımında gerek sendikal, gerekse politik alanlarda birliğe yönelmiştir. Türkiye'de işçi grevleri, gösterileri, mitingleri süreklidir. İşçi sınıfının ekonomik savaşları hızla politik savaşıma dönüşmektedir. 53 yıllık bir yasaklamadan sonra bu yıl 1 Mayıs'ın İstanbul'da 500 bine yakın bir işçi yığını tarafından, işçi sınıfının savaş, birlik ve enternasyonalist dayanışma günü olarak anılması rastgele bir olay değildir. Böylesi bir gelişme sınıf savaşında işçi sınıfının nicel, nitel gelişmesinin sağladığı birikimin bir sonucudur.

...

Partimiz, Türkiye'de anti-emperyalist, demokratik hareketlerin güçlenmesinin objektif koşullardan doğduğuna, zıtların gittikçe sivileştiğine, bütün görünüşlere karşın Türkiye'nin emperyalizmin, NATO'nun zayıf noktası olduğuna inanıyor. Ne var ki, anti-emperyalist devrimci güçler dağınıktır ve bu, devrim hareketini güçten düşürüyor, egemen çevrelere, emperyalizme ve işbirlikçilerine egemenliklerini sürdürmeye yarıyor.

(TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen Yoldaş'ın 29-30 Haziran tarihlerinde Berlin'de düzenlenen Avrupa Komünist ve İşçi Partileri'nin Konferansı'nda yaptığı konuşmadan Haziran 1976)

\*\*\*

## D – TÜRKİYE'NİN KONUMU

Bu yıl 1 Mayıs'a hem Türkiye'de, hem dünyada politik, sosyal yeni oluşmalar, gelişmeler içinde giriyoruz. Çağımızın özelliği: İnsanlığın kapitalizmden sosyalizme geçme süreci, toplumsal gelişmenin özü, içeriği olan bu süreç gittikçe daha açık kendini ortaya koyuyor. Sosyalist ülkeler topluluğunun gücü, uluslararası işçi ve komünist hareketin gelişmesi, ulusal bağımsızlık savaşlarının sertleşmesi, bu yükselişler emperyalizm ve sömürgecilik sistemi üzerinde somut etkilerini gösteriyor.

Portekiz'de kart faşist düzenin, 50 yıllık diktatoranın çökmesi, sömürgecilik sisteminin yıkılışını bir kez daha dünya halklarının gözleri önüne seriyor. Portekiz olayları başka bir gerçeği daha iyice su yüzüne, gün ışığına çıkarıyor. Emperyalizmin saldırganlık aracı olan NATO, Portekiz sömürgecilerini, halk düşmanı rejimi ayakta tutamadığı gibi, başka yerlerde de, Türkiye'de, Yunanistan'da da tutamayacaktır. NATO içindeki çalkantılar, uyuşmazlıklar, çelişkiler bundan böyle daha da artacaktır.

(İ. Bilen Yoldaş'ın 30 Nisan 1974'de "Türkiye'de 1 Mayıslar" üstüne yaptığı konuşmadan)

\*\*\*

*Soru:* Bilen yoldaş, 1 Mayıs geldi. Dünya emekçilerinin dayanışma ve bayram günü geldi. Bu yılki 1 Mayıs'ın özellikleri sizce nelerdir?

*Yanıt:* Bu özellikler dünyada, sosyalist ülkelerde, kapitalist ülkelerde birbirine benzemez, ayrıdır. Türkiye'de daha da başkadır. Bütün dünya bu yıl, insanlık tarihinde en büyük bir zaferi kutluyor. Sovyet orduları, bundan 30 yıl önce, dünya emperyalizminin en vurucu gücü olan Hitler Almanyasını baştan başa ezdi. Hitler, bu canavar, Berlin'de sığındığı inde bir akrep gibi geberdi. Sovyet orduları, 30

Nisan'da zafer bayrağını Raystag'ın tepesine çekti. Böylece Sovyet halkı, onun şanlı orduları dünyamızı, uygarlığı en korkunç bir yıkımdan kurtardı. Büyük Oktobr Devrimi'yle kurulan ilk sosyalist devlet, böylece bütün halklara daha mutlu bir geleceğin ışıklı çevrelerini açtı.

İkinci Dünya Savaşı'nda Sovyetler Birliği'nin kazandığı büyük zafer, sömürgecilik sistemini ta köklerine kadar sarstı, onun yıkımını hızlandırdı. Avrupa'da pek çok ülkeleri, Sovyet orduları, faşizmin, Hitlercilerin boyunduruğundan kurtardı. Dünyanın her yanında ulusal kurtuluş hareketleri aldı yürüdü. Asya'da, Afrika'da yeni yeni devletler kuruldu.

Bugün 30 Nisan. Vietnam halkının 30 yıllık savaşı büyük bir zaferle sona erdi. Saygon düştü, teslim oldu. Kukla hükümet, Tryo kaçtı. Dünyanın başına ağa kesilmek istenen Amerikan emperyalizmi, Vietnam'ı baştan başa yakıp yıkan çağımızın bu vandalları büyük bir yenilgiye uğradı. Halkların ulusal bağımsızlık, demokrasi, sosyal kurtuluş ve sosyalizm için verdikleri savaş yeni yeni başarılarla, boyutlara ulaşıyor.

Avrupa'da, bölgemizde de bu yıl 1 Mayıs çok daha başka bir hava içinde karşılanıyor. Portekiz'de faşizmin alaşağı edildiğinden bu yana ikinci 1 Mayıs oluyor. Devrim süreci, demokrasi ve sosyal kurtuluş hareketi Avrupa'nın bu başında hızla gelişiyor. Komşumuz Yunanistan'da 1 Mayıs bu yıl yepyeni bir hava içinde kutlanıyor. Halk yığınlarının sürekli savaşı Yunanistan'da yalnız faşist cuntayı alaşağı etmekle kalmadı, onlara arka olan Amerikan emperyalistlerinin konumlarını da sarstı. Amerika Yunanistan'daki üslerinden atılıyor. Amerikan köleliğinden kurtulmak için yeni yeni atılımlar oluyor.

Bütün bunlar Türkiye'nin çevresinde, dünyamızda oluyor. Barış ve güvenlik için en başta Sovyetler Birliği'nin sürekli yürüttüğü savaş yeni yeni başarılar kazanıyor.

(Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen Yoldaş'ın "TKP'nin Sesi" ve "Bizim Radyo" muhabirlerine verdiği demeç. Nisan 1975 tarihli "Yeni Çağ"dan.)

## "BİLEN YOLDAŞ ÇOK YAŞA!"

İşçinin Sesi Editörü R. Yürükoğlu'nun, Londra'da, Bilen Yoldaş'ın 75. yaşgününü kutlama toplantısında yaptığı konuşma.

Yoldaşlar,

TKP Genel Sekreteri İ. Bilen Yoldaş'ın 75. yaşgününü kutlama, bizim için olağan bir kutlama değildir. Bu aynı zamanda bizim için, Marksizm-Leninizm'e gönül vermiş devrimciler için, yeniden doğuşun bir kutlanmasıdır. Türkiye Komünist Partisi'nin ülke çapında ulusal bir güç oluşunun kutlanmasıdır. Hepimiz çok iyi biliyoruz ki, Türkiye Komünist Partisi'ni oportünistlerden, likidatörlerden temizleyen akımı yetiştiren, boy attıran, bu akımı savaşa süren, onu yöneten İ. Bilen'dir. TKP'yi bugünkü gücüne ulaştıran O'nun Leninci liderliğidir. O'nun adı, TKP'nin bugün izlediği Bolşevik yolla, Leninci yolla ayrılmaz bir şekilde birbirine bağlıdır.

TKP'nin Sesi Radyosu birkaç gündür İ. Bilen Yoldaş'ın yaşamından parçalar, açıklanabilir bazı bölümler veriyor. Bunları biz İşçinin Sesi'nde yazacağız, hep birlikte okuyacağız. Onun için ben yaşamına pek girmeyeceğim. Yalnız bir noktayı vurgulamak istiyorum. İ. Bilen'in yaşamı, fazla sözcük aramadan söyleyelim, efsanevi bir yaşamdır.

Haliç'te partiye girişinden bu yana defalarca kayıkla Karadeniz'i geçişi, yunus balıklarının içini bildiri doldurarak Komintern'e götürüşü, işkenceler, hapisler, dağlarda çete savaşlarına, gerilla savaşlarına katılması, oralarda yaralanması, düşman cephaneliklerini basışı, engin konspiratörlüğü,

Moskova'da Doğu Üniversitesi'nde okuyuşu, diplomasını Bolşevik Partisi'nin önderinin elinden alışı, Komintern'de Dimitrov'la beraber çalışması, Bulgar komünistleriyle birlikte 1500 kilometrelik bir yolu zincirlerle bağlı bir biçimde yürümesi... Bunlar gerçekten bir ömre kolay sığan şeyler değil.

TKP'yle İ. Bilen Yoldaş birbirinden ayrılmaz bir bütündür. Tarihi yığınlar yapar. Ama yığınları da o günün görevlerini en iyi kavramış liderler yönetir, başarıya götürür. Rus devrimini de yığınlar yaptı. Ama Lenin'in o son dakikadaki mektubu olmasaydı, "bugün ayaklanmazsanız yarın geçtir. Gecikenleri tarih affetmez" demeseydi, o tarihi karar alınmazdı. Liderlerin rolünü hiçbir zaman küçümseyemeyiz. Ne liderler tek başına tarih yapabilir, ne de yığınlar tek başına, lidersiz tarihi yapabilir.

Yoldaşlar,

İ. Bilen Yoldaş'ın kişiliğinden, yaşamından 'bizlere çıkartılacak dersler nelerdir, neler olabilir?

× Birincisi, Marksizm-Leninizm'e, proleter enternasyonalizmine en güç koşullar altında bile bağlı kalmak. Çeşitli rüzgârlar altında eğdirilmeye, saptırılmaya, bükülmeye çalışılan Leninizm'in ilkelerini sonuna dek savunmak. Sonra, burjuvaziye ve burjuvaziyle sınıf uzlaşmacılığı demek olan oportünizme karşı sonuna dek savaşmak, partizan olmak. Örgütü için canını, koca bir ömrünü vermek. Boş zamanlarını, başışını, keseneğini değil, koca bir ömrünü, tüm enerjisini, tüm yeteneğini vermek. Komünist morali temiz tutmak. Yalan, dolan, dedikodu, hile, kalleşlik, ayaaşlık, kumarbazlık, kariyerizm, dalkavukluk, külhanbeylik gibi bu burjuva ahlâkının zehirli mantarlarına karşı sürekli savaşmak. Komünist yoldaşlık. Kavgada yoldaşını yalnız bırakmamak. Leninizm'i durmadan, her gün öğrenmek. Bilen Yoldaş Haliç'ten gelen bir işçi. Ama bugün dünya ve Türkiye devrim hareketinin, komünist hareketinin önde gelen bilgelerinden, önde gelen teorisyenlerinden. Yani ne yapacağını bilebilmek. Bilmek de yetmiyor. Bildiğini de uygulayabilme cesaretine sahip olmak. Sonra, göze çarpmayan, parlak olmayan işleri, "küçük işler", "bürokratik işler" diye küçümsememek.

Başarıyla sarhoş olmamak. Geçici yenilgilerden de

yıkılmamak. İşçi sınıfına güvenmek. Ve bence belki de en önemlisi alçak gönüllü olmak. Gösterişten, cilâdan, büyük lâf edip iş yapmamaktan, burnu büyük olmaktan kaçınmak. Tüm bu özellikleri Bilen Yoldaş yaşamı boyunca, sayısız kezler kanıtlamıştır. Bizler de aynı yoldan yürüyoruz. Onun çalışma stilini kendimize örnek alıyoruz. ✕

Yoldaşlar,

İ. Bilen, TKP'nin Leninci Genel Sekreteri, dünya işçi sınıfının önde gelen, enternasyonalist bir eridir. Türkiye devrim hareketinin, içinden çıktığı yiğitlerin yiğidi işçi sınıfımızın, halkımızın özverili, savaşkan önderidir. İ. Bilen'in işçi sınıfına, halka adanmış, zindanlarda, işkencelerle, sürgünlerle dolu yaşamı, TKP saflarındaki 55 yıllık ilköli, atılımlı, bilgili savaşımı, önderliğinin simgesidir. Halkımız bu yiğit evlâdıyla onur duyuyor. "Bilen Yoldaş çok yaşa" sesleri tüm işçilerden, gençlerden, ilericilerden yükseliyor. Türkiye devrim hareketinin, ileri demokrasi savaşımının kopmaz bir parçası olan bizler de bu sese katılıyoruz. Ve Bilen Yoldaş'ın, 75. yaşgününde Türkiye Komünist Partisi'nin Sesi Radyosu'nda genç savaşçılara verdiği öğütleri şöyle yanıtıyoruz:

Bilen Yoldaş!

Bütün ömrümüzü tümüyle işçi sınıfının, halkımızın kurtuluşuna adayacağımıza,

Leninci ilkelere, devrime bağlılığımızı geliştirip, bu bilinç, bu onurdan ödün vermeyeceğimize,

İşçi sınıfının gücüne, devrimin utkusuna senin gibi inatla, tutkuyla inanacağımıza,

Başarıdan baş dönmesine, gerilemeden karamsarlığa kapılmayacağımıza,

Oportünizmin her türüne, her belirtisine karşı ardıcıl ve Leninci bir savaş yürüteceğimize,

Leninizme ve proletarya enternasyonalizmine, Lenin'in ülkesine, devrimcilerin kalesi Sovyetler Birliği'ne bağlılığı gözbebeğimiz gibi koruyacağımıza,

Senin özverili, çetin, onurlu savaş yolundan yürüyeceğimize and içeriz!

**BİLEN YOLDAŞ ÇOK YAŞA!**